

**T.C
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**TÜRKİYE’DE GÜZEL SANATLAR ALANINDA YAPILAN
LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARDA SANATÇILARA AİT
BİYOGRAFİ TEZLERİNİN ANALİZİ**

Merve SUNA

Denizli- 2025

**T.C
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**TÜRKİYE’DE GÜZEL SANATLAR ALANINDA YAPILAN
LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARDA SANATÇILARA AİT BİYOGRAFİ
TEZLERİNİN ANALİZİ**

Merve SUNA

**Danışman
Doç. Dr. Serdal YERLİ**

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nün yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada; tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu; atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi; kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı; bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

Merve SUNA

TEŞEKKÜR

Bu yüksek lisans yolculuğum boyunca, sonsuz sabrı,engin bilgisi ve bitmeyen motivasyonu ile bana rehberlik eden, her aşamada yanımda olan değerli danışmanım Doç. Dr. Serdal YERLİ'ye en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Lisans ve yüksek lisans eğitimim süresince derslerinde gösterdikleri anlayış, destek ve katkılarından dolayı Prof. Dr. Feryal BEYKAL ORHUN, Dr. Öğr. Üyesi Bekir İNCE ve Doç. Dr. Gökem Utku ALPARSLAN hocalarıma da gönülden teşekkür ederim.

Tez savunmam sırasında yapıcı geri bildirimleri, düzeltme önerileri ve bilimsel katkılarıyla sürecime değer katan Dr. Öğr. Üyesi Barış BOZOK ve Doç. Dr. Tuğba GÜNGÖR'e ayrıca teşekkür ederim.

Bu süreçte, desteğini her zaman yanımda hissettiğim sevgili eşime, bana her daim umut ve neşe kaynağı olan oğluma, her koşulda arkamda duran aileme ve yanımda olan tüm arkadaşlarıma sonsuz teşekkür ederim.

Merve SUNA

ÖZET

Türkiye’de Güzel Sanatlar Alanında Yapılan Lisansüstü Çalışmalarda Sanatçılara Ait Biyografi Tezlerinin Analizi

Merve SUNA

Yüksek Lisans Tezi, Güzel Sanatlar Eğitimi ABD,

Resim İş Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Serdal YERLİ

Haziran 2025, 168 Sayfa

Bu çalışma, Türkiye’de lisansüstü düzeyde yazılmış güzel sanatlar alanındaki sanatçı biyografisi temalı tezleri yöntemsel açıdan incelemeyi amaçlamaktadır. 2000 ile 2024 yılları arasında hazırlanmış toplam 139 tez, araştırma yöntemleri, veri toplama araçları, biyografi konusu edilen sanatçıların özellikleri ve araştırma sürecinde karşılaşılan zorluklar bağlamında değerlendirilmiştir. Tezlerde en çok tercih edilen veri toplama yönteminin doküman incelemesi olduğu; buna karşılık, birincil veriye ulaşmayı mümkün kılan görüşme, gözlem gibi nitel tekniklerin daha sınırlı kullanıldığı belirlenmiştir.

Araştırmada, biyografi tezlerinin önemli bir bölümünde yöntem bölümlerinin eksik ya da yetersiz olduğu, bunun da çalışmalarda bilimsel bütünlüğü olumsuz etkileyebildiği tespit edilmiştir. Yazarların tez sürecinde kaynaklara erişimde ve yöntem belirlemede zorlandıkları, danışman yönlendirmesinin sınırlı olduğu ve bu durumun tez kalitesine yansıdığı görülmüştür. Ayrıca, YÖK Ulusal Tez Merkezi’nde yer alan tezlerin sistemde eksik ya da hatalı girilmiş bilgilerle yer alması, literatür taramalarının sağlıklı yapılmasını güçleştirmektedir.

Biyografi çalışmalarının sanat eğitimi açısından taşıdığı potansiyele de vurgu yapılmıştır. Sanatçının yaşamı, dönemi ve eserleri arasındaki bağları ortaya koyan biyografik anlatılar, öğrencilerin sanatsal ve tarihsel farkındalıklarını artırmakta; yaratıcı düşünme süreçlerini desteklemektedir. Bu yönüyle, biyografi yazımı yalnızca akademik bir çaba değil, aynı zamanda eğitimsel bir araç olarak da değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, Türkiye’de sanatçı biyografilerine yönelik lisansüstü tezlerde sayısal artış gözlenmekle birlikte, yöntemsel eksikliklerin giderilmesi, güncel sanatçılarla yapılan

araştırmaların teşvik edilmesi ve tez kayıt sistemlerinin iyileştirilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, enstitü kılavuzlarının güncellenmesi ve sanat alanında daha güçlü yöntem temelli araştırmalar yapılması, gelecekteki akademik üretimi destekleyecek önemli adımlar olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Biyografi, Sanatçı, Güzel Sanatlar, Lisansüstü Tez, Yöntem

ABSTRACT

Analysis of biographical theses of artists in postgraduate studies in the field of fine art in Türkiye

SUNA, Merve

Master's Thesis, Department of Educational Sciences, Art Education,

Art Teaching Field

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Serdal YERLİ

June 2025, 168 pages

This study aims to examine postgraduate theses focusing on artist biographies in the field of fine arts in Turkey from a methodological perspective. A total of 139 theses written between 2000 and 2024 were analyzed in terms of their research methods, data collection tools, characteristics of the artists studied, and the challenges encountered during the research process. It was found that document analysis was the most commonly used data collection method, while qualitative techniques such as interviews and observations, which allow access to primary data, were employed to a more limited extent.

The study revealed that a significant portion of these theses lacked comprehensive methodology sections, which negatively affects the scientific integrity of the research. Authors often faced difficulties in accessing resources and determining appropriate methods, and limited supervisory guidance appeared to impact the overall quality of the theses. Moreover, inconsistencies and incomplete entries in the YÖK National Thesis Center's database were found to hinder effective literature reviews and access to existing academic work.

The potential educational value of biography studies is also emphasized in the research. Biographical narratives that explore the connections between an artist's life, their era, and their works contribute to students' artistic and historical awareness, while also supporting creative thinking processes. In this regard, biography writing is regarded not only as an academic endeavor but also as an educational tool.

In conclusion, although there has been a quantitative increase in artist biography theses in Turkey, the findings highlight the need to address methodological shortcomings, encourage studies on contemporary artists, and improve the thesis database systems. Updating institutional writing guidelines and promoting more methodologically grounded research in the arts will serve as important steps to support future academic production in the field.

Keywords: Biography, Artist, Fine Arts, Postgraduate Thesis, Methodology

İÇİNDEKİLER

ETİK BEYANNAMESİ	iv
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER	x
TABLolar LİSTESİ.....	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiv
BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ.....	1
1.1 Problem Durumu.....	1
1.1.1 Problem Cümlesi.....	2
1.1.2 Alt Problemler.....	2
1.2 Araştırmanın Amacı.....	3
1.3Araştırmanın Önemi	3
1.4 Araştırmanın Sınırlılıkları.....	4
İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	6
2.1. Kuramsal Çerçeve.....	6
2.1.1. Biyografi Tanımı.....	6
2.1.1.1. Bilimsel biyografi (Monografi).	9
2.1.1.2. Biyografik roman.....	10
2.1.1.3. Nekroloji.	11
2.1.1.4. Otobiyografi.....	12
2.1.2. Sanat Tanımına Kısa Bir Bakış.....	13
2.1.2.1. Çağdaş tanımlar.	16
2.1.2.2. Geleneksel tanımlar: kurumsal ve tarihsel.	16
2.1.2.2.1. Kurumsal tanımlar.....	16
2.1.2.2.2. Tarihsel tanımlar.....	17
2.1.2.3. Geleneksel (çoğunlukla estetik) tanımlar.	17
2.1.2.4. Hibrit (ayrık) tanımlar.	17
2.1.2.5. Evrimsel yaklaşımlar.	18
2.1.3. Türkiye’de Yükseköğretim	18
2.1.3.1. Ön lisans.....	20

2.1.3.2. Lisans.	21
2.1.3.3. Lisans üstü.	22
2.1.3.3.1 Yüksek lisans.	22
2.1.3.3.2. Doktora.....	22
2.1.3.3.3. Sanatta yeterlik.	23
2.1.4. Yükseköğretimde Enstitüler	23
2.1.5. Yükseköğretim Tez Merkezi	24
2.2 İlgili Araştırmalar	25
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM.....	27
3.1 Araştırmanın Yöntemi	27
3.2 Evren ve Örneklem / Örneklem Çalışma Grubu	27
3.3. Veri Toplama Aracı	27
3.4. Veri Toplama Araçları ve Teknikleri.....	28
3.5. Veri Toplama Süreci.....	29
3.6. Verilerin Analizi	29
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR	31
4.1. Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı.....	33
4.2. Program Türlerine Göre Tezlerin Yıllık Dağılımı.....	37
4.3. Üniversitelere Göre Program Türleri Bazında Tez Dağılımı.....	40
4.4. Program Türleri Çerçevesinde Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı	46
4.5. Program Türlerine Göre Tezlerin Ana Bilim Dallarında Dağılımı.....	48
4.6. Tezlerin Program Türlerine Dayanarak Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı	51
4.7. Program Türlerine Göre Tez Yazarlarının Cinsiyet Dağılımları	54
4.8. Program Türlerine Göre Yöntem Bölümü Olan ve Olmayan Tezlerin Dağılımı	56
4.8.1. Enstitülere Göre Araştırma Yöntemi Bölümü Bulunan ve Bulunmayan Tezlerin Dağılımı	59
4.9. Program Türleri Çerçevesinde Tezlerde Kuramsal Çerçeve Bölümünün Durumu	61
4.10. Program Türleri Bazında Tercih Edilen Araştırma Yöntemleri	62
4.11. Tezlerde Tercih Edilen Veri Toplama Araçlarının Dağılımı	65
4.12. Tezlerin Konularında Yer Alan Sanatçıların Yaşayan veya Yaşamayan Tercihine Göre Program Türleri Bazında Dağılımı	70
4.13. Tezlerin Konularında Yer Alan Sanatçıların Yerli ve Yabancı Tercihine Göre Program Türleri Bazında Dağılımı	72

4.14. Tez Yazarlarının Görüşleri	74
4.14.1. Yazmış olduğunuz tez konunuzu tercih etme nedeniniz neydi? Yanıtları Üzerine Bir Değerlendirme.....	75
4.14.2. "Tekrar tez yazacak olsaydınız, aynı konuları seçtiniz mi? (E/H) Yanıtları Üzerine Bir Değerlendirme.....	77
4.14.3. Tezin yazım aşamasında ne gibi sorunlarla karşılaşmıştınız? Yanıtları Üzerine Bir Değerlendirme.....	79
4.14.4 Aynı tezi tekrar yazacak olsaydınız ne gibi değişiklikler yapardınız? Yanıtları Üzerine Bir Değerlendirme	80
BEŞİNCİ BÖLÜM TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	83
5.1. Tartışma	83
5.2. Sonuçlar	85
5.3. Öneriler	86
KAYNAKÇA.....	88
EKLER.....	92
Ek-1 Tez Listesi	92
Ek-2 Anket Cevapları Listesi.....	125

TABLolar LİSTESİ

Tablo 2.1. <i>Bilimsel Biyografi (Monografi) Özellikleri Tablosu</i>	10
Tablo 2.2. <i>Biyografik Roman Özellikleri Tablosu</i>	11
Tablo 2.3. <i>Nekroloji Özellikleri</i>	12
Tablo 2.4. <i>Otobiyografi Özellikleri Tablosu</i>	13
Tablo 2.5. <i>Türkiye’de Ön lisans Üniversite Öğrenci Dağılımı</i>	21
Tablo 2.6. <i>Türkiye’de Lisans Üniversite Öğrenci Dağılımı</i>	22
Tablo 2.7. <i>Türkiye’de Yüksek Lisans Üniversite Öğrenci Dağılımı</i>	22
Tablo 2.8. <i>Türkiye’de Doktora Üniversite Öğrenci Dağılımı</i>	23
Tablo 2.9. <i>Türkiye’de Sanatta Yeterlik Üniversite Öğrenci Dağılımı</i>	23
Tablo 4.1. <i>Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı</i>	33
Tablo 4.2. <i>Program Türlerine Göre Tezlerin Yıllık Dağılımı</i>	38
Tablo 4.3. <i>Program Çeşitliliğine Dayanarak Yıllara Göre Yüzdelik Dağılımı</i>	39
Tablo 4.4. <i>Üniversitelere Göre Program Türleri Bazında Tez Dağılımı</i>	41
Tablo 4.5. <i>Program Türleri Çerçevesinde Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı</i>	46
Tablo 4.6. <i>Program Türlerine Göre Tezlerin Ana Bilim Dallarında Dağılımı</i>	48
Tablo 4.7. <i>Tezlerin Program Türlerine Dayanarak Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı</i>	52
Tablo 4.8. <i>Program Türlerine Göre Tez Yazarlarının Cinsiyet Dağılımları</i>	54
Tablo 4.9. <i>Program Türlerine Göre Yöntem Bölümü Olan ve Olmayan Tezlerin Dağılımı</i>	57
Tablo 4.10. <i>Enstitülere Göre Araştırma Yöntemi Bölümü Bulunan ve Bulunmayan Tezlerin Dağılımı</i>	60
Tablo 4.11. <i>Program Türleri Çerçevesinde Tezlerde Kuramsal Çerçeve Bölümünün Durumu</i>	61
Tablo 4.12. <i>Program Türleri Bazında Tercih Edilen Araştırma Yöntemleri Dağılımı</i>	63
Tablo 4.13. <i>Tezde Tercih Edilen Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımları</i>	66
Tablo 4.14. <i>Veri Toplama Araçlarının Yüzdelik Dağılımları</i>	69
Tablo 4.15. <i>Tezlerin Konularında Yer Alan Ressam ve Sanatçıların Yaşayan veya Yaşamayan Durumuna Göre Program Türleri Bazında Dağılımı</i>	70
Tablo 4.16. <i>Program Türlerine Göre Ressam ve Sanatçıların Yerli veya Yabancı Dağılımı</i>	72
Tablo 4.17. <i>Tez Yazarlarını Görüşleri Anket Soruları</i>	74

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1. Türkiye’de kayıtlı üniversitelerin dağılımı	19
Şekil 2.2. Öğrenim Düzeylerine Göre Öğrenci Sayısı	20
Şekil 4.1. Tezlerin Yıllara Göre Çizgi Grafiği	34
Şekil 4.2. Tez Sayılarının Yıllara Göre Yüzdesel Dağılımı	36
Şekil 4.3. Üniversitelere Göre Tezlerin Yüzdesel Dağılımı.....	44
Şekil 4.4. Tezlerin Enstitülere Göre Yüzdesel Dağılımı	46
Şekil 4.5. Tezlerin Ana Bilim Dallarındaki Yüzdesel Gösterimi.....	50
Şekil 4.6. Danışman Unvanlarına Göre Tezlerin Yüzdesel Dağılımı	53
Şekil 4.7. Tez Yazarlarının Cinsiyet Bazında Yüzdesel Dağılımı	54
Şekil 4.8. Program Türlerine Göre Tezlerde Yöntem Bölümünün Yüzdesel Dağılımı	57
Şekil 4.9. Araştırma Yöntemlerine Göre Tezlerin Yüzdesel Dağılımı	64
Şekil 4.10. Program Türlerine Göre Sanatçıların Yaşayan veya Yaşamayan Durumuna Dayalı Yüzdesel Dağılımı.....	71
Şekil 4. 11. Program Çeşitliliğine Dayanarak Tezin konusunu oluşturan ressam ve sanatçıların yerli veya yabancı olmasına göre dağılımı.....	73
Şekil 4.12. Tekrar tez yazacak olsaydınız, aynı konuları seçtiniz mi? (E/H).....	78

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

Bu bölümde; problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, önemi, sınırlılıkları ve tez kapsamındaki önemli kavramlarının tanımlarına yer verilmiştir.

1.1 Problem Durumu

Türkiye’de lisansüstü alanda güzel sanatlara yönelik yapılan akademik çalışmaların sayısı son yıllarda artış göstermiştir. Bu artışla birlikte, özellikle sanatçı biyografilerini konu alan tez çalışmaları, sanat eğitimi ve sanatı anlamaya yönelik önemli bir kaynak sağlamaktadır. Sanatçıların yaşam öyküleri ve eserlerine odaklanan biyografiler, sanat tarihini anlamlandırmak ve topluma sanatı tanıtmak açısından önemli bir rol oynar. Ancak, bu tür tezlerin kapsamı ve yöntemleri incelendiğinde belirli eksiklikler ve alana dair önemli iyileştirme noktaları olduğu gözlemlenmektedir. Bu tezler içerisinde konu alanı Güzel sanatlar olan tezlerden biyografi içerikli tezleri belirlenerek bu tezlerin belirlenen başlıklarda incelemeleri yapılmıştır. Öncelikle, Türkiye’de sanatçı biyografilerine odaklanan akademik tezlerin hangi yöntemlerle hazırlandığı ve hangi akademik standartlara uyduğu üzerine kapsamlı bir analiz yapılmamıştır. Türkiye’deki güzel sanatlar eğitimi literatüründe, sanatçı biyografilerinin çoğunlukla yalnızca sanatçının hayatını anlatmakla sınırlı kaldığı, sanatçının eserleri ile biyografisi arasındaki etkileşim gibi daha derin analizlere nadiren yer verildiği görülmektedir. Bu durum, sanatçının sanatıyla toplumsal ve kültürel bağlam arasındaki ilişkiyi yeterince yansıtmayan, sınırlı bir biyografi anlayışının öne çıkmasına neden olmaktadır. Ayrıca, Türkiye’deki lisansüstü eğitimde güzel sanatlar alanında yazılmış biyografi tezlerinin akademik bir inceleme ve sınıflandırmaya tabi tutulmadığı gözlemlenmektedir. Bu durum, alanda hangi sanatçılar hakkında daha fazla çalışmanın yapıldığını, hangi dönemlerin veya sanat akımlarının göz ardı edildiğini ya da hangi yöntemlerin seçildiğini ve uygulanma sürecinin tercih edildiğini anlamayı güçleştirmektedir. Dolayısıyla, bu çalışma, yükseköğretimde biyografi tezlerinin kapsamı, yöntemi ve içerik açısından nasıl bir yelpazeye sahip olduğunu analiz ederek Türkiye’deki sanat eğitimi literatürüne katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu analiz, sanatçı biyografisi yazımı aşamasında eksik kalan ya da ihmal edilen konuların belirlenmesine, gelecekte yapılacak biyografi çalışmalarında akademik kaliteyi artırmaya ve güzel sanatlar alanındaki tez çalışmalarının daha geniş ve derin bir perspektifle ele alınmasına katkıda bulunmayı hedeflemektedir.

Çalışmada, Ulusal Tez Merkezi veri tabanı kullanılarak Türkiye’de lisansüstü düzeyinde yapılmış sanatçı biyografisi temalı tezler incelenmiştir. İnceleme kapsamında, biyografi tezleri yapılma yıllarına, tez program çeşitliliğine (yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik) göre, tezlerin yapıldığı üniversite ve enstitülere, tezin bağlı olduğu anabilim dalına, tez danışmanlarının akademik unvanlarına, tezi hazırlayanların cinsiyetine, tezlerin içerik kısımlarında yöntem kısmının bulunmasına göre, tezlerde kullanılan yöntemlere, yöntem kısmının enstitülere göre ve veri toplama araçlarına göre, seçilen sanatçı biyografilerindeki kişilerin yaşayıp yaşamadığına göre, seçilen sanatçıların yerli veya yabancı kişiler olmasına göre, analiz edilmiştir. Analiz sonucunda, incelenen tezlerin büyük çoğunluğunun bilimsel biyografi (monografi) niteliği taşıdığı belirlenmiştir. Bu problem durumu ile çalışmamızın amacı, lisansüstü güzel sanatlar alanında sanatçı biyografilerine dair yapılan tezlerin genel durumunu analiz ederek, hem var olan eksikliklere ışık tutmak hem de bu çalışmaların sanata ve sanatçıya bakış açısında nasıl bir etkiye sahip olduğunu değerlendirmek olacaktır.

Bu çalışma, biyografi niteliği taşıyan tezlerin hazırlanmasında dikkat edilmesi gereken temel unsurları belirlemeye odaklanmaktadır. Biyografi içeren bir tez yazma sürecinde tez yazarlarının bu tür bir araştırma yapma motivasyonları ve süreçte karşılaştıkları zorluklar incelenmiştir. Bu amaçla, ulaşabildiğimiz tez yazarlarına 4 soruluk kısa bir anket uygulanmış; anket yoluyla biyografi içerikli tez yazma sürecinin olumlu ve olumsuz yönleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Anket sonuçları, biyografi tezlerinin hazırlanmasında karşılaşılan genel sorunları ve elde edilen kazanımları değerlendirmek için analiz edilmiştir.

1.1.1 Problem Cümlesi

Türkiye’de Güzel Sanatlar Alanında Yapılan Lisansüstü Çalışmalarda Sanatçılara Ait Biyografi Tezlerinin Analizinden elde edilen sonuçlar nelerdir?

1.1.2 Alt Problemler

- Türkiye'deki sanatçı biyografisi tezlerinde hangi metodolojik eksiklikler (örneklem seçimi, veri toplama teknikleri, analiz yöntemleri) öne çıkmakta ve bu durum araştırma sonuçlarının geçerliliğini nasıl etkilemektedir?
- Tezlerde hangi sanatçı gruplarının (kadın/erkek, yerli/yabancı, modern/geleneksel) öne çıktığı ve bu temsil dengesizliğinin Türk sanat tarihi yazımına yansımaları nelerdir?

- Tez danışmanlarının akademik unvanları ve uzmanlık alanları, biyografi çalışmalarının niteliği üzerinde nasıl bir rol oynamaktadır?
- Tez yazarlarının biyografik araştırma sürecinde karşılaştığı temel zorluklar (kaynak erişimi, metodoloji belirleme) ve bu zorlukların çalışmaların niteliğine etkisi nedir?

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye’de lisansüstü eğitimde güzel sanatlar alanında yazılmış sanatçılara ait biyografi tezlerinin kapsamını, içerik yapısını ve metodolojik yaklaşımlarını analiz etmektir. Sanat tarihi ve sanat eğitimi bağlamında, sanatçı biyografileri, sanatın anlaşılması ve topluma aktarılması açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu nedenle, biyografi tezlerinin akademik nitelikleri ve bilimsel standartlara uygunluğu, sanatçının eserleri ile yaşamı arasındaki etkileşimi anlamak için önem taşımaktadır.

Bu bağlamda, araştırmanın belirli hedefleri bulunmaktadır. Öncelikle, Türkiye’de lisansüstü düzeyinde yapılan biyografi tezlerinin yöntem seçimi ve analiz düzeyleri incelenecek; bu tezlerin hangi temalar etrafında yoğunlaştığı ve hangi metodolojik yaklaşımlarla hazırlandığı ortaya konulacaktır. Ayrıca, tezleri yapılma yıllarına, tez düzeylerine (yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik), tezlerin yapıldığı üniversite ve enstitülere, tezin bağlı olduğu anabilim dalına, tez danışmanlarının akademik unvanlarına, tezi hazırlayanların cinsiyetine, seçilen sanatçının yerli veya yabancı olması, yaşayan veya yaşamayan tercihi, tezlerde kullanılan yöntemlere, tezlerde kullanılan veri toplama araçları ve kuramsal çerçeveye uygunluk düzeyleri incelenerek analiz edilecektir.

Çalışma sonucunda elde edilen bulgular, sanatçı biyografileri üzerine yapılan tezlerin mevcut durumunu ortaya koyacak ve bu alandaki potansiyel eksikliklerin belirlenmesine katkı sağlayacaktır. Bu sayede, gelecekteki biyografi çalışmalarının daha bilimsel bir temele oturtulmasına ve akademik standartların yükseltilmesine yönelik öneriler sunulacaktır. Son olarak, bu araştırma, güzel sanatlar eğitimi alanında, yapılmış sanatçı biyografilerini bir kaynakta toplamak ve ileride biyografi çalışmak isteyen araştırmacılara yol göstermeyi hedeflemektedir. Sanatçıların topluma ve sanat tarihine olan katkılarını daha iyi anlamak için bir referans kaynağı oluşturmayı hedeflemektedir.

1.3Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Türkiye’de lisansüstü güzel sanatlar alanında hazırlanmış sanatçılara yönelik biyografi tezlerinin kapsamını, yöntemsel özelliklerini ve akademik standartlara

uygunluğunu inceleyerek alanda önemli bir boşluğu doldurmayı amaçlamaktadır. Sanatçı biyografileri, sadece sanatçıların yaşamlarını belgelemekle kalmayıp, onların sanata ve topluma olan katkılarını, eserlerinin sanat tarihi içindeki yerini ve sanat anlayışlarını anlamak için de önemli bir kaynak sunar. Bu tezlerin analizi, Türkiye’de sanatçı biyografilerine yaklaşımın nasıl şekillendiğini ve bu alanda üretilen akademik çalışmaların niteliklerini ortaya koyacaktır.

Bu çalışmanın önemi birkaç açıdan ele alınabilir. İlk olarak, güzel sanatlar alanında yapılan biyografi tezlerinin konu dağılımı, kullanılan araştırma yöntemleri ve analiz düzeyleri incelenerek, Türkiye’deki güzel sanatlar eğitiminin bilimsel gelişimi ve akademik çeşitliliği değerlendirilecektir. Böylece, hangi sanatçıların, dönemlerin veya temaların daha fazla ilgi gördüğü; hangi metodolojik araçların tercih edildiği ve biyografi çalışmalarının hangi standartlara göre yapıldığı hakkında kapsamlı bir bilgi elde edilecektir. İkinci olarak, biyografi tezlerinin kuramsal altyapısı ve bilimsel geçerliliği analiz edilerek, güzel sanatlar alanında biyografi çalışması yapacak araştırmacılar için yol gösterici olacak bir çerçeve sunulacaktır. Bu durum hem sanat eğitimi hem de sanat tarihi alanlarında lisansüstü eğitim alan öğrencilerin ve akademisyenlerin bilimsel araştırmalara yaklaşımını geliştirmeye katkıda bulunabilir.

Ayrıca, bu araştırmanın sonuçları, sanatçı biyografilerinin daha bütüncül ve akademik niteliklere uygun şekilde hazırlanmasını teşvik edebilir. Biyografi çalışmalarında karşılaşılan eksikliklerin ve metodolojik sorunların tespit edilmesi, gelecekteki tez çalışmalarında bu zorlukların aşılmasına yardımcı olacak çözümler sunabilir. Bu durum, Türkiye’de sanat tarihine ve sanatçıların topluma kazandırılmasına katkı sağlayacak nitelikli biyografi çalışmalarının artmasına olanak tanıyacaktır. Sonuç olarak, bu araştırma, Türkiye’de güzel sanatlar alanında yapılan biyografi tezlerinin bilimsel analizini sağlayarak, sanatçı biyografilerinin akademik disiplin içindeki yerini güçlendirmeye yönelik önemli bir adım niteliğindedir.

1.4 Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın sınırlılıkları şu şekildedir.

- YÖK’ün Ulusal Tez Merkezinde konu alanı görsel sanatlar olan ve ayrıntılı aramalarda “biyografi, yaşamı, hayatı” anahtar kelimesiyle tespit edilebilen tezler ile sınırlandırılmıştır.

- Ulusal Tez Merkezinin yayınlanma izni olan tezler ile sınırlıdır.
- 2000-2024 yılları arasında yayımlanmış olan biyografi özelliği taşıyan tezlerden oluşmaktadır.
- 2025 yılı henüz tamamlanmadığı için dahil edilmemiştir.

İKİNCİ BÖLÜM: KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmanın dayandığı kuramsal temellere ve konuyla ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1. Biyografi Tanımı

Biyografi güzel sanatların geleneksel sınıflandırmada işitsel sanatlar alanında edebiyat türünün bir alanı olarak sınıflandırılırken. Güzel sanatların modern sınıflandırmasında dil sanatları başlığı altında yer alır. Günümüzde Biyografi denildiğinde herkesin aklına ilk olarak geçmişte veya günümüzde herkes tarafından tanınan önemli işler başarmış bir kişinin yaşamının öyküsünün anlatıldığı edebiyat yazıları olduğunu söyleyebiliriz. Biyografinin en önemli işlevlerinden birini şu şekilde dile getirebiliriz, tarihsel figürlerin ve önemli kişiliklerin yaşam öykülerini belgelerken, onların toplum üzerindeki etkilerini de gözler önüne sermesidir. Örneğin, bilim insanlarının, sanatçıların, liderlerin veya toplumda önemli yerlere gelmiş kişilerin hayat hikayeleri, onların yaptıkları çalışmaların ve başarılarının arka planını anlamamıza olanak tanır. Bu bağlamda, biyografiler yalnızca bireylerin kişisel hikayelerini anlatmakla kalmaz, aynı zamanda tarihsel olaylar ve toplumsal değişimler hakkında da bizlere bilgi de verir. Biyografi kelime anlamı olarak birçok tanımı vardır.

Hayat anlamına gelen “bios” ve yazmak anlamındaki “graphien” sözcüklerinin birleşiminden oluşan ve ilk kez 1683 yılında İngiliz yazar John Dryden tarafından kullanıldığı kabul edilen “biyografi” sözcüğünün tanımına dair en önemli -belki de tek- uzlaşma, türün sözcük anlamının ifade ettiği “insan hayatını yazma” ilkesi üzerinedir (Ateş, 2022).

Fransızca 'da ise 1721'den itibaren görülmeye başlamıştır (Çetin, 2012). Daha eskilere doğru inceleme yaptığımızda daha yaşam öyküsü kullanımının biyografi olarak adlandırılmadığı Antik dönemlerde de Biyografi türü çalışmaların yapıldığını görmekteyiz. Bilinen ve edebiyat tarihçileri tarafından biyografi olarak adlandırılan ilk belgeler M.Ö. 400 yıllarında yazılan Xenepho'un Kleon ve Nikias'ın hayatlarından bahseden yazılarıdır (Zengin, 1994). Dünya edebiyatında ilk biyografiyi M.S I. yüzyılda Bioi Paralleoi (Paralel Hayatlar) adıyla eski Yunanlı yazar Plutarkos'un yazdığı kabul edilir (Kacıroğlu, 2014).

Bilinen en eski sanatçı biyografisi, Yunan tarihçi ve biyografi yazarı Pliny the Elder'a aittir. M.Ö. 1. yüzyılda yaşamış olan Pliny, "Doğa Tarihi" (Natural History) adlı eserinde, özellikle Roma döneminin sanatçıları ve bilim insanları hakkında detaylı bilgiler sunar. Bu

eser, eski sanatçılar ve bilim insanlarıyla ilgili en eski kaynaklardan biri olarak kabul edilir (Healy,1999). Ancak, Pliny'nin eseri sanatçılardan çok daha geniş bir konular yelpazesini kapsar. Sanatçıların biyografilerini sistematik bir şekilde ele alan ilk özel biyografilerden biri ise Vasari'nin "Sanatçıların Hayatları" (Lives of the Most Excellent Painters, Sculptors, and Architects) adlı eseridir. İlk kez 1550'de, daha sonra çeşitli ekler (yer yer çıkarmalar) ve gravür portreler katılarak 1568'de ikinci baskısı yapılan Le Vite De'piu Eccellenti Pittori, Scultori, Ed Architettori (En Yetkin Ressam, Heykeltraş ve Mimarların Yaşamöyküleri), olumlu/olumsuz bütün yönleriyle sonraki kuşakların bakışını belirleyen bir kaynak haline gelmiştir (Vasari, 1550). İtalyan sanatçı ve tarihçi Giorgio Vasari tarafından 1550'de yazılan bu eser, Rönesans döneminin önemli sanatçılarının hayatlarını ve eserlerini detaylı bir şekilde anlatır ve sanat tarihinin önemli bir kaynağı olarak kabul edilir. Vasari'nin bu eseri, sanatçı biyografisinin temelini atan önemli bir çalışmadır.

Biyografi edebiyatın nesir türlerinden biridir. Genel anlamıyla yaşam öyküsü olarak da bildiğimiz biyografi birçok güzel sanatlar alanının içinde kendisini göstermektedir. Bu nedenle olacak ki tanımı kullanım metotlarına göre farklılık gösterebilmektedir. Balcı (2018)'e göre "Biyografi" otobiyografi ve monografiyi de içinde barındıran bir üst kavram olarak; sanat, edebiyat, tarih, politika vs. alanlarda tanınmış, sevilmiş; ülkesine ve bütün insanlığa veya belli bir sanat bilim alanına önemli katkılarda bulunmuş kişilerin yaşam öykülerinin yazılmasıyla ortaya çıkan edebiyat türüdür. Fırat (2012)'a göre bu metinlerde kişinin hayatının bir bölümü anlatılabileceği gibi doğumundan biyografinin oluşturulduğu zamana –ölmüşse ölümüne- kadar olan dönem yani tüm hayatı konu edilebilmektedir. Oğuzkan (2000)'a göre biyografiyi "yaşayışları ve yaptıklarıyla ün kazanmış önemli kişilerin hayatlarını belgelere dayalı olarak inceleyen eserler" olarak açıklamaktadır. Tanımları çoğaltabiliriz. Bütün tanımların ortak noktası önemli kişilerin hayatlarını doğru, açık ve net bir şekilde tanıtılmasına yöneliktir. Çetindaş (2016)'a göre "Bir kişinin hayatının tamamını veya bir bölümünün, tanıtım, yüceltme, yerme, anma gibi nedenlerle başka bir kişi tarafından ayrıntılı ve kronolojik olarak yazılması" olarak tanımlar. Bu tanıma baktığımızda dikkati çeken bir nokta çalışmalarda kronolojik olarak yazılmasına vurgu yapmaktadır. Bundan dolayı biyografi yazımı aslında çok teknik bir çalışma örneğidir. Biyografi yazmak isteyen bir araştırmacı biyografi çalışması yapmaya karar verdiği andan itibaren sabırlı, dikkatli ve nesnel bir bakış açısı ile başından sonuna kadar bütün süreci ele almalıdır.

Türk edebiyatında da uzun bir geçmişi olan biyografilerde aranan temel nitelik; tarafsız, gerçekçi bir anlatımdır. Başka bir ifadeyle nesnellik, bilgi ve belgeye bağlı olma, gerçeklerin çarpıtılmamış olması bu türde aranan en önemli özelliklerdir. Bu nedenle, objektif bir anlatımın sağlanabilmesi için

biyografinin o kişiyi yakından tanıyan ya da onun üzerine araştırma yapan, sağlam bilgilere ulaşmış kişiler tarafından oluşturulması gereklidir (Fırat, 2012).

Ayrıca araştırmacılar biyografisi yazılacak kişinin hayatının kronolojik sırasına dikkat etmelidir. Yapılan biyografi araştırmasında araştırmacı hikayeleştirme yapmak isterse de kesinlikle gerçek bilgilere bağlı kalarak okuyucuya sunulmalıdır. Kişinin hayatının yazar tarafından belki övme, yüceltme, saygı gösterme, anma gibi nedenlerle yazar, yönetmen ya da tasarımcılar tarafından net ve anlaşılır bir şekilde tarihsel sıralamaya göre gösterilmesidir (Toprak, 2023). Bu bilgiler doğrultusunda biyografi özellikleri sıralayacak olursak.

- Araştırma konusu olan kişilerin toplum tarafından tanınmış, önemli iş ve faaliyetler yapmış kişilerden seçilmiş olmalıdır.
- Yazılan biyografiler günümüz ve geleceğe kaynaklık edecek nitelikte olmalıdırlar.
- Özellikle biyografisi yazılacak kişiler o dönemde yaşıyor ise kendisi ile iletişime geçilmeli hayatta değilse de yakın çevresi ile iletişime geçilmelidir.
- Araştırmalarda öznellikten kaçınılmalı nesnel bir anlatımla ele alınmalıdır.
- Araştırmalar yazılırken sade, akıcı, gerçekçi ve net ifadelere yer verilirken üçüncü kişi ağzından yazılmasına dikkat edilmelidir.
- Araştırmanın literatür tarama aşamasında doğruluğu kanıtlanmış belgelere yer verilmelidir.
- Biyografiler toplum tarafından bilinen, ilgi çeken kişiler hakkında yazılır.
- Biyografide kronolojik sıralamaya kesinlikle dikkat edilerek yazılmalı ve olaylar açıklayıcı bir şekilde ifade edilmelidir.

Bu maddeler dikkate alınarak bir biyografi araştırması yazıldığında okuyucuyu sıkmadan merak uyandırarak konudan uzaklaşmadan çalışmalar ortaya koymak mümkündür. Biyografi çalışmalarında izlenmesi gereken yol haritası çıkarıldığında şu şekilde bir sonuç ortaya çıkmaktadır.

Kişinin içinde doğduğu aile ve çevresi. Doğum yer ve doğum yılı. Doğum tarihinde yaşanmış önemli olaylar. Çocukluk seneleri ve onu takip eden gençlik yılları. Öğrenim hayatı, okuduğu okullar. Yaşadığı, gördüğü olaylar, tanıdığı ve etkisinde kaldığı kişiler. Kişiliğine dair değerler, kişilik özellikleri ve yapmaktan keyif aldığı uğraşlar ve görüşlerini yansıttığı eserler, bu süreçteki araştırmaları, çalımları ve kattığı değerler. Hayattaysa kaleme alındığı zamandaki durumu hayatta değilse öldüğü tarih, yer ve ölüm sebebi (Girgin, 2020).

Basamakları dikkate alındığında ortaya çıkan çalışmalar biyografi türünde kaynak niteliği taşıyan çalışmalar olacaktır. Ayrıca çalışmaların en iyi hale gelebilmesi için şu basamakları takip etmeyi gerektirir.

- İzin almayı unutmayın
- Araştırma yapın
- Yazınıza ana fikir oluşturun
- Zaman çizelgesi hazırlayın
- Geçmişe atıfta bulunun
- Düşüncelerinizi yazınıza yansıtın (Hasgöl, 2021)

Araştırmacılar biyografi içerikli tez yazmaya karar verdiklerinde seçecekleri biyografi türüne göre yukarıda bahsedilen yolları izlediklerinde ortaya geleceğe kaynak olabilecek çalışmalar ortaya koymaları mümkündür. Biyografi türlerine baktığımızda ise dört başlık altında alabiliriz

2.1.1.1. Bilimsel biyografi (Monografi). Biyografi türlerinden ilki olan bilimsel biyografi ile ilgili birçok tanım bulunmaktadır. Bunlardan birkaçını şu şekilde belirtebiliriz. Tan (2022)'a göre bilimsel biyografilerde biyografisi yazılacak kişiye ait bilgiler bilimsel bir anlayışla, kronolojik sıralama esas alınarak kişinin yaşamı alt başlıklar halinde -doğumu, yetişmesi, eğitimi, eserleri- bilgi ve belgelerle desteklenerek anlatılır.

Biyografinin konu alanı içerisinde yer alan bireyin bilgileri tarihsel bir sıra içerisinde ve alt başlıklara ayırarak kişinin tarihsel süreç içerisinde yer aldığı konumu, yapmış olduğu yenilikler ve dönemi içerisindeki başarıları, eserleri ve eserin farklı özelliklerini eleştirel bir yaklaşımla belgelere, araştırma ve araştırılanların incelenmesine bağlı olarak gerçekleştiren çalışmalardır (Çetin, 2010).

Tanımlarda da ortak bahsettiği şey biyografisi yazılacak kişinin doğumdan ölüme bütün hayatı kronolojik bir sıra ile tamamen nesnel bir yaklaşımla ele alınmasıdır. Bilimsel biyografinin diğer biyografi türlerinden ayıran özelliği de bu olmasıdır. Apaydın (2001)'a göre biyografisi yazılan şahsın hayatıyla ilgili bütün kaynakların gözden geçirilmesi sonucunda tarafsız, bilimsel ciddiyetinin göstergesi bir üslupla okuyucuya aktarılması, bilimsel biyografinin en önemli özelliklerinden biridir. Düşünceyi şu şekilde yorumlayabiliriz araştırmacı bilimsel biyografisini yazmak istediği şahsa karşı kesinlikle bir ilgi gütmeyen, tarafsız bir bakış açısıyla ve doğruluğu kanıtlanmış net bilgilerle çalışmasını sunması beklenir.

Bilimsel biyografinin (monografi) temel daha net ve özet olarak ifade ettiğimizde bunu bir tabloyla göstermek daha doğru olacaktır. Bilimsel biyografi, bir kişinin yaşamını ve katkılarını derinlemesine inceleyerek okuyucuya kapsamlı bir anlayış sunmayı amaçlar. Aşağıda da özellikleri tabloda gösterilmeye çalışılmıştır.

Tablo 2.1. *Bilimsel Biyografi (Monografi) Özellikleri Tablosu*

Özellik	Açıklama
Tek Kişiye Odaklanma	Bilimsel biyografi, genellikle tek bir kişi üzerinde yoğunlaşarak, o kişinin hayatını derinlemesine inceler.
Araştırma ve Analiz	Yazar, biyografik konuyu incelemek için kapsamlı araştırmalar yapar; bilimsel kaynaklar kullanır.
Objektif Yaklaşım	Bilimsel bir perspektiften yazıldığından, yazarın subjektif görüşlerinden kaçınılarak objektif bir anlatım sağlanır.
Kronolojik Sıra	Kişinin yaşamı, genellikle doğumdan ölüme doğru kronolojik bir sırayla anlatılır.
Önemli Dönemler ve Olaylar	Kişinin hayatındaki kritik dönüm noktaları ve önemli olaylar detaylı bir şekilde ele alınır.
Bilimsel Başarılar	Biyografide, kişinin bilimsel başarıları, katkıları ve eserleri vurgulanır.
Kontekst ve Etki	Kişinin yaşamı, içinde bulunduğu tarihsel, sosyal ve kültürel bağlamla birlikte sunulur.
Kaynakça ve Referanslar	Kullanılan kaynakların belirtilmesi, eserin bilimsel niteliğini artırır; detaylı bir kaynakça içerir.
Yazım Dili	Genellikle akademik bir dil kullanılır; terimlere ve kavramlara özen gösterilir.

2.1.1.2. Biyografik roman. Biyografi türlerinden ikincisi biyografik romanla ilgili tanımlara baktığımızda. Biyografik romanlarda kişinin ruhi ve fiziksel özellikleri, davranışları, duyguları, düşünceleri, tepkileri, tavır alışları, giyinişi gibi pek çok değişik özellikleri ayrıntılı olarak verilerek bir anlamda onun portresi çizilir (İsen, 2001).

Gerçekten yaşamış birisinin hayatının hem gerçek bilgi, belge ve bulgulara bağlı kalarak gerçekçi bir biçimde hem de kurmaca dünyayı içeren roman kurgusu içinde anlatıldığı eserlere biyografik roman denir. Hayatı romanlaştırılan kişiler, genellikle toplum içinde sanat, siyaset, kültür, bilim, spor gibi değişik alanlarda başarılarıyla ünlü olmuş ya da toplum bünyesinde belli başlı özellikleriyle iz bırakmış şahsiyetlerdir (Çetin, 2019).

Belgesel ve kurmaca nitelikleri bir arada barındırarak gerçek bir kişinin hayatının bütününe ya da bir kesitini, öyküleme tekniğiyle sunan kurgusal anlatılar, biyografik roman tanımıyla adlandırılır (Sürücü ve Tiken, 2023). Bu tür çalışmalarda yaşamı ele alınan kişilerin hayatları kurguyla birleştirilerek okuyucuya sunulmaktadır. Biyografik romanlarda kimi zaman yaşam öyküsü anlatılan kişinin olay örgüsünde yer alan kişilerin isimleri, yer ve

mekân bilgileri değiştirilebilir. Bu değişikliklerde eserde belirtilir. Biyografik romanın temel özelliklerini kısa ve net bir şekilde bir tabloda ifade edersek daha anlaşılır olacaktır. Biyografik roman, gerçek bir kişinin hayatını anlatırken kurgusal unsurları da kullanarak okuyucuya ilgi çekici bir deneyim sunmaktadır.

Tablo 2.2. *Biyografik Roman Özellikleri Tablosu*

Özellik	Açıklama
Gerçek Kişilik	Biyografik roman, gerçek bir kişi veya tarihi bir figürün yaşamını konu alır.
Kurgusal Unsurlar	Gerçek olaylar ve kişilikler üzerine kurgusal unsurlar eklenir, bu da anlatımı zenginleştirir.
Olayların Temsili	Kişinin yaşamındaki önemli olaylar, dönüm noktaları ve deneyimler vurgulanır.
Duygusal Derinlik	Yazar, karakterin içsel duygularını ve psikolojik durumunu derinlemesine ele alır.
Tarihsel Bağlam	Anlatılan yaşam, belirli bir tarihsel bağlamda ve sosyal koşullarda sunulur.
Biçimsel Özgürlük	Biçimsel olarak roman tarzında yazıldığı için, yazarın anlatımında özgürlük vardır.
Kişisel Bakış Açısı	Yazar, karakterin yaşamını genellikle kişisel bir bakış açısıyla sunar, bu da okuyucuya yakınlık sağlar.
Kültürel ve Sosyal Temalar	Biyografik roman, o dönemin kültürel ve sosyal yapısını da ele alarak derinlik kazanır.
Sahneleme ve Anlatım Tarzı	Anlatım tarzı, kurgusal eserlerdeki gibi sahneleme ve diyaloglarla zenginleştirilebilir.

2.1.1.3. Nekroloji. Biyografi türlerinden üçüncü olarak nekroloji kavramı vardır. Bu kavram ölen önemli kişilerin hemen ardından onu anmak için kişinin hayatını, yaptıkları işleri kısaca anlatan yazılardır. Bu bağlamda yapılan tanımlarda buna göre şekillenmiştir. Ölen ünlü bir kişinin hemen ölümünden sonraki günlerde genellikle gazete ve dergilerde yakın çevresinde yer alan kişiler tarafından onun üstün niteliklerinin, erdemlerinin, çalışmalarının ve diğer özelliklerinin hatıra üslubuyla anlatıldığı yazılara denir (İsen, 2001).

Ölüm ardı yazılar” da denen nekrolojik metinler, edebiyatçı/sanatçı, bilim adamı, siyasetçi gibi mesleki özellikleriyle öne çıkan tanınmış kişilerin ya da yazarın kendi yakınındaki özel bir insanın ölümünü konu edinen, ölümünün hemen ardından kaleme alınmasıyla anma yazılarından farklılık gösteren, çoğunlukla süreli yayınlarda yayımlanan yazılardır (Mengi, 2016).

Balcı (2018)’ya göre ünlü bir şahsiyetin ölümü üzerine, hemen aynı günlerde gazete ve dergilerde yakınları tarafından yazılan ve onun şahsiyetinden, eserlerinden bahseden yazılara da “ölüm ardı yazısı” bağlamında “nekroloji” denmektedir. Nekrolojinin temel unsurlarını ve içerik yapılarını özetlersek bunu bir tablo ile göstermek daha net bir anlatım

sağlayacaktır. Nekroloji, genellikle bir saygı duruşu niteliğindedir ve ölen kişinin hayatının önemli yönlerini vurgulayan bir yazı türüdür.

Tablo 2.3. *Nekroloji Özellikleri*

Özellik	Açıklama
Vefat Eden Kişiyi Tanıtma	Nekroloji, ölen kişinin adını, doğum ve ölüm tarihlerini ve yaşamıyla ilgili temel bilgileri içerir.
Kişisel Hayatı ve Kariyeri	Kişinin mesleki başarıları, sosyal hayattaki rolü ve önemli katkıları vurgulanır.
Topluma veya Aileye Katkıları	Ölen kişinin ailesine, arkadaşlarına ve topluma olan etkileri ve katkıları hakkında bilgiler verilir.
Övgü ve Saygı Dolu Dil	Kişinin yaşamı ve karakteri genellikle olumlu ve saygı dolu bir dille anlatılır.
Önemli Dönüm Noktaları	Kişinin hayatındaki önemli olaylar veya başarılar özetlenir.
Aile Bilgileri	Hayatta kalan aile üyeleri (eş, çocuklar, torunlar vb.) genellikle nekrolojide belirtilir.
Cenaze Bilgileri	Cenaze töreni, anma etkinlikleri veya bağış talepleri gibi ölümle ilgili pratik bilgiler verilir.
Resmi ve Duygusal Ton	Genellikle hem duygusal hem de resmi bir ton kullanılır.
Toplumsal Rol	Kişinin toplumda nasıl hatırlanacağına dair bir değerlendirme sunulur.

2.1.1.4. Otobiyografi. Herhangi bir kişinin kendi üslubu ve hayat felsefesi içinde kendi hayatını yazması sonucu ortaya konulan yazı türüne denir (İsen, 2001). Otobiyografi, kişinin doğumundan itibaren yaşadığı olayları, karşılaştığı zorlukları, başarılarını ve kişisel düşüncelerini içerir. Bu türde yazar, kendi yaşamına dair kişisel bir bakış açısı sunar.

Otobiyografide anlatım birinci tekil şahıs yani “ben” ile yapılır ve yazar, yaşamının çeşitli dönemlerine dair içsel bir yolculuk sunar. Yazarın kendi hayatına dair özgün bir bakış açısı sunduğu bu tür, genellikle kişisel gelişim, tarihsel olaylar ve kişinin hayatını şekillendiren deneyimlerle ilgilenir. Bir yazarın kendi yaşam öyküsünü yazmasıyla ortaya çıkan biyografiye “otobiyografi” veya “öz yaşam öyküsü” denir. Otobiyografiler, ben merkezli olduğu için kişisel ön plandadır (Balcı, 2018). Otobiyografinin genel özelliklerini bir tablo şeklinde gösterdiğimizde daha net ve sağlıklı bir anlatım olacaktır.

Tablo 2.4. *Otobiyoğrafi Özellikleri Tablosu*

Özellik	Açıklama
Birinci Kişi Anlatımı	Yazar, kendi yaşamını anlatır ve "ben" dilini kullanarak birinci kişi anlatımıyla yazar.
Kişisel Bakış Açısı	Olaylar yazarın kişisel deneyimlerine dayanır; kendi düşüncelerini ve duygularını yansıtır.
Gerçek Olaylara Dayalı	Anlatılan olaylar, yazarın yaşamında gerçekten yaşanmış olaylara dayanır.
Dönüm Noktalarına Odaklı	Yazar genellikle hayatındaki önemli olaylar, başarılar, zorluklar ve dönüm noktalarına odaklanır.
Kronolojik veya Tematik Yapı	Yaşam öyküsü genellikle kronolojik sırayla anlatılır; bazen tematik bir yaklaşım da kullanılabilir.
İçsel Yolculuk	Yazar, kişisel gelişimini, değişimini ve hayatla ilgili düşüncelerini anlatır.
Kendi Yaşamını Anlatma	Yazar, yalnızca kendi hayatı ve deneyimlerine odaklanır; başka insanların hayatı arka planda kalır.
Gerçeklik ve Dürüstlük	Yazarın kendi yaşamına dair dürüst ve gerçekçi bir yaklaşım sergilemesi beklenir.

2.1.2. Sanat Tanımına Kısa Bir Bakış

Sanat tanımına ilk önce kelimenin terim anlamına bakarak başlasak daha doğru olacaktır. Sanat teriminin İngilizce karşılığı “art” terimidir. “Art” Latince bir terim olan ve “düzenleme” ya da “düzenlemek” anlamına gelen “ars” teriminden gelir. Bu, sanatın en temel, evrensel tanımlarından biridir (Keser, 2009). Buna sanatı en temelden yani insanın var olduğu ilk zamanlardan buyana sanatla iç içe olduğunu düşünmemize neden olur. Sanat ve insanın bir bütün her alanda sanatın izlerinin olduğunu görmemize olanak sağlar. İnsan yaşamının içinden çıkan, bir insan etkinliği olan sanat olgusunun insanlıkla yaşıt olduğu söylenebilir. Sanat insanoğlunun mağara da yaşadıkları zamanda var olmuş ve günümüze kadar gelmiştir. İnsanoğlu var olduğu sürece sanat da devam edecektir (Büyükkazaz Öztürk, 2019). Bu nedenle insan sanatla ilgilendiği sürece sanat tanımının çeşitlilik göstermesi kaçınılmaz bir durumdur. Tanımı bu kadar çok olan bir kavramın net bir tanımla sınırlandırmak doğru olmayacaktır.

Sanat; kişilerin düşünce ve duygularının bir temsili, bir ortaya çıkış biçimidir (Bayraktar, 2019). Artık eskimiş bir formülleştirmeye sanat “insanoğlunun yarattığı yapıtlarda güzellik ülküsünün ifadesi” biçiminde tanımlanır (Sözen ve Tanyeli, 2003). Estetik kaygının ürünü olan, insanda duygular uyandıran, hoşlanma durumu yaratan, sanatçı ile alıcı arasında bağ kuran estetik objeye sanat eseri ve gerçekleşen eyleme sanat denilmektedir (Vize, 2021). Yapılmış birkaç tanıma baktığımızda sanatı genel olarak, insan

deneyimini, duygularını ve düşüncelerini estetik bir biçimde ifade eden ve yaratıcı bir süreçle ortaya çıkan eserler olarak tanımlayabiliriz. Ayrıca tanımı yapan kişinin düşünce yapısı, yaşam tarzı, sanat anlayışı, duygu ve düşünce yapısı sanatı tanımlamasında etkili olmuştur.

Antik çağlardan günümüze gelene kadar teknolojinin ve imkanların ilerlemesiyle yeni yeni sanat dalları ortaya çıkmış ve bu kavramlara tanım yapma ihtiyacı duyulmuştur. Bu da sanat tanımını geliştirmesine ve çeşitlenmesinin önünü açmıştır. Devlet öncesi toplumlarda, doğruluğu ve yanlışlığı tartışılır olsa da sanatın amacının (mağara resimlerinde olduğu gibi) çoğunlukla büyücülük olduğu kabul edilir. Bu dönemlerde sanatın, komünal inançların bir ifadesi ve komünal ritüellerde rol alınan bir biçimi olduğu düşünülür (Farthing, 2010). Kaynaklara göz atıldığında sanatı tanımlama çabasının Antik Yunan Dönemine kadar uzandığını görmekteyiz. Bu dönemde sanat kavramından dolayı bir şekilde bahsedilmektedir. Buna karşın ilk kez Antik Çağda sanat kavramı sistematik olarak ifade edilmiştir. Sanatı ilk olarak Platon ve Aristoteles'in geniş bir çerçevede ele aldıklarını görmekteyiz.

Platon'a göre gerçeklik ideal formlar veya idealar dünyasında bulunur. Bu dünya tüm varlıkların ve kavramların mükemmel şekilde var olduğu yerdir. Platon bizim gördüklerimizin ise bu idealar dünyasının bir yansıması olduğunu söyler. İşte sanatta bu gördüğümüz yansımaların sonucudur. Sanatın da bu gerçekliği taklit ettiğini ve bu taklitlerin, ideal formlardan çok uzak olduğunu savunmaktadır. Yani bu düşüncesine göre sanatı taklidinde taklidi olarak ifade edebiliriz. Sanatın gerçeklikle hiçbir alakasının ve doğruluğunun olmadığı görüşündedir. Sanatın ve sanatçının toplum üzerinde yönlendirici ve etsinin olduğunu düşünmekte ve bu yüzden sanatın ve sanatçıların belli kurallar çerçevesinde oluşturması gerektiğini de belirtmektedir.

Aristoteles ise sanatı Platon kadar sert bir dille eleştirip tanımlamaz ona göre sanat, doğanın ve insan davranışlarının taklididir. Ancak bu taklit, basit bir kopyalama değildir; sanatçı, taklit edilen şeyi yeniden biçimlendirir ve ona yeni bir anlam katar. Aristoteles sanatı, gerçeğin daha mükemmelleştirilmiş veya yorumlanmış bir versiyonu olarak ortaya çıkardığını ifade etmektedir. İşte ortaya çıkan bu sanat, gerçekliği yansıtmanın ötesine geçer ve onu yeniden yaratıldığını ifade etmiştir. Aristoteles Platon gibi sanatın toplumu etkilediğini savunur. Yalnız sanatın toplumda bir aydınlanma ve duysal bir arınma yaşamasına yardımcı olduğunu ifade eder.

Platon ve Aristoteles'in sanat kavramına olan düşünceleri bugün bile birçok sanat düşüncesine temel olduğunu gözlemleyebilmekteyiz. Günümüzde de Platon ve Aristoteles düşünceleri birçok sanat yaklaşımına yol gösterir. Birinci yaklaşıma göre sanat bir imitasyon, öykünme yani güzel tabiatın kopyasıdır. İkinci yaklaşım ise sanatı duyguların aktarımına yani duyguların iletişimine indirgeyen yaklaşımdır (Yılmaz, 2012).

Günümüzde sanata ilgi duymak, sanatı anlamak anlamlandırmak her birey için bir gereksinim olmalıdır. Genel olarak sanat, insanların doğayı kendi duygu düşünceleri ile anlatabilmek için çizgi, renk, söz ve ritim gibi araçlar kullanarak etkili bir biçimde öznel bir üslup ile anlatma çabasıdır (Büyükkazaz Öztürk E., 2019). Sanatı tanımlarken birçok yaklaşım ortaya çıkmaktadır. Bu yaklaşımlardan biri; sanatın “nesnel” yani toplumsal olduğunu belirtirken, diğeri ise “öznel” bireysel olduğunu belirtmektedir (Arabacı, 2006).

Ülkemizde terimlerin tanımları bakmak istediğimizde ilk aklımıza gelen kurum TDK'dur. Türk Dil Kurumu'na (2024) göre sanatın tanımını beş maddede ele almıştır.

1. *isim* Duygu ve düşünceleri göze ve gönle hitap edecek şekilde söz, yazı, resim, heykel vb. ile ifade etme konusundaki yaratıcılık
2. *isim* Belli bir uygarlığın veya topluluğun anlayış ve zevk ölçülerine uygun olarak yaratılmış anlatım
3. *isim* Bir şey yapmada gösterilen ustalık
4. *isim* Bir meslekte uyulması gereken kuralların tümü
5. *isim* ► zanaat.

TDK sürekli bir güncelleme yapıldığından en güncel tanımını bu beş maddede ifade etmiştir. Diğer tanımlara da göz atmak istediğimizde sanat tanımının ne kadar çeşitli olduğunu görmekteyiz. Sanat tanımı modern çağın etkisiyle çeşitliliğini artırmaya ve tanımları sanatçıların bakış açılarına göre şekillendirmektedir. Bu değerler neticesinde günümüze ilerleyen süreçte sanat olgusu sabit bir tanımı mümkün olmayan ve yeni fikirler ile yeni üretim olanakları dahilinde daima çeşitlik kazanan melez bir alan haline gelmiştir (Sarı,2018). Sanat tanımı kavramı metotları birçok kaynağa konu olduğunu görmekteyiz. Özellikle Thomas Adajian “The Definition of Art” makalesinde yapılan ve yapılmak istenen tanımları sınıflandırmaktadır:

- Çağdaş Tanımlar
- Geleneksel Tanımlar: Kurumsal ve Tarihsel
 - Kurumsal Tanımlar
 - Tarihsel Tanımlar

- Geleneksel (Çoğunlukla Estetik) Tanımlar
- Hibrit (Ayrık) Tanımlar
- Evrimsel Yaklaşımlar

Sanat Nedir? Sorusu ilk olarak antik çağlardan buyana felsefecilerin, tarihçilerin ve sanatçıların ve birçok alanda isim yapmış kişilerin sanat kavramı ile ilgilendiğini kitaplar yazdığını görmekteyiz. Her biri sanatı kendi bakış açılarıyla ifade etmişler ve düşünceleri ile sanat kavramına yön vermişlerdir.

2.1.2.1. Çağdaş tanımlar. Sanatın çağdaş tanımını ifade ettiğimizde, geleneksel sınırların ötesine geçen, çok çeşitli ifade biçimlerinin kullanıldığı ve medya araçlarını da içeren bir kavram olarak ifade edebiliriz.

Bu noktada çağdaş sanat olgusu farklı kültürel değerleri ve bunların maddi ve manevi varlıklarını ortak platforma veyahut da piyasaya taşıyan bir anlayış olarak gözükmektedir. Sanatın çağdaş hali melez bir kültür anlayışı kapsamında belli bir kültürel yapı dayatmasından farklı olarak, farklı kültürel varlıkların tek bir potada erimesine yöneliktir denilebilir (Sarı, 2018).

Günümüz sanat anlayışına bakıldığında belirli kurallara ya da sınırlara bağlı kalınmadan, yaratıcılık ve deneysel yaklaşımların ön planda olduğunu görmekteyiz. Çağdaş sanat, genellikle toplumsal, politik, kültürel ya da bireysel deneyimlerle ilişkili olduğunu görmekteyiz. Çağdaş sanatta sanatçılar, izleyiciyi düşündürmek, eleştirmek ya da farkındalık yaratmak amacı gütmektedir. Sonuç olarak, çağdaş sanat, sürekli değişen bir alan olup, izleyicinin algılarını genişletmeye, farklı bakış açılarını keşfetmeye ve sanatı daha geniş bir bağlama oturtmaya odaklanır. Buda sanat tanımını çeşitlendirmektedir.

2.1.2.2. Geleneksel tanımlar: kurumsal ve tarihsel. Sanatın geleneksel tanımları, zamanla farklı kültürel ve tarihsel bağlamlarda şekillenmiştir. Bu tanımlar, genellikle belirli kurallar ve estetik kriterlere dayanır ve sanatı, belirlenmiş normlara göre değerlendirir. Bu normlar sanatı estetik, teknik ve biçimsel kurallar çerçevesinde değerlendirmeye meyillidir. Bu tanımlar, sanatın hem ne olduğuna hem de neyi temsil ettiğine dair tanımlar içermektedir. Yapılan tanımlarda estetik değerler, teknik ustalık, temsil ve ahlaki işlev, sanatın tanımlanmasında önemli unsurlar olmuştur.

2.1.2.2.1. Kurumsal tanımlar. Kurumsal sanat tanımı, sanatı bir sosyal yapı ve kültürel otorite çerçevesinde ele almaktadır. Bu yaklaşım, özellikle 20. yüzyılda modern sanatın eleştirisiyle öne çıkmıştır. Kurumsal sanat tanımına göre, bir objenin sanat olarak kabul edilmesi, onu “sanat dünyası” tarafından tanınmasına bağlıdır. Sanat dünyası; müzeler,

galeriler, eleştirmenler, küratörler ve sanatçılardan oluşan bir sistemdir. Bu bağlamda, bir eserin sanat olup olmadığı, sanat dünyasının otoriteleri tarafından belirlenir.

2.1.2.2.2. Tarihsel tanımlar. Sanatın tarihsel tanımı, sanatın zamana, kültüre ve toplumsal koşullara göre değişen bir kavram olduğunu savunur. Tarihsel yaklaşımla sanat, sadece estetik bir değer taşıyan ya da teknik beceri gerektiren bir uğraş olarak değil, aynı zamanda belirli bir dönemin sosyal, politik ve kültürel gerçekliklerini yansıtan bir ifade biçimi olarak ele alınır. Sanatın tarihsel tanımı, farklı dönemlerde sanatın nasıl algılandığını ve ne anlama geldiğini analiz eder. Bu yaklaşıma göre, sanatın tanımı, tarihsel bağlamlarda farklılık gösterir ve her dönemin sanatı, kendi değerleri ve anlayışları çerçevesinde değerlendirilir. Sanatın tarihsel tanımı, sanatı sadece estetik bir değer olarak değil, aynı zamanda bir dönemin sosyal-kültürel ve politik gerçekliklerini yansıtan bir ifade biçimi olarak ele alır. Sanat, her dönemde farklı işlevler ve anlamlar kazanmış, estetik anlayışlar, teknikler ve kavramlar zamana göre değişmiştir. Bu yüzden sanatın tanımı, tarihsel bağlama göre sürekli bir evrim içinde olmuştur.

2.1.2.3. Geleneksel (çoğunlukla estetik) tanımlar. Geleneksel sanat tanımları, genellikle sanatın estetik yönlerine, güzellik arayışına ve teknik becerilere vurgu yapan yaklaşımlar içerir. Bu tanımlar, sanatın daha çok görsel ve estetik hazza dayalı bir etkinlik olduğunu öne sürer. Geleneksel tanımlar çoğunlukla sanatın, bireylerin güzellik deneyimlerini, duygusal tepkilerini ve estetik algılarını harekete geçiren eserler üretme süreci olduğunu savunur. Geleneksel sanat tanımları, estetik, güzellik ve formel değerler üzerine odaklanır. Sanatın işlevinin estetik haz vermek, idealize edilmiş güzelliği yansıtmak ve izleyicide duygusal ve estetik bir deneyim yaratmak olduğu savunulur. Bu yaklaşımlar, sanatı ahlaki, toplumsal ya da politik bir bağlamda ele almaktan çok, bireysel bir estetik ve güzellik deneyimi olarak değerlendirir.

2.1.2.4. Hibrit (ayrık) tanımlar. Sanatta hibrit (ayrık) tanımlar, sanatın geleneksel estetik anlayışları ile çağdaş kavramsal ve işlevsel yaklaşımlarını bir araya getirir. Bu tanımlar, sanatın estetik değerlerinden ziyade farklı disiplinler arasında köprüler kuran ve sanatın işlevselliğini genişleten bir bakış açısı sunar. Hibrit tanımlar, sanatın sadece güzellik ya da estetik haz ile sınırlı olmadığını, aynı zamanda sosyokültürel, politik, teknolojik ve kavramsal boyutları da kapsayan geniş bir ifade biçimi olduğunu vurgular. Hibrit sanat tanımları, sanatın geleneksel estetik anlayışlarının ötesine geçerek, disiplinler arası, kavramsal ve işlevsel boyutlarını öne çıkarır. Bu tanımlarda, sanat sadece estetik haz

yaratmakla kalmaz, aynı zamanda bilim, teknoloji, sosyokültürel bağlam ve performansla birleşerek geniş bir ifade aracı haline gelir. Hibrit sanat uygulamalarında sanat, tasarım, bilim ve teknolojinin birlikte çalıştığı biyoloji, robotik, fizik bilimleri, deneysel arayüz teknolojileri, yapay zekâ ve bilgi görselleştirme gibi alanlarla çalışmaktadır (Yılmaz,2023). Hibrit sanat, sanatın evrensel ve sınırları aşan doğasını vurgular ve farklı alanlar arasında köprüler kurarak zenginleşir.

2.1.2.5. Evrimsel yaklaşımlar. Sanatta evrimsel tanımlar, sanatın tarihsel süreçte sürekli değişen, gelişen ve insanın biyolojik, kültürel ve toplumsal evrimiyle iç içe geçen bir olgu olduğunu vurgular. Bu tanımlar, sanatın biyolojik temelli bir yetenek olarak ortaya çıktığını, zamanla kültürel ve toplumsal ihtiyaçlarla şekillendiğini ve sürekli bir dönüşüm içinde olduğunu savunur. Sanatın evrimsel tanımları, insanın yaratıcı ve estetik faaliyetlerini biyoloji, antropoloji, sosyoloji ve psikoloji gibi alanlarla ilişkilendirir. Sanatta evrimsel tanımlar, sanatın insanın biyolojik, psikolojik, kültürel ve toplumsal evrimiyle birlikte geliştiğini savunur. Sanat, yalnızca estetik bir etkinlik olmanın ötesine geçerek, hayatta kalma, sosyal iletişim, bilişsel gelişim ve kültürel adaptasyonla ifade edilir.

2.1.3. Türkiye’de Yükseköğretim

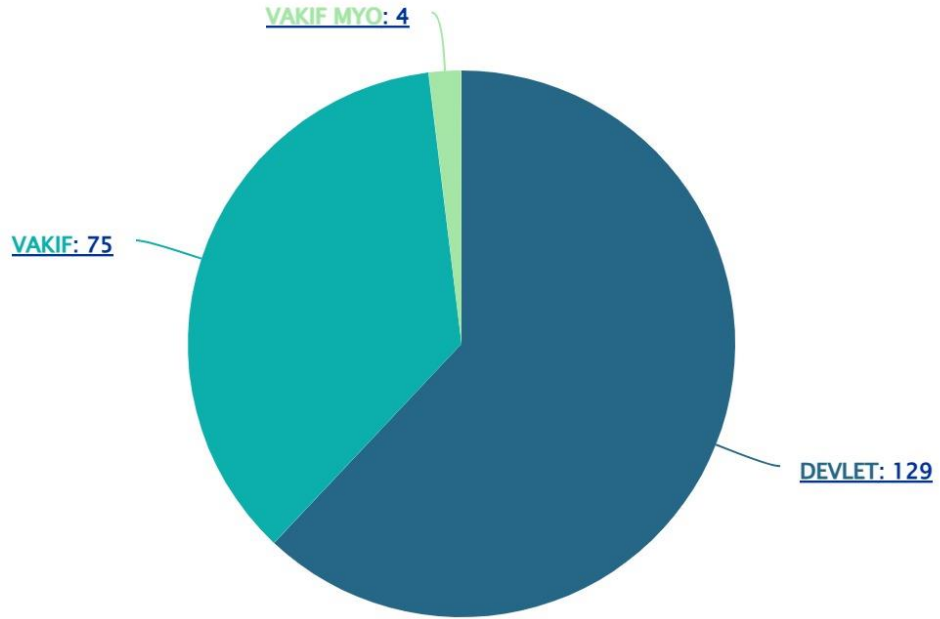
Yükseköğretim: Milli eğitim sistemi içinde, ortaöğretime dayalı, en az dört yarı yılı kapsayan her kademedeki eğitim- öğretimin tümüdür (Yükseköğretim Kanunu, 1981). Yükseköğretim bir ülkenin gerek duyduğu nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde, bilginin üretilmesinde ve topluma hizmette önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır (Aydın, Kaya, Kete, 2017).

Yükseköğretimin kuruluşuna baktığımızda,

1981’de çıkarılan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile akademik, kurumsal ve idari yönden yeniden yapılanma sürecine girmiştir. Bu kanunla ülkemizdeki tüm yükseköğretim kurumları Yükseköğretim Kurulu (YÖK) çatısı altında toplanmış, akademiler üniversitelere, eğitim enstitüleri eğitim fakültelerine dönüştürülmüş ve konservatuvarlar ile meslek yüksekokulları üniversitelere bağlanmıştır (YÖK, 2024).

Yükseköğretim, bireylerin uzmanlaşmasını sağlayarak hem kişisel hem de toplumsal gelişime katkıda bulunan stratejik bir eğitim aşamasıdır. Türkiye’deki yapısı incelendiğinde, merkezi bir sistemle düzenlenmiş olması hem fırsat eşitliği hem de denetim ihtiyacını yansıtmaktadır. Bu bağlamda Türkiye’de yükseköğretimde ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeylerde eğitim-öğretim yapılmaktadır.

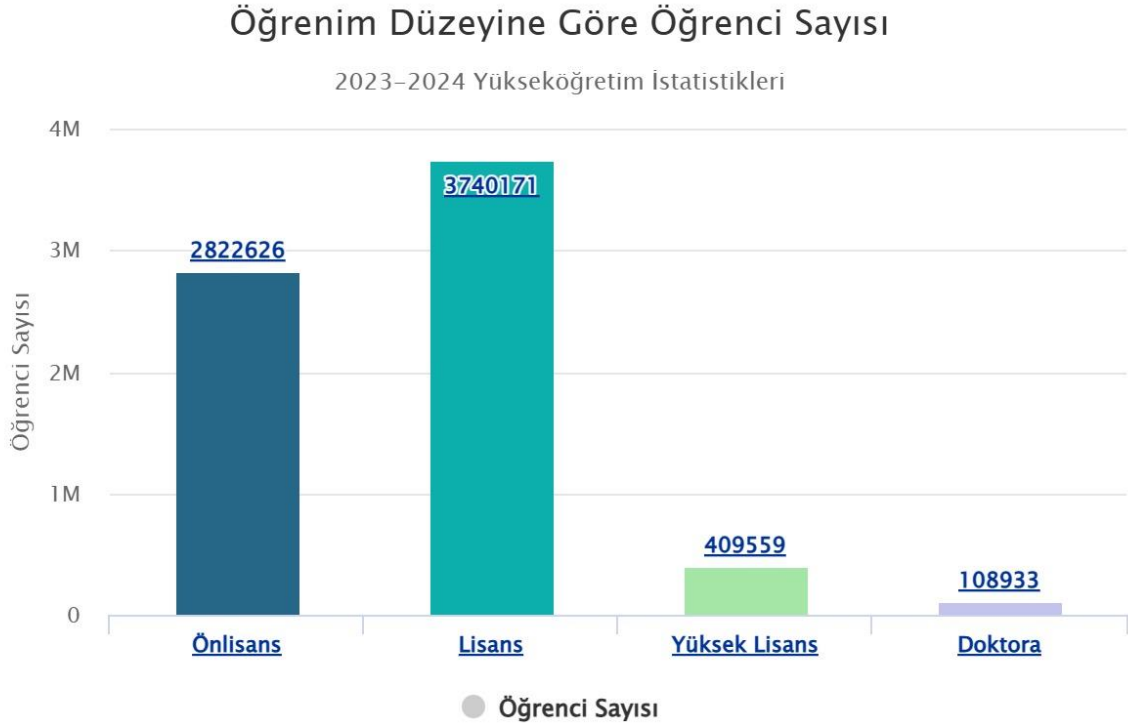
Türlerine Göre Mevcut Üniversite Sayısı

Şekil 2.1. Türkiye’de kayıtlı üniversitelerin dağılımı

Not: Grafik YÖK veri tabanından <https://istatistik.yok.gov.tr/> sayfasından erişim sağlanmıştır.

Türkiye’de güncel verilere göre toplamda 208 üniversite bulunmaktadır bunların 129’u Devlet üniversitesi 75’i Vakıf üniversitesi ve 4 tanesi de Vakıf Meslek Yüksekokulu olarak sınıflandırılmıştır.

Şekil 2.2. Öğrenim Düzeylerine Göre Öğrenci Sayısı

Not: Grafik YÖK veri tabanından <https://istatistik.yok.gov.tr/> sayfasından erişim sağlanmıştır.

2.1.3.1. Ön lisans. Ön Lisans: Ortaöğretim yeterliliklerine dayalı, en az iki yıllık bir programı kapsayan nitelikli insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan veya lisans öğretiminin ilk kademesini teşkil eden bir yükseköğretimdir (Yükseköğretim Kanunu, 1981). Ön lisans programlarının yükseköğretim sistemi içindeki konumu sadece mesleki eğitimle sınırlı kalmayıp, mezunlara Dikey Geçiş Sınavı (DGS) ile lisans programlarına geçme imkânı da sunmaktadır. Bu sayede ön lisans mezunları, akademik kariyerlerini devam ettirme ve mesleki gelişimlerini ileri düzeye taşıma olanağı bulmaktadır. 2024 yılı itibarıyla ülkede 129'u devlet, 75'i vakıf üniversitesi ve 4'ü vakıf meslek yüksekokulu olmak üzere toplam 208 yükseköğretim kurumu bulunmaktadır. Bu üniversitelerin tamamında en az bir ön lisans programı yürütülmekte olup, Türkiye genelinde örgün ve açık öğretim dahil binlerce farklı ön lisans programı aktif olarak öğrenci kabul etmektedir.

Tablo 2.5. *Türkiye’de Ön lisans Üniversite Öğrenci Dağılımı*

Birim Türü	Devlet		Vakıf		Vakıf MYO		Toplam		Toplam
	Aktif	Pasif	Aktif	Pasif	Aktif	Pasif	Aktif	Pasif	
Ön lisans Programı	5721	2308	1625	347	95	17	7441	2672	10113

Not: YÖK veri tabanından [https://istatistik.yok.gov.tr/ sayfasından](https://istatistik.yok.gov.tr/sayfasından) erişim sağlanmış ve uyarlanmıştır.

2.1.3.2. Lisans. Lisans: Ortaöğretime dayalı, en az sekiz yarı yıllık bir programı kapsayan bir yükseköğretimdir (Yükseköğretim Kanunu, 1981). 1933 yılında Cumhuriyet döneminin ilk modern üniversitesi olarak İstanbul Üniversitesi kurulmuş, böylelikle Darülfünun kapatılmış ve yeniden yapılanarak çağdaş bir yükseköğretim modeline geçilmiştir (Yücebaş, 2014, s. 259–283). Bu süreç, lisans programlarının sayısında köklü artışa, yeni fakültelerin kurulmasına ve bunun neticesinde program çeşitliliğinin artmasına yol açmıştır. 2024 YKS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu’na göre, örgün lisans programları için planlanan kontenjan yaklaşık 445 000 iken, ön lisans, lisans ve özel yetenek programlarını kapsayan toplam kontenjan yaklaşık 835 383’tür (ÖSYM, 2024).

Lisans derecesi, ortaöğretimi tamamlayan bireylerin sekiz yarıyılık (dört yıllık) bir yükseköğretim sürecini başarıyla tamamlamaları sonucunda elde ettikleri akademik yeterlilik düzeyidir. Bu eğitim süreci, öğrencilerin belirli bir disiplin içinde kuramsal bilgi edinmeleri, mesleki uygulama becerisi kazanmaları ve bilimsel düşünme yetkinliklerini geliştirmelerini hedefler. Ancak bazı alanlarda lisans eğitimi daha uzun süreli yapılandırılmıştır. Örneğin, diş hekimliği, eczacılık ve veterinerlik gibi alanlarda eğitim süresi beş yıl (on yarıyıl), tıpta ise altı yıl (on iki yarıyıl) olarak uygulanmaktadır. Benzer şekilde, güzel sanatlar alanındaki lisans programları da öğrencilerin yalnızca kuramsal bilgi değil, aynı zamanda yaratıcı ifade, uygulamalı beceri ve eleştirel düşünme yetilerini geliştirmeyi hedefleyen özel bir yapıya sahiptir. Güzel sanatlar fakülteleri bünyesinde yürütülen resim, heykel, grafik tasarım, sahne sanatları ve müzik gibi bölümler, öğrencilerin atölye temelli eğitime dayalı bir programla yetişmelerini sağlar. Ayrıca bu alanlarda lisans eğitimi, özel yetenek sınavlarıyla öğrenci kabul eden yapısıyla da diğer programlardan ayrılmaktadır. Güzel sanatlar alanındaki lisans mezunları, isterlerse lisansüstü sanatta yeterlik veya yüksek lisans programlarına devam ederek akademik ya da sanatsal kariyerlerini ilerletebilirler.

Tablo 2.6. Türkiye’de Lisans Üniversite Öğrenci Dağılımı

Birim Türü	Devlet		Vakıf		Vakıf MYO		Toplam		
	Aktif	Pasif	Aktif	Pasif	Aktif	Pasif	Aktif	Pasif	Toplam
Lisans Programı	7121	107	2160	1	0	0	9281	108	9389

Not: YÖK veri tabanından <https://istatistik.yok.gov.tr/> sayfasından erişim sağlanmış ve uyarlanmıştır.

2.1.3.3. Lisans üstü. Lisansüstü eğitim, bireylerin lisans eğitiminden sonra bilimsel araştırma, uzmanlaşma ve akademik yeterlilik kazanma süreçlerini kapsayan yükseköğretim düzeyidir. Türkiye’de lisansüstü eğitimin kurumsal olarak temelleri 1960’lı yıllarda atılmış olsa da sistematik bir yapıya kavuşması 1981 yılında yürürlüğe giren 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile gerçekleşmiştir. Bu kanun ile, üniversiteler bünyesinde Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri ve Sağlık Bilimleri enstitüleri kurulmuş, lisansüstü programlar bu birimler tarafından yürütülmeye başlanmıştır. Böylece yüksek lisans ve doktora programları disiplinler arası bir anlayışla örgütlenmiş ve akademik kadro yetiştirilmesinde temel işlev üstlenmiştir (YÖK, 2024).

2.1.3.3.1 Yüksek lisans. Yüksek Lisans: (Bilim uzmanlığı, yüksek mühendislik, yüksek mimarlık, master): Bir lisans öğretimine dayalı, eğitim- öğretim ve araştırmanın sonuçlarını ortaya koymayı amaçlayan bir yükseköğretimdir (YÖK, 2024).

Tablo 2.7. Türkiye’de Yüksek Lisans Üniversite Öğrenci Dağılımı

Birim Türü	Devlet		Vakıf		Vakıf MYO		Toplam		
	Aktif	Pasif	Aktif	Pasif	Aktif	Pasif	Aktif	Pasif	Toplam
Yüksek lisans Programı	13167	43	3501	1	0	0	16668	44	16712

Not: YÖK veri tabanından <https://istatistik.yok.gov.tr/> sayfasından erişim sağlanmış ve uyarlanmıştır.

Yüksek lisans programı, tezli ve tezsiz olmak üzere iki şekilde yürütülebilir. Bu programların hangi enstitü anabilim/ana sanat dallarında ve nasıl yürütüleceği ile yükseköğretim kurumlarının yetkisinde olan tezli ve tezsiz yüksek lisans programları arasında geçişe izin hususları senatolar tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir (YÖK, 2023). Tezli Yüksek Lisans (2 yıl / 4 yarıyıl): Bilimsel araştırma ve akademik gelişim odaklıdır. Tezsiz Yüksek Lisans (1,5 yıl / 3 yarıyıl): Uygulamalı bilgiye yöneliktir, akademik kariyere doğrudan geçiş sağlamaz.

2.1.3.3.2. Doktora.

Doktora: Lisansa dayalı en az altı veya yüksek lisans veya eczacılık veya fen fakültesi mezunlarınca Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlığa dayalı en az dört yarı yıllık programı kapsayan ve orijinal bir araştırmanın sonuçlarını ortaya koymayı amaçlayan bir yükseköğretimdir (YÖK, 2024).

Tablo 2.8. Türkiye’de Doktora Üniversite Öğrenci Dağılımı

	Devlet		Vakıf		Vakıf MYO		Toplam		
Birim Türü	Aktif	Pasif	Aktif	Pasif	Aktif	Pasif	Aktif	Pasif	Toplam
Doktora Programı	11392	18	722	1	0	0	12084	19	12103

Not: YÖK veri tabanından <https://istatistik.yok.gov.tr/> sayfasından erişim sağlanmış ve uyarlanmıştır.

Doktora programı, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç tezli yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için kaydolduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl olup azami tamamlama süresi on iki yarıyıl; lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıl olup azami tamamlama süresi on dört yarıyıldır (YÖK, 2023).

Türkiye’de 2024 yılı itibarıyla faaliyet gösteren 208 üniversitenin büyük çoğunluğunda doktora programları bulunmaktadır. Doktora programları hem devlet hem vakıf üniversitelerinde açılmakta; bilimsel araştırma projeleri ve yayın üretimi gibi kriterler giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Doktora programları hem devlet hem vakıf üniversitelerinde açılmakta; bilimsel araştırma projeleri ve yayın üretimi gibi kriterler giderek daha fazla önem kazanmaktadır (Tonbul, 2017).

2.1.3.3.3. Sanatta yeterlik. Sanatta Yeterlik: Lisansa dayalı en az altı, yüksek lisansa dayalı en az dört yarı yıllık programı kapsayan ve orijinal bir sanat eserinin ortaya konulmasını, müzik ve sahne sanatlarında ise üstün bir uygulama ve yaratıcılığı amaçlayan doktora düzeyinde lisans üstü bir yükseköğretim eşdeğeridir (YÖK, 2024). Sanatta yeterlik programı, uygulamalı sanat alanlarında doktora derecesine eşdeğer nitelikte kabul edilmiş ve 2547 sayılı yasa ile yükseköğretim sistemine dahil edilmiştir. Bu programın amacı, sanat alanında özgün eser, yorum ve uygulamalarla katkı sağlamak ve bilimsel/sanatsal düşüncüyü derinleştirmektir. (Uçar, 2015).

Tablo 2.9. Türkiye’de Sanatta Yeterlik Üniversite Öğrenci Dağılımı

	Devlet		Vakıf		Vakıf MYO		Toplam		
Birim Türü	Aktif	Pasif	Aktif	Pasif	Aktif	Pasif	Aktif	Pasif	Toplam
Sanatta Yeterlilik Programı	121	0	16	0	0	0	137	0	137

Not: YÖK veri tabanından <https://istatistik.yok.gov.tr/> sayfasından erişim sağlanmış ve uyarlanmıştır.

Sanatta yeterlik programını tamamlama süresi, bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç yüksek lisans derecesi ile kabul edilenler için kaydolduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın sekiz yarıyıl olup azami tamamlama süresi on iki yarıyıl, lisans derecesi ile kabul edilenler için on yarıyıl olup azami tamamlama süresi on dört yarıyıldır (YÖK, 2023).

2.1.4. Yükseköğretimde Enstitüler

Enstitü: Üniversitelerde ve fakültelerde birden fazla benzer ve ilgili bilim dallarında lisans üstü, eğitim- öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama yapan bir yükseköğretim

kurumudur (YÖK,2024). Yükseköğretimde enstitüler; lisansüstü eğitimin yürütüldüğü, akademik süreçlerin planlandığı ve yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik programlarının yönetildiği merkezlerdir. 1981 yılında kurulan Sosyal Bilimler, Fen Bilimleri ve Sağlık Bilimleri Enstitüleri, bu alanlarda disiplinler arası akademik koordinasyon sağlayarak program ve danışmanlık altyapısı oluşturmuştur. Zamanla uzmanlaşma ihtiyacına bağlı olarak bu enstitülere; eğitim bilimleri, güzel sanatlar ve spor bilimleri gibi farklı alanlarda yeni yapılar eklenmiştir. Her üniversitenin enstitü yapılanması farklıdır. Türkiye'deki tüm 208 üniversite düşünüldüğünde bu sayı, genellikle en az 2 ila 5 enstitü/barındırmaktadır.

2.1.5. Yükseköğretim Tez Merkezi

YÖK Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı 1996 yılında "*YÖK Ulusal Tez Merkezi*" olarak yeniden yapılandırıldı. 2006 yılından itibaren tezler YÖK Ulusal Tez Merkezi tarafından elektronik ortamda (CD-ROM) kabul edilmeye başlandı (Vikipedi, 2024). Lisansüstü tezler yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından gizlilik kararı alınmadıkça, bilime katkı sağlamak amacıyla Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi tarafından elektronik ortamda erişime açılır (YÖK, 2024). Yükseköğretim kanunun Ek Madde 40- (Ek: 22/2/2018-7100/10 md.) doğrultusunda ilk başta basılı tezlerin dijitalleştirilmesiyle başlayan süreç, zamanla üniversitelerden gelen elektronik tezlerin doğrudan sisteme yüklenmesiyle devam etmiş. 2019 yılından itibaren ise, tüm yüksek lisans ve doktora tezlerinin tez savunması sonrasında dijital olarak sisteme yüklenmesi zorunlu hale gelmiştir.

YÖK Tez Merkezi veri tabanında yer alan içerikler:

- Yüksek lisans tezleri
- Doktora tezleri
- Sanatta yeterlik tezleri
- Tez özeti ve tam metin Pdf'leri
- Tez danışmanı, üniversite, enstitü, ana bilim dalı ve konuya göre arama

Tezler üzerinde telif hakkı sahipliği öğrencide olmakla birlikte, "kısıtlı erişim" seçeneği ile bazı tezler belirli süreliğine kapalı tutulabilir genellikle 6 ay – 1 yıl. YÖK Ulusal Tez Merkezi, araştırmacıların literatür taraması yaparken başvurabileceği temel kaynaklardan biridir. Türkiye'de üretilmiş güncel lisansüstü çalışmaların izlenebilmesine olanak tanıyan bu platform, tez yazım sürecinde yöntem belirleme ve kaynakça oluşturma

açısından yol gösterici işlev görmektedir. Ayrıca, daha önce yapılmış çalışmalara erişim imkânı sunarak akademik dürüstlük ilkesine katkıda bulunur ve intihal riskini azaltmaktadır.

2.2 İlgili Araştırmalar

Türkiye’de güzel sanatlar eğitimi, Osmanlı döneminden itibaren Batılılaşma hareketleriyle ivme kazanmış, Cumhuriyet’in ilanı ile birlikte modern eğitim anlayışına entegre edilmiştir. 1982’de YÖK’ün kurulmasıyla yükseköğretimde güzel sanatlar fakülteleri yaygınlaşmış ve bu alanda akademik çalışmaların temelleri atılmıştır. Güzel sanatlar alanında yapılan lisansüstü tezler, çoğunlukla sanat tarihine, sanat tekniklerine ve sanatçı biyografilerine odaklanmaktadır. Bu çalışmalar, yalnızca geçmişi anlamakla kalmayıp, gelecek nesillere sanatsal bir miras bırakma açısından da önem taşımaktadır (Öztürk, 2015). Biyografi çalışmaları, sanatçıların yaşamı, eserleri ve dönemlerine ışık tutan temel kaynaklardan biridir. Sanatçının bireysel hikayesini ve eserlerinin ardındaki bağlamı anlamak, sanatı yalnızca estetik bir obje olarak değil, kültürel bir değer olarak değerlendirmeyi mümkün kılar (Kara, 2018). Türkiye’de sanatçı biyografileri üzerine yapılan akademik çalışmalar, genellikle ünlü sanatçılara odaklanmış, daha az bilinen ressam ve farklı sanat disiplinlerindeki sanatçılar ihmal edilmiştir (Demir, 2020). Özellikle Cumhuriyet dönemi ressamlarının biyografileri üzerine yapılan tezler, bu alandaki literatürü zenginleştiren önemli katkılar sunmaktadır. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Tez Merkezi’ndeki kayıtlar incelendiğinde, Türkiye’de ressam ve sanatçılara odaklanan biyografi tezlerinin 2000’li yıllardan itibaren belirgin bir artış gösterdiği görülmektedir. Bu tezlerde, sanatçıların yaşamları kadar, eserlerinin dönemin sosyal, politik ve kültürel bağlamıyla ilişkisi de analiz edilmektedir (Yılmaz, 2019). Ancak, mevcut çalışmalar genellikle Batılı eğitim almış sanatçılara odaklanmakta, yerel ya da geleneksel sanatçıların biyografileri yeterince ele alınmamaktadır. Ayrıca, pek çok biyografi tezinde metodolojik bir standardizasyon eksikliği dikkat çekmektedir. Türkiye’de ressam ve sanatçılara yönelik biyografi çalışmaları çoğunlukla betimsel bir yöntem izlemekte, eleştirel analizlere daha az yer vermektedir. Ayrıca, kadın sanatçılar ve az bilinen ressam ve sanatçılar üzerine yapılan çalışmaların sayısı oldukça sınırlıdır (Çelik, 2021). Sanatçıların eserlerini sadece biyografik bir bağlamda ele almak yerine, eserlerinin sanatsal değerine ve yenilikçi yönlerine odaklanılması gerektiği yönünde eleştiriler de bulunmaktadır. Bu tez, Türkiye’de yükseköğretimde güzel sanatlar alanında yapılan ressam ve sanatçılara yönelik biyografi tezlerini kapsamlı bir şekilde analiz ederek literatürdeki bu eksiklikleri ele almayı hedeflemektedir. Özellikle sanatçı biyografilerindeki tematik odaklanmalar, yöntemsel

yaklaşımlar ve bölgesel farklılıklar gibi unsurlar değerlendirilecek ve literatüre eleştirel bir katkı sağlanacaktır. Böylece, biyografi çalışmalarının mevcut durumunu ortaya koymanın yanı sıra, gelecekte yapılacak çalışmalara rehberlik edecek öneriler sunulacaktır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın deseni, evren ve örnekleme (çalışma grubu), araştırmada veri toplamak için kullanılan ölçme araçları, verilerin toplama yöntemi ve süreci, verilerin analizi ve analizlerde kullanılan istatistiksel tekniklere yer verilmiştir.

3.1 Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada çalışma yaklaşımı olarak nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Ayrıca nitel araştırma yöntemlerinden doküman inceleme deseni kullanılmıştır. Nitel araştırma, katılımcıların tutum, davranış ve olayların doğal ortamlarında, gerçekçi ve bütüncül bir yaklaşımla incelendiği, detaylı bilgi edinmeyi amaçlayan bir araştırma yöntemidir (Yıldırım & Şimşek, 2018). Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi farklı veri toplama yöntemlerinin birleştirilmesi, konunun derinlemesine anlaşılmasına imkân tanır. Bu çalışmada, tamamlanmış tezlerin önceden belirlenen kriterler doğrultusunda doküman inceleme tekniği ile değerlendirilmesi tercih edilmiştir. Aynı zamanda belirlenen tezlerden e-posta yolu ile ulaşabildiğimiz tez yazarlarıyla 4 soruluk tezleriyle ilgili görüşlerini aldığımız bir anket uygulanmıştır.

Doküman inceleme yöntemi, çalışma konusunun tarihsel gelişimini ve mevcut literatüre katkısını göstermede etkili bir yoldur. Araştırma süresince toplanan veriler, belirli temalar ve alt temalar çerçevesinde işlenerek betimsel analiz ile sunulmuş ve elde edilen bulgular üzerinden anlamlı çıkarımlar yapılmıştır. Bu yöntemin seçilmesinin bir başka nedeni de güzel sanatlar alanındaki tezlerin niteliğinin ve bu alanda ortaya konan çalışmaların daha iyi anlaşılabilmesini sağlamasıdır. Bu yolla, ressam ve sanatçı biyografileri gibi özel konularda derinlemesine ve doğru analizler gerçekleştirilmiştir.

3.2 Evren ve Örneklem / Örneklem Çalışma Grubu

Bu araştırmada YÖK veri tabanındaki, Ulusal Tez Merkezinde bulunan konu alanı “Güzel Sanatlar” olan ve ayrıntılı taramada tez adı ve özet bölümlerinde “biyografi, hayatı, yaşamı” anahtar kelimeleri kullanılarak tespit edilen tek kişiye ait biyografi tezlerinin belirlenen kriterler de analizleri yapılmıştır. Yapılan tarama sonunda tezin ana çerçevesini 139 adet tez oluşturmaktadır.

3.3. Veri Toplama Aracı

Bu araştırmada YÖK Ulusal Tez Merkezindeki tezler esas alınacaktır. Belirlenen doküman inceleme veri toplama yöntemi doğrultusunda veri toplama sürecinde Ulusal Tez

Merkezinin ayrıntılı arama motorundan konu kısmında “Güzel Sanatlar” anahtar kelimesi yazılacaktır. Ayrıca dizin ve tez adı kısımlarına anahtar kelime olarak “biyografi, hayatı, yaşamı” gibi anahtar kelimeler yazılarak istenen kriterlere uygun tezler belirlenecektir. Doküman analizi, basılı materyallerle elektronik materyaller gibi bütün dokümanları inceleyerek değerlendirmek üzere tercih edilen sistematik bir yöntemdir (Kıral, 2020).

Bu araştırmada YÖK Tez Merkezinde yayınlanmış olan tezlerin hem biçimsel özellikleri hem de içerik açısından içindekiler bölümlerinde yer alan başlıklar da dikkate alınarak doküman analizi için bir veri toplama aracı oluşturulacaktır. Verileri elde etmek için seçilen kriterler uzman görüşü alınarak belirlenecektir. Veriler betimsel yolla analiz edilmeye çalışılacaktır. Betimsel analizde veriler, daha önceden belirlenen konular çerçevesinde sınıflandırılmakta, özetlenmekte ve yorumlanmaktadır. Bulguların arasında neden – sonuç ilişkisi kurularak gerektiği zaman olgular arasında kıyaslamalar yapılmaktadır. Bu analiz türünde amaç, birbirlerine benzeyen verileri belli kavramlar etrafında birleştirmek ve düzenlemek suretiyle yorumlamaktır (Yıldırım & Şimşek, 2021).

3.4. Veri Toplama Araçları ve Teknikleri

Bu araştırmada veri toplama kaynağı olarak YÖK veri tabanındaki Ulusal Tez Merkezi esas alınmıştır. Araştırma için seçilen tezler, problem çerçevesinde nitel veri toplama araçlarından olan doküman inceleme yöntemiyle incelenmiş ve elde edilen veriler, doküman analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. Doküman inceleme, yazılı materyallerin sistematik bir şekilde analiz edilmesi ve bu materyallerden anlamlı veriler elde edilmesi sürecidir. Bu yöntem, araştırma konusu hakkında derinlemesine bilgi edinmek ve mevcut literatürle ilişkili anlamlı veriler ortaya koymak amacıyla kullanılır (Karasar, 2019). Doküman analizi ise yazılı kaynakların belirli bir amaca yönelik olarak incelenmesi ve analiz edilmesini içeren bir araştırma yöntemidir. Bu yöntem, özellikle sosyal bilimler, eğitim ve tarihsel araştırmalarda sıklıkla kullanılır. Doküman analizinin amacı, mevcut belgelerdeki bilgileri yorumlayarak araştırma sorularına yanıt bulmaktır (Yıldırım & Şimşek, 2021). Bu araştırmada, YÖK Tez Merkezi'nde yayınlanmış tezlerin hem biçimsel özellikleri hem de içerik açısından içindekiler bölümünde yer alan başlıklar dikkate alınarak, doküman analizi için bir veri toplama aracı oluşturulmuştur. Oluşturulan analiz başlıkları, uzman görüşleri doğrultusunda belirlenmiştir.

Araştırma kapsamında, YÖK Tez Merkezi'nden seçilen 139 tez yazarına ulaşılmaya çalışılmış ve bunların 76'sı ile iletişim sağlanmıştır. İletişim kurulan yazarlardan 34'ü, tez

yazım süreçleriyle ilgili geri dönüş sağlayarak çalışmaya katkıda bulunmuştur. Bu kapsamda, tez yazım süreçlerini daha detaylı ve kapsamlı bir şekilde anlamak amacıyla 4 sorudan oluşan kısa bir anket hazırlanmış ve bu yazarların cevapları alınmıştır. Ankette yer alan sorular, tez yazımı sırasında karşılaşılan sorunlar, kullanılan yöntemler ve tecrübeler üzerine odaklanmıştır. Elde edilen sonuçlar analiz edilerek, araştırma süreçleri ve yazım aşamalarına dair daha derinlemesine bir değerlendirme yapılmaya çalışılmıştır. Bu şekilde, tez yazım süreçleriyle ilgili genel bir çerçeve çizilmesi hedeflenmiştir.

3.5. Veri Toplama Süreci

Bu çalışmanın veri toplama sürecinde, "Güzel Sanatlar" konulu tezler arasında biyografi özelliği taşıyan tezler belirlenmiştir. Tezler seçilirken, tez adlarında, dizinlerinde ve özet kısımlarında "hayatı", "yaşamı", "sanatı" gibi anahtar kelimelerden yararlanılmıştır. Tezleri yapılma yıllarına, tez program çeşitliliğine (yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik) göre, tezlerin yapıldığı üniversite ve enstitülere, tezin bağlı olduğu anabilim dalına, tez danışmanlarının akademik unvanlarına, tezi hazırlayanların cinsiyetine, tezlerin içerik kısımlarında yöntem kısmının bulunmasına göre, tezlerde kullanılan yöntemlere, yöntem kısmının enstitülere göre ve veri toplama araçlarına göre, seçilen ressam ve sanatçı biyografilerindeki kişilerin yaşayıp yaşamadığına göre, seçilen sanatçı ve ressamların yerli veya yabancı kişiler olmasına göre, analiz edilmiştir.

3.6. Verilerin Analizi

Ayrıca bu çalışmamızdaki veriler betimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Betimsel analizde, veriler önceden belirlenen konular çerçevesinde sınıflandırılmış, özetlenmiş ve yorumlanmıştır. Bulgular arasında neden-sonuç ilişkileri kurularak, zaman zaman olgular arasında kıyaslamalar yapılmıştır. Betimsel analiz, bir olay, durum veya fenomenin özelliklerini ayrıntılı bir şekilde tanımlayarak incelemek amacıyla yapılan bir analiz türüdür. Bu tür analiz, araştırmacının gözlem ve veri toplama sürecinde edindiği bilgileri betimleyerek daha derinlemesine bir anlayış geliştirmesini sağlar (Büyüköztürk, 2017). Elde edilen veriler tablo ve grafiklerle sadeleştirilerek görsellerle özetlenmiş ve yorumlanmıştır.

Tez yazarlarına yöneltilen, dört sorudan oluşan bir anket aracılığıyla yazarların görüşleri toplanmış ve bu görüşler doğrultusunda bir yol haritası oluşturulması hedeflenmiştir. Ankette elde edilen veriler, yazarların yanıtlarına dayalı olarak başlıklar altında kategorize edilmiş ve her bir başlık detaylı bir şekilde değerlendirilmiştir. Bu süreç sonucunda, yazarların düşüncelerine dayalı kapsamlı bir analiz yapılarak, ortaya çıkan

bulgular üzerinden genel bir değerlendirme ortaya konulmuştur. Bu değerlendirme, ilgili konuya yönelik daha sistemli bir bakış açısı ve gelecekteki çalışmalara rehberlik edecek bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır.

Cevapların kişisel bilgi gizliliğini ihlal etmemek adına, katılımcıların verdiği yanıtlar, tez adı veya kişisel kimlik bilgileri belirtilmeden, tamamen anonim bir şekilde ele alınmıştır. Verilen yanıtlar, dört temel soru çerçevesinde sınıflandırılarak analiz edilmiş ve bu doğrultuda ortak bir çıkarım yapılmaya çalışılmıştır. Bu yaklaşım, hem bireysel görüşlerin daha genel bir perspektifte değerlendirilmesini sağlamış hem de araştırmanın etik kurallara uygun bir şekilde yürütüldüğünü ortaya koymuştur. Çalışmada, temalar ve eğilimler üzerinde durulmuş, elde edilen bulgular anonimlik ilkesiyle harmanlanarak genel sonuçlara ulaşılması hedeflenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR

Bu araştırmada 2000-2024 yıllarında Ulusan Tez Merkezinin konu alanı Güzel Sanatlar ve Biyografi olan 129 yüksek lisans tezi, 8 doktora tezi ve 2 sanatta yeterlik tezi olmak üzere toplam 139 tez incelenmiştir. Tezler yapıma yıllarına, tez program çeşitliliğine (yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik) göre, tezlerin yapıldığı üniversite ve enstitülere, tezin bağlı olduğu anabilim dalına, tez danışmanlarının akademik unvanlarına, tezi hazırlayanların cinsiyetine, tezlerin içerik kısımlarında yöntem kısmının bulunmasına, tezlerde kullanılan yöntemlere, yöntem kısmının enstitülere göre dağılımına ve veri toplama araçlarına göre, seçilen ressam ve sanatçı biyografilerindeki kişilerin yaşayıp yaşamadığına göre, seçilen sanatçı ve ressamların yerli veya yabancı kişiler olmasına göre, analiz edilmiştir. Bu analizler anlaşılır olması bakımından tablo ve grafiklerle sadeleştirilmiştir.

Bu tez araştırmasında, Türkiye’de Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Tez Merkezi’nde yayımlanmış "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" konu alanlarına sahip tezler kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Bu kapsamda, ressam ve sanatçılara ait biyografi tezleri belirlenmiş ve bu tezlerin akademik alan içindeki yeri ve etkisi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda, toplamda 139 yayımlanmış tez incelenmiştir. Bu tezler, 129 yüksek lisans tezi, 8 doktora tezi ve 2 sanatta yeterlik tezi olarak çeşitlenmektedir.

YÖK Tez Merkezi’nde yayımlanan bu 139 tez, belirlediğimiz kriterlere uygun olarak detaylı bir şekilde analiz edilmiştir. Tezler, aşağıdaki başlıklar altında çeşitli açılardan incelenmiştir:

- Yayımlanma Yılları: Tezlerin hangi yıllarda yayımlandığı bilgisi, sanatsal gelişim ve akademik eğilimler hakkında bilgi vermektedir.
- Yayımlandığı Üniversite ve Enstitü: Hangi üniversiteler ve enstitülerin bu tezlere ev sahipliği yaptığı, akademik eğitimin kalitesi hakkında fikir vermektedir.
- Anabilim Dalı: Tezlerin hangi anabilim dallarında yazıldığı, alanın akademik yapısını anlamaya yardımcı olmaktadır.
- Tez Danışmanlarının Unvanları: Danışmanların akademik unvanları, tezlerin yönlendirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır.

- Tez Yazarlarının Cinsiyeti: Cinsiyet analizi, sanat alanındaki çeşitliliği ve kadın sanatçıların temsili gibi konuları değerlendirmemize olanak sağlamaktadır.
- Araştırma Yöntemleri: Tezlerde kullanılan araştırma yöntemleri, bilimsel yaklaşımın niteliğini ve akademik geçerliliği göstermektedir.
- İçerik ve Yöntem Bölümü: Tezlerde yöntem bölümünün varlığı, araştırmanın sistematikliğini ve bilimsel dayanıklılığını belirlemektedir.
- Veri Toplama Araçları: Kullanılan veri toplama araçları, araştırmanın güvenilirliği üzerinde etkili olmaktadır.
- Kuramsal Çerçeve: Tezlerin kuramsal çerçevelerinin olup olmaması, teorik bir altyapının varlığı açısından önem taşımaktadır.
- Ressam ve Sanatçı Tercihleri: Tezlerde ele alınan sanatçıların yaşadığı dönem ve Türk veya yabancı olmaları, sanat tarihinin çeşitliliğini yansıtmaktadır.

Elde edilen veriler, tablo ve grafiklerle açıklayıcı ve anlaşılır bir şekilde sunulmuş, böylece okuyuculara verilerin daha iyi kavranması sağlanmıştır. Analizler, belirlenen 139 tezin program çeşitliliği göz önünde bulundurularak, yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik gibi üç ana başlık altında kategorize edilmiştir. Grafik analizleri, toplam tezler üzerinden yüzdelik dağılımlarını göstererek, araştırmanın kapsamını daha net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Bu araştırma, 2000-2024 yılları arasında yayımlanan tezler arasından seçilen konuya uygun biyografi tezlerinin incelenmesine odaklanmaktadır. Tezlerdeki içeriklerin incelenmesi, sanatçıların yaşam hikayeleri ve sanatsal gelişim süreçleri üzerine derinlemesine bir anlayış geliştirmeye yöneliktir. Bu bağlamda, 2000 yılı öncesi ve yayın izni bulunmayan tezler, araştırmanın güvenilirliği açısından listeden çıkarılmıştır. Dolayısıyla, çalışmamız yalnızca 2000-2024 yılları arasında "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" konu alanlarını ele alan sanatçı ve ressamları konu edinen biyografi tezlerini kapsamaktadır.

Sonuç olarak, bu araştırma, Türkiye'deki sanatçı biyografi tezlerinin çeşitliliğini artırma ve bu tezlerin daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlama amacını taşımaktadır. Ayrıca, akademik bilgi paylaşımının artması ve gelecekteki araştırmalara ilham vermesi açısından kritik bir öneme sahiptir.

4.1. Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

Bu bölümde, belirlenen konu başlığı doğrultusunda, ilgili tezler yayın yıllarına göre incelenmiş ve elde edilen veriler tablo ve grafiklerle sadeleştirilerek sunulmuştur.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Tez Merkezi'nde yer alan, konu alanı "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" olan ressam ve sanatçı biyografileri, yıllara göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 4.1. Tezlerin Yıllara Göre Dağılımı

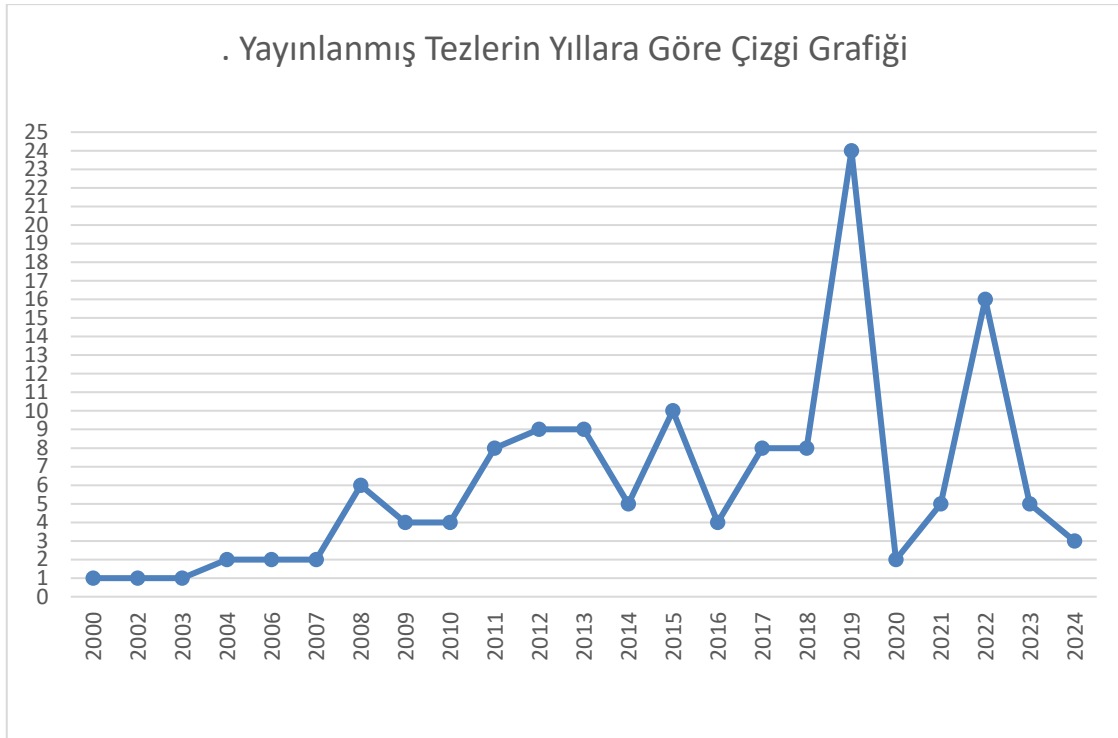
Tez Tamamlama Yılı	Tez Sayısı
2024	3
2023	5
2022	16
2021	5
2020	2
2019	24
2018	8
2017	8
2016	4
2015	10
2014	5
2013	9
2012	9
2011	8
2010	4
2009	4
2008	6
2007	2
2006	2
2004	2
2003	1
2002	1
2000	1
TOPLAM	139

Tablo 'ya göre, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Tez Merkezi'nde konu alanı "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" olan ressam ve sanatçı biyografilerinin yıllara göre dağılımı aşağıda açıklanmıştır. 2000, 2002 ve 2003 yıllarında bu konuya ilişkin birer tez yazılmıştır. 2004, 2006, 2007 ve 2020 yıllarında ikişer tez, 2024 yılında üç tez, 2009, 2010 ve 2016 yıllarında ise dörder tez kaleme alınmıştır. 2014, 2021 ve 2023 yıllarında beşer tez, 2008 yılında altı tez, 2018, 2011 ve 2017 yıllarında sekizer tez, 2012 ve 2013 yıllarında ise dokuzar tez

yazılmıştır. 2015 yılında on tez 2022 yılında 16 tez yayımlanmıştır. En çok 2019 yılında 24 tez yayımlanmıştır.

Veriler incelendiğinde, en fazla tezin yazıldığı yıl 24 tez ile 2019 yılıdır. En az tezin yazıldığı yıllar ise 1'er teze 2000, 2002 ve 2003 yıllarıdır. Tablo 'da dikkat çeken bir diğer nokta, 2001 ve 2005 yıllarında "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" konu başlıkları altında ressam ve sanatçıların hayatlarını ele alan biyografi tezlerinin hiç yayımlanmamış olmasıdır.

2000 ile 2015 yılları arasında tez sayılarında nispeten düzenli bir artış gözlemlenirken, 2015'ten sonra bir düşüş yaşanmış, 2019 yılında ise ani bir artış meydana gelmiştir. Özellikle dikkat çeken bir veri, 2019 yılında 24 tez yazılmasına karşın, 2020 yılında bu sayının sadece 2'ye düşmesidir. Bunun nedenleri arasında 2020 yılında tüm dünyayı etkisi altına alan pandemi dönemi olduğu düşünülmektedir. Yüksek Tez Sayısı 2019 yılında 24 tez ile en yüksek sayı kaydedilmiştir. Bu, o yılın "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" alanında yoğun bir akademik ilgi gördüğünü göstermektedir. Ayrıca en yüksek ikinci yıl olan 2022 de 16 tez yayınlanmış bu da COVID sonrası ilk önemli artış olmuştur. Düşük Tez Sayısı 2000, 2002 ve 2003 yıllarında yalnızca 1'er tez yazılması, bu yıllarda konuya ilişkin ilginin düşük olduğunu ya da yeterli kaynak ya da motivasyon bulunmadığını gösterebilir. Yıllık Dalgalanmalar 2015 yılından sonra tez sayılarında gözlemlenen düşüş, o dönemde akademik araştırmalara olan ilginin azalmış olabileceğini gösteriyor. Ancak 2019'da yaşanan ani artış, araştırmaların yeniden canlandığını ifade edebilir. Pandemi Etkisi 2020 yılında, 2019'a göre belirgin bir düşüşle yalnızca 2 tez yazılmış olması, COVID-19 pandemisinin etkilerini yansıtıyor olabilir. Bu süreç, akademik çalışmaların yapılmasını zorlaştırmış olabilir. Yayın Süreçleri 2001 ve 2005 yıllarında hiç tez yayımlanmamış olması, o yıllarda "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" konularının yeterince ilgi görmediği ya da araştırma altyapısının eksik olduğunu göstermiş olabilir.

Şekil 4.1. Tezlerin Yıllara Göre Çizgi Grafiği

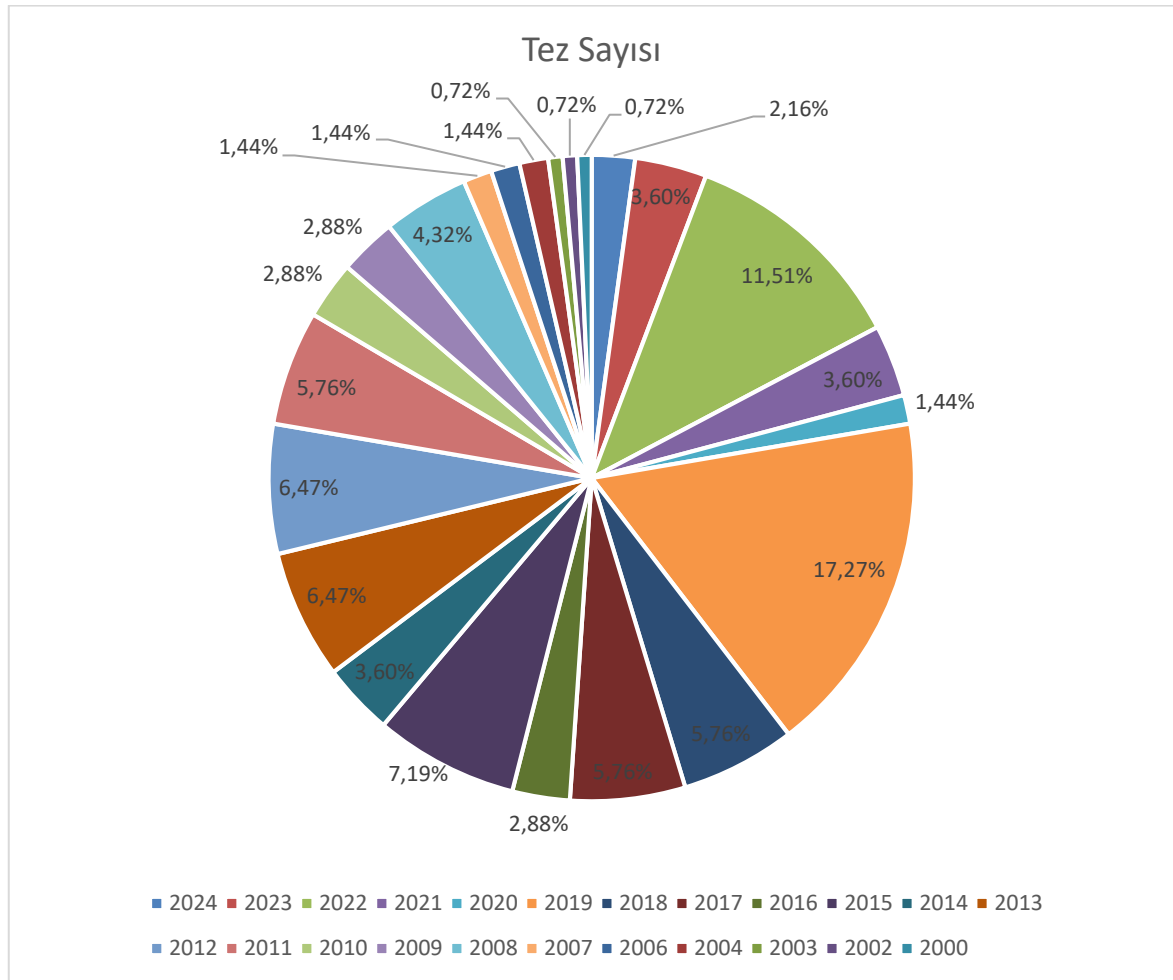
Şekil 4.1.'de 139 tezin yıllara göre sayılarını çizgi grafiği kullanılarak görsel olarak anlaşılmasını sağlamak için grafik-1 oluşturulmuştur.

Yukarıda, 2000 ile 2024 yılları arasında "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" konularında yazılan tezlerin yıllara göre dağılımını gösteren bir grafik bulunmaktadır. Grafik, her yıl yazılan tez sayısını net bir şekilde ortaya koyarak, yıllar arasındaki değişimleri görselleştirmektedir.

- **En Yüksek Tez Sayısı:** 2019 yılında 24 tez ile en yüksek sayıya ulaşılmıştır. Bu yıl, dikkat çekici bir yoğunluğu temsil etmektedir.
- **Düşüş:** 2019'daki yüksek sayının ardından 2020 yılında tez sayısı aniden 2'ye düşmüştür. Bu durum, COVID-19 pandemisinin etkisiyle araştırma süreçlerinde yaşanan aksaklıklarla ilişkilendirilebilir.
- **İlk Dönemler:** 2000, 2002 ve 2003 yıllarında yalnızca 1 tez yazılmış olması, bu dönemlerde konuya ilginin sınırlı olduğunu göstermektedir.
- **Artış Trendleri:** 2000 ve 2015 yılları arasında genel olarak düzenli bir artış gözlemlenirken, 2015 sonrası yıllarda bu artışın kesintiye uğraması dikkat çekmektedir.

- Kayıt Dışında Kalan Yıllar: 2005 ve 2001 yıllarında, belirtilen konu başlığı altında hiç tez yayımlanmamıştır, bu da belirli dönemlerde konunun yeterince ele alınmadığını göstermektedir.

Ayrıca Tablodaki veriler kullanılarak Şekil'deki yayınlanmış tezlerin yıllara göre yüzdelik gösterimi pasta grafiğinde görülmektedir.

Şekil 4.2. Tez Sayılarının Yıllara Göre Yüzdesel Dağılımı

Şekil'e baktığımızda, toplam 139 tezin yüzdelik dağılımının pasta grafiği ile gösterildiği görülmektedir. Grafiği yorumlayacak olursak:

- En düşük tez sayısına sahip olan yıllar, 2000, 2002 ve 2003 yıllarıdır. Bu yıllarda yalnızca 1'er tez bulunmakta ve bu durum %0,72 oranına tekabül etmektedir.

- 2004, 2006, 2007 ve 2020 yıllarında ise 2'ser tez ile %1,44 oranı gözlemlenmektedir.
- 2024 yılında ise 3 teze %2.16 oranı gözlemlenmiştir.
- 2009, 2010 ve 2016 yıllarında 4'er tez ile %2,94 oranında tez bulunmaktadır.
- 2014, 2021 ve 2023 yıllarında her birinde 5'er tez ile %3,60 oranı tespit edilmiştir.
- 2008 yılında 6 tez ile %4,32 oranına ulaşılmıştır.
- 2011, 2017 ve 2018 yılları, her birinde 8'er tez ile %5,76 oranını paylaşmaktadır.
- 2012 ve 2013 yıllarında ise her birinde 9'ar tez bulunmakta ve bu da %6,47 oranına karşılık gelmektedir.

Tez sayısının en fazla olduğu yıllar arasında:

- 2015 yılı, 10 tez ile %7,19 oranında üçüncü sırada yer almaktadır.
- 2022 yılı, 16 tez ile %11,51 oranı ile ikinci sıradadır.
- En çok tezin yayımlandığı yıl ise 2019'dur; bu yıl toplam 24 tez ile %17,27 oranı ile birinci sırayı almıştır.

Bu veriler, yıllara göre tezlerin dağılımını ve artışını net bir şekilde göstermektedir.

4.2. Program Türlerine Göre Tezlerin Yıllık Dağılımı

Bu bölümde, konu başlığına göre belirlediğimiz tezleri yayın yıllarına göre inceleyerek tablo ve grafiklerle sadeleştirerek sunmaktayız.

YÖK Tez Merkezi'nde "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" alanında yer alan ressam ve sanatçı biyografilerinin dağılımı, program çeşitliliği açısından (Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlik) aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 4.2. Program Türlerine Göre Tezlerin Yıllık Dağılımı

	Yüksek lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik
2024	3	-	-
2023	4	1	-
2022	14	2	-
2021	5	-	-
2020	1	1	-
2019	24	-	-
2018	7	-	1
2017	8	-	-
2016	4	-	-
2015	10	-	-
2014	4	1	-
2013	7	2	-
2012	9	-	-
2011	8	-	-
2010	4	-	-
2009	4	-	-
2008	6	-	-
2007	1	1	-
2006	2	-	-
2004	1	-	1
2003	1	-	-
2002	1	-	-
2000	1	-	-
Toplam	129	8	2

Tablo 'ya göre, YÖK Tez Merkezi'nde yayınlanan "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" alanındaki ressam ve sanatçılara ait biyografi tezlerinin program çeşitliliğine göre dağılımları belirlenmiştir. 2024 yılında toplamda 3 tez ve hepsi yüksek lisans tezidir. 2023 yılında 4 yüksek lisans tezi ve 1 doktora tezi, 2022 yılında 14 yüksek lisans tezi ve 2 doktora tezi, 2021 yılında ise 5 yüksek lisans tezi bulunmaktadır. En yüksek tez sayısına sahip olan 2019 yılında ise toplam 24 tez yazılmıştır ve bu tezlerin tamamı yüksek lisans tezidir.

Diğer yıllara bakıldığında, 2018 yılında 7 yüksek lisans tezi ve 1 sanatta yeterlik tezi, 2017 yılında 8 yüksek lisans tezi, 2016 yılında 4 yüksek lisans tezi, 2015 yılında 10 yüksek lisans tezi, 2014 yılında 4 yüksek lisans tezi ve 1 doktora tezi yayımlanmıştır. 2013 yılında 7 yüksek lisans ve 2 doktora tezi, 2012 yılında 9 yüksek lisans tezi, 2011 yılında 8 yüksek lisans tezi, 2010 yılında 4 yüksek lisans tezi, 2009 yılında 4 yüksek lisans tezi, 2008 yılında 6 yüksek lisans tezi, 2007 yılında 1 yüksek lisans ve 1 doktora tezi, 2006 yılında 2 yüksek lisans tezi, 2004 yılında 1 yüksek lisans ve 1 sanatta yeterlik tezi, 2003 yılında 1 yüksek

lisans tezi, 2002 yılında 1 yüksek lisans tezi ve 2000 yılında 1 yüksek lisans tezi yayınlanmıştır.

Toplamda belirlenen 139 tez arasında, 129'sının yüksek lisans tezleri olduğu görülmektedir. Doktora tezlerinin sayısı 8 iken, sanatta yeterlik tezleri ise 2 olarak belirlenmiştir. Bu veriler, biyografi içerikli tezlerin en çok tercih edildiği programın yüksek lisans aşamasında olduğunu göstermektedir. Yüksek Tez Sayısı 2019 yılında 24 tez ile en yüksek sayı kaydedilmiştir. Bu, o yılın "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" alanında yoğun bir akademik ilgi gördüğünü göstermektedir. Düşük Tez Sayısı 2000, 2002 ve 2003 yıllarında sadece 1'er tez yazılması, bu yıllarda konuya ilişkin ilginin düşük olduğunu veya araştırma kaynaklarının yetersiz olduğunu gösterir. Yıllık Dalgalanmalar 2015 yılından sonra tez sayılarında gözlemlenen düşüş, akademik araştırmalara olan ilginin azalmış olabileceğini veya çalışma koşullarının değişmiş olabileceğini göstermektedir. Pandemi Etkisi 2020 yılında yalnızca 2 tez yazılması, COVID-19 pandemisinin etkilerini yansıtır olabilir. Pandemi süreci, akademik çalışmaların yapılmasını zorlaştırmış olabilir. Yayın Süreçleri 2001 ve 2005 yıllarında hiç tez yayımlanmamış olması, o yıllarda "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" konularının ilgi görmediğini veya araştırma altyapısının yeterli olmadığını gösterir.

Belirlenen tezlerin program çeşitliliğine dayanarak yıllara göre yüzdelik dağılımı aşağıdaki pasta grafiğinde gösterilmiştir.

Tablo 4.3. *Program Çeşitliliğine Dayanarak Yıllara Göre Yüzdelik Dağılımı*

Tez Türü	Tez Sayısı	Yüzde (%)
Yüksek Lisans Tezi	129	92.81
Doktora Tezi	8	5.76
Sanatta Yeterlik Tezi	2	1.44
TOPLAM	139	100.00

Tabloya göre, "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" konularında toplamda 139 tez yazıldığı ve bu tezlerin %92.81'inin yüksek lisans, %5.76'sinin doktora, %1.44'nün ise sanatta

yeterlik tezleri olduğu görülmektedir. Bu bulgular, ilgili alanda yapılan akademik çalışmaların çoğunluğunun yüksek lisans düzeyinde yoğunlaştığını göstermektedir.

Yüksek lisans tezlerinin toplam tez sayısının büyük bir kısmını oluşturması, bu alana olan ilginin ve araştırma ihtiyacının yüksek olduğunu göstermektedir. Bu durum, öğrencilerin lisansüstü eğitimleri sırasında "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" konularına yönelik daha fazla derinlemesine çalışma yapmakta olduğunu ve bu konuların, öğrencilerin akademik gelişimleri açısından önem taşıdığını ortaya koymaktadır.

Belirlenen 139 tez göz önüne alınarak bu tezler içerisinde doktora tezlerinin sayısının oldukça az olması bu alandaki akademik araştırmaların daha üst düzeyde sınırlı olduğunu ve belki de bu alanın doktora düzeyinde yeterince teşvik edilmediğini düşündürebilir. Ayrıca, doktora düzeyinde yapılan araştırmaların daha uzun ve karmaşık süreçler gerektirmesi, yüksek lisans tezlerinin daha fazla tercih edilmesine neden olabilir.

Sanatta yeterlik tezlerinin yalnızca 2 adet olması alanın özellikleri gereği biyografi içeriğine bu alanda akademik çalışmaların az olduğunu göstermektedir. Sanatta yeterlik programları genellikle uygulamalı ve pratik odaklı olduğundan, araştırma yapma fırsatlarının sınırlı olduğu düşünülebilir. Bu durum, akademik camiada sanatta yeterlik programlarının daha fazla desteklenmesi ve bu konularda daha fazla araştırma yapılması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Genel olarak, "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" alanındaki tezlerin büyük bir kısmının yüksek lisans düzeyinde yoğunlaşması, bu konuların popüleritesini ve akademik alanda daha fazla araştırma ihtiyacını göstermektedir. Doktora ve sanatta yeterlik tezlerinin azlığı ise, bu alanların daha fazla akademik ilgi ve kaynak gerektirdiğini ortaya koyabilir. Bu veriler, gelecekte bu alanda yapılacak olan akademik çalışmalar için bir temel oluşturabilir ve araştırmacılara yönlendirme yapabilir.

4.3. Üniversitelere Göre Program Türleri Bazında Tez Dağılımı

Bu bölümde, belirlediğimiz tezler, yayımlandığı üniversitelere göre incelenmiş ve tablo ile grafiklerle sadeleştirilmiştir.

YÖK Tez Merkezi'nde konu alanı "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" olan ressam ve sanatçı biyografilerinin, program çeşitliliğine dayalı olarak yayımlandığı üniversitelere göre dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 4.4. Üniversitelere Göre Program Türleri Bazında Tez Dağılımı

Üniversite	Yüksek Lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1		
Akdeniz Üniversitesi	2		1
Altınbaş Üniversitesi	2		
Anadolu Üniversitesi	4		
Ankara Üniversitesi	3		
Atatürk Üniversitesi	6	1	
Beykent Üniversitesi	1		
Bursa Uludağ Üniversitesi	2		
Cumhuriyet Üniversitesi	4		
Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi	1	1	
Dokuz Eylül Üniversitesi	19		1
Dumlupınar Üniversitesi	2		
Ege Üniversitesi	4		
Erciyes Üniversitesi	2		
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	5		
Fırat Üniversitesi	1		
Gazi Üniversitesi	6		
Giresun Üniversitesi	1		
Hacettepe Üniversitesi	1		
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	1		
Işık Üniversitesi	8		
İstanbul Arel Üniversitesi	1		
İstanbul Kültür Üniversitesi	1		
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	1		
İstanbul Üniversitesi	2	1	
Karadeniz Teknik Üniversitesi	1		
Kocaeli Üniversitesi	2		
KTO Karatay Üniversitesi	1		
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	1		
Marmara Üniversitesi	3		

Devamı arkadadır.

Tablo 4.5. Devamı. *Üniversitelere Göre Program Türleri Bazında Tez Dağılımı*

Üniversite	Yüksek Lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik
Mersin Üniversitesi	1		
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	6	1	
Mustafa Kemal Üniversitesi	1		
Necmettin Erbakan Üniversitesi	3	1	
Pamukkale Üniversitesi	2		
Sakarya Üniversitesi	2		
Selçuk Üniversitesi	5	1	
Süleyman Demirel Üniversitesi	5		
Trabzon Üniversitesi	3		
Trakya Üniversitesi	7		
Uşak Üniversitesi	3		
Yeditepe Üniversitesi	1	1	
Yıldız Teknik Üniversitesi	-	1	-
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	1		

YÖK Tez Merkezi'nde yayımlanan 139 tez içerisinde, "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" alanındaki ressam ve sanatçılara ait biyografi tezlerinin üniversitelere göre dağılımı aşağıda detaylı olarak sunulmuştur. Bu veriler, 2000-2024 yılları arasında yapılan akademik çalışmaların, hangi üniversiteler tarafından gerçekleştirildiğini ve bu çalışmaların çeşitliliğini göstermektedir.

Belirlenen dönemde, konu ile ilgili tez yayımlayan toplam 45 üniversite bulunmaktadır. Bu üniversitelerin katkıları, alanın gelişimine ve araştırma potansiyeline önemli bir katkı sağlamaktadır.

Dokuz Eylül Üniversitesi, 19 yüksek lisans tezi ve 1 sanatta yeterlik tezi ile toplamda 20 tezle birinci sırada yer almaktadır. Bu durum, üniversitenin sanatsal araştırmalara verdiği önemin ve kaynaklarının zenginliğinin bir göstergesidir. Dokuz Eylül Üniversitesi, özellikle Güzel Sanatlar alanında sağlam bir akademik altyapıya sahip olup, birçok başarılı sanatçı ve araştırmacı yetiştirmiştir.

İkinci sırada yer alan Işık Üniversitesi, toplamda 8 tez ile dikkat çekmektedir. Işık Üniversitesi, disiplinler arası çalışmalara ve yaratıcı sanata olan yaklaşımı ile tanınmakta olup, bu alandaki yayın performansının artmasında etkili olmuştur.

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ve Trakya Üniversitesi ise üçüncü sırayı paylaşmaktadır. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, 6 yüksek lisans tezi ve 1 doktora tezi ile toplamda 7 tez yayımlarken, Trakya Üniversitesi de 7 yüksek, Atatürk Üniversitesi 6 yüksek lisans 1 doktora tezi ile 7 lisans tezi ile aynı sayıya ulaşmıştır. Bu iki üniversite de sanatsal yaratım süreçleri ve sanat tarihi konularında önemli araştırmalar yaparak akademik literatüre katkı sağlamaktadır.

Diğer Üniversiteler: Geri kalan üniversitelere bakıldığında, Gazi Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi, her biri toplamda 6 tez ile dikkat çekmektedir. Bu üniversiteler, akademik araştırmalara olan katkıları ile tanınmakta ve sanatsal çalışmaların desteklenmesi yönünde çeşitli projeler yürütmektedir.

Süleyman Demirel Üniversitesi, 5 tez ile önemli bir yere sahipken, Anadolu Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Necmettin Erbakan Üniversitesi her biri 4 tez ile bu alandaki akademik araştırmalara katkı sunmuştur.

Akdeniz Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Trabzon Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi ise 3'er tez yayımlamıştır. Bu üniversiteler, sanatsal eğitim ve araştırmalara önem vererek, öğrencilerinin ve akademisyenlerinin yaratıcı potansiyelini artırmayı hedeflemektedir.

Son olarak, Altınbaş Üniversitesi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Dumlupınar Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi, her biri 2 tez yayımlayarak bu alandaki katkılarını sürdürmektedir.

Az Sayıda Tez Yayımlayan Üniversiteler: Akademik yayınlar arasında en az tez yayımlayan üniversiteler ise Afyon Kocatepe Üniversitesi, Beykent Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, Giresun Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, İstanbul Arel Üniversitesi, İstanbul Kültür Üniversitesi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, KTO Karatay Üniversitesi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Mersin Üniversitesi ve Mustafa Kemal Üniversitesidir. Bu üniversitelerin her biri yalnızca 1 tez yayımlamıştır. Bu durum, ilgili yıllarda bu üniversitelerde "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" alanında yeterince akademik ilgi ya da destek bulunmadığını gösterebilir.

edilmektedir. Bu durum, belirli üniversitelerin "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" konularına yönelik sınırlı bir ilgi gösterdiğini göstermektedir.

Toplamda, 19 yüksek lisans tezi ve 1 sanatta yeterlik tezi ile en fazla tez yayımlayan üniversite Dokuz Eylül Üniversitesi olmuştur. Bu üniversite, toplamda 20 tez ile %14,71'lik oranla ilk sırada yer alarak, bu alanda önemli bir akademik üretkenlik sergilemiştir. Dokuz Eylül Üniversitesi'nin bu başarısı, üniversitenin sanatsal araştırmalara verdiği önem ve sunduğu destek ile doğrudan ilişkilidir.

İkinci sırada yer alan Işık Üniversitesi, toplamda 8 tez ile %5,88 oranına sahiptir. Bu üniversite, yaratıcı sanata yönelik yenilikçi programları ve disiplinler arası yaklaşımı ile dikkat çekmektedir.

Üçüncü sırayı paylaşan Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi ve Trakya Üniversitesi, her biri 7 tez ile %5,15 oranında yer almaktadır. Bu iki üniversite de sanatsal eğitim ve araştırmalara yönelik köklü bir geçmişe sahip olup, birçok başarılı sanatçı ve akademisyeni bünyesinde barındırmaktadır.

Bunun yanı sıra, Süleyman Demirel Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesi ise her biri 6 teze %4,41 oranında temsil edilmektedir. Bu üniversiteler, sanatsal araştırmaların yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi konularında önemli adımlar atarak, akademik alanda kendilerini göstermektedirler.

Diğer üniversiteler arasında Anadolu Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Ege Üniversitesi ve Necmettin Erbakan Üniversitesi %2,94 oranında, Akdeniz Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Trabzon Üniversitesi ve Uşak Üniversitesi ise %2,21'lik oranla grafikte kendine yer bulmuştur. Bu üniversiteler, farklı alanlarda yapılan sanatsal çalışmalarla akademik literatüre katkı sağlamaktadırlar.

Bu dağılım, Türkiye'deki üniversitelerin "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" konularındaki tez üretimindeki çeşitliliği ve akademik ilginin yaygınlığını gözler önüne sermektedir. Tezlerin sayısal dağılımı, her üniversitenin bu alandaki akademik hedeflerini ve araştırma stratejilerini yansıtmaktadır.

4.4. Program Türleri Çerçevesinde Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı

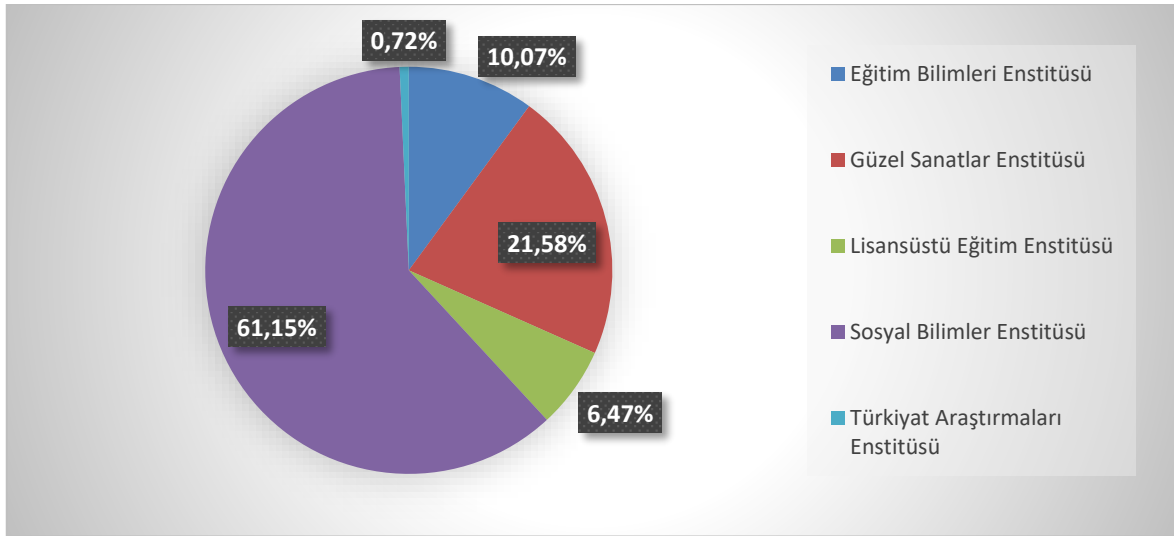
Bu bölümde, konu başlığına göre belirlediğimiz tezler, yayımlandıkları enstitülere göre incelenmiş ve tablo ile grafiklerle sadeleştirilmiştir.

YÖK Tez Merkezi'nde "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" alanında yer alan ressam ve sanatçı biyografilerine ilişkin tezlerin program çeşitliliğine dayanarak yayımlandıkları enstitülerin dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 4.6. Program Türleri Çerçevesinde Tezlerin Enstitülere Göre Dağılımı

Enstitüler	Yüksek lisans	Doktora	Sanatta yeterlik
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	13	1	-
Güzel Sanatlar Enstitüsü	28	-	2
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	9	-	-
Sosyal Bilimler Enstitüsü	78	7	-
Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü	1	-	-

Tezlerin program çeşitliliğine dayanarak enstitülere göre dağılımları tabloda gösterilmiştir. Belirlenen tez listesindeki yayımlara göre baktığımızda ağırlıklı olarak sosyal bilimler enstitülerinde olduğu görülmektedir. Bunun nedenleri arasında birçok sanat dalının üniversitelerin yönetmeliklerine göre sosyal bilimler enstitüsü altında toplanmasından kaynaklanıyor olma olasılığı yüksektir. Toplamda Sosyal Bilimler Enstitülerinde 85 tezle ilk sıradadır. Bu 85 tezin 7 sinin doktora tezi 78'nin de yüksek lisans tezleri olduğu tespit edilip tabloya yansıtılmıştır. Sosyal bilimler enstitüsünden sonra toplamda 31 tezle Güzel Sanatlar Enstitüleri 28'i yüksek lisans ve 2'i sanatta yeterlik tezi bulunmaktadır. Eğitim Bilimleri Enstitüleri toplamda 14'i tez ve bu tezlerin 13 yüksek lisans tezi 1'i doktora tezi olarak listelenmiştir. Lisansüstü Eğitim Enstitüsü ise 7 tane yüksek lisans tezi bulunmaktadır. En az Türkiyat Araştırmaları Enstitüleri 1 yüksek lisansa tezi ile en son sırada oldu görülmektedir. Tabloda dikkati çeken bir diğer unsur ise toplam 139 tez içerisindeki 2 sanatta yeterlik tezinin Güzel Sanatlar Enstitüsünde olduğunu görmekteyiz.

Şekil 4.4. Tezlerin Enstitülere Göre Yüzdesel Dağılımı

Belirlediğimiz 139 tezin program çeşitliliğine dayanarak enstitülere göre incelendiğini ve bu verilerin pasta grafiği formatında sunulduğunu açıkça göstermektedir. Verileri yorumlayacak olursak Sosyal Bilimler Enstitüsü, toplamda 85 tez ile %61,15 oranla en yüksek paya sahip olmuştur. Bu, sosyal bilimler alanında yapılan çalışmaların akademik ilgiyi ne denli çektiğini ve bu alandaki araştırmaların geniş bir yelpazeye yayıldığını göstermektedir.

İkinci sırada yer alan Güzel Sanatlar Enstitüsü, 30 tez ile %21,58 oranında bir katkı sağlamaktadır. Bu durum, güzel sanatların akademik çevrelerdeki önemini ve sanatçı biyografileri gibi konuların araştırma alanındaki yerini ortaya koymaktadır. Eğitim Bilimleri Enstitüsü ise, toplamda 14 tez ile %10,07 oranında üçüncü sırayı almış olup, eğitimle ilgili konuların da bu alandaki akademik çalışmalarda önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. Dördüncü sırada ise Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, 9 tez ile %6,47 oranında bulunmaktadır. Bu, lisansüstü eğitimle ilgili çalışmaların da belli bir düzeyde ilgi gördüğünü ortaya koymaktadır. En düşük paya sahip olan enstitü ise, %0,72 oranla Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'dür, bu durum enstitünün daha az sayıda tez yayımladığına işaret etmektedir.

Pasta grafiği, her enstitünün yayımladığı toplam tez sayıları üzerinden hesaplanan yüzdelik oranlar ile oluşturulmuştur. Bu grafik, enstitülerin araştırma alanlarındaki çeşitliliği ve popülerliği görsel olarak yansıtarak, ilgili akademik disiplinlerin birbirleriyle olan ilişkisini daha iyi anlamamıza yardımcı olmaktadır. Tez konum itibarıyla, güzel sanatlar enstitülerinde yoğun bir dağılım beklenirken, sosyal bilimler enstitülerinin bu alandaki

oranlarının daha yüksek çıkması dikkat çekicidir. Bu durum, özellikle güzel sanatların geniş bir disiplin yelpazesi içinde yer almasına ve farklı enstitüler tarafından çeşitli şekillerde ele alınmasına bağlı olabilir.

Bu bulguların bir diğer açıklaması ise, üniversitelerin çeşitli sanat dallarının kendi yönetmeliklerinde belirlenen kriterler doğrultusunda ana sanat dallarını uygun gördükleri enstitülere dahil etmeleri olabilir. Bu durum, sanat alanındaki akademik çalışmaların, sosyal bilimler ve eğitim bilimleri gibi daha geniş alanlarla entegrasyonunu da teşvik etmektedir. Sonuç olarak, bu veriler, araştırma alanlarının ve enstitülerin akademik çalışmalar üzerindeki etkilerini anlamamızda önemli bir katkı sağlamaktadır.

4.5. Program Türlerine Göre Tezlerin Ana Bilim Dallarında Dağılımı

Bu bölümde, konu başlığına göre belirlenen tezler, yayımlandıkları ana bilim dallarına göre incelenmiş ve tablo ile grafikler kullanılarak sade bir şekilde sunulmuştur.

YÖK Tez Merkezi'nde, Güzel Sanatlar ve Biyografi alanında yer alan ressam ve sanatçı biyografilerine ilişkin tezlerin, program çeşitliliği temelinde ana bilim dallarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4.7. Program Türlerine Göre Tezlerin Ana Bilim Dallarında Dağılımı

Anabilim Dalı	Yüksek lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik
Baskı Sanatları Ana Sanat Dalı	1		
Batı Dilleri ve Edebiyatları Ana Bilim Dalı	1		
Bileşik Sanatlar Ana Sanat Dalı	1		
Geleneksel Türk El Sanatları Ana Bilim Dalı	6		
Geleneksel Türk Sanatları Ana Sanat Dalı	10		
Grafik Ana Sanat Dalı	4		
Grafik Tasarım Ana Bilim Dalı	2		
Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı	20	2	
Heykel Ana Sanat Dalı	10		
İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı	8	1	
Plastik Sanatlar ve Resim Ana Bilim Dalı	1	1	

Devamı arkadadır.

Tablo 4.8. Devamı. *Program Türlerine Göre Tezlerin Ana Bilim Dallarında Dağılımı*

Anabilim Dalı	Yüksek lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik
Resim Ana Sanat Dalı	18		1
Sanat Bilimi Ana Bilim Dalı	4		
Sanat Kuramı ve Eleştiri Ana Bilim Dalı	1		
Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	23	3	
Sanat ve Tasarım Ana Sanat Dalı	7	1	1
Sanat Yönetimi Ana Bilim Dalı	1		
Seramik Ana Sanat Dalı	2		
Seramik ve Cam Tasarımı Ana Sanat Dalı	1		
Sinema Televizyon Ana Sanat Dalı	1		
Tarih Ana Bilim	1		
Tekstil Ana Sanat Dalı	1		
Türk Sanatı Ana Bilim Dalı	3		
Belirtilmemiş	2		

Belirlenen tezler anabilim ve ana sanat dallarına göre sınıflandırıldığında, toplamda 23 farklı anabilim/ana sanat dalında tez yayımlandığı tespit edilmiştir. Anabilim veya ana sanat dalı, birçok yerde birden fazla ve birbirine yakın bilim ya da sanat dalını kapsayan, eğitim, öğretim, uygulama ve araştırma faaliyetlerinin yürütüldüğü akademik birimler olarak tanımlanmaktadır (ÖSYM, 2024).

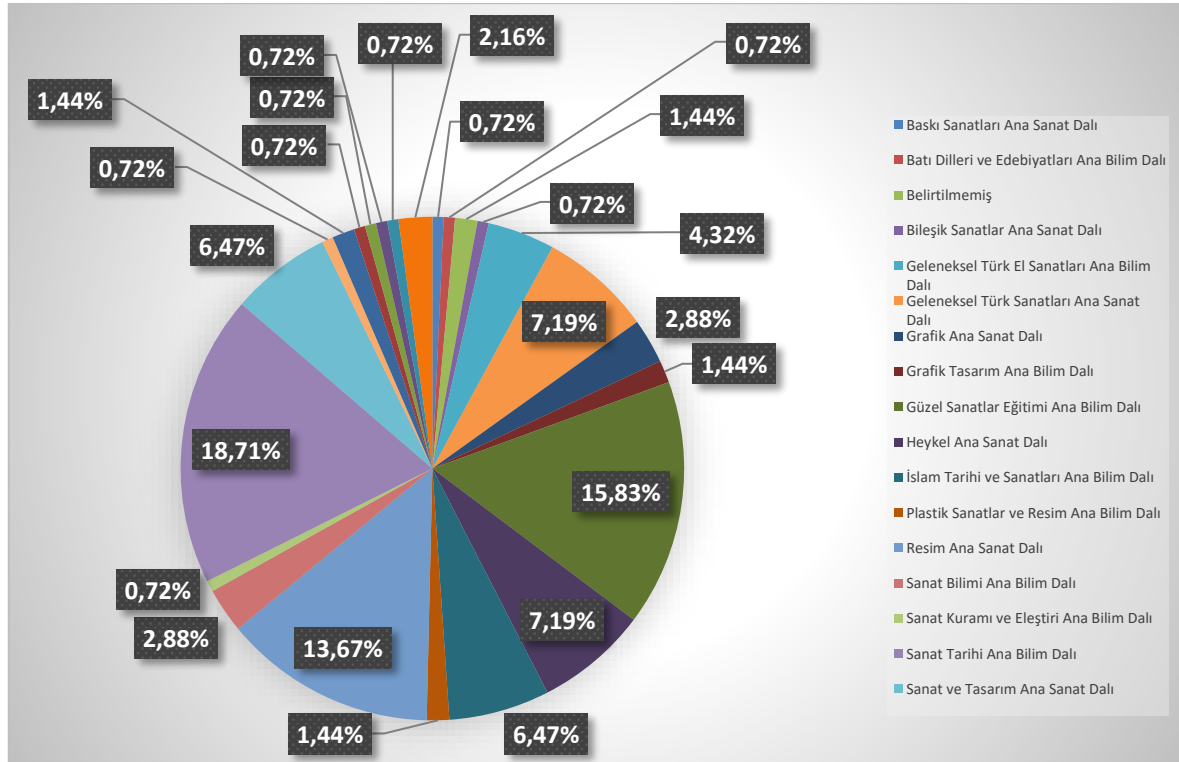
En fazla tezin yayımlandığı alan, Sanat Tarihi Anabilim Dalıdır. Bu dalda toplam 26 tez yayımlanmış olup, bunların 23'ü yüksek lisans, 3'ü doktora tezi olarak kaydedilmiştir. Sanat Tarihi Anabilim Dalı'nı, toplamda 22 tez ile Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı takip etmektedir. Bu alanda yayımlanan tezlerin 20'si yüksek lisans, 2'si doktora tezidir. Üçüncü sırada ise toplamda 19 tez ile Resim Ana Sanat Dalı yer almakta olup, bu tezlerin 18'i yüksek lisans ve 1'i sanatta yeterlik tezidir.

Heykel Ana Sanat Dalı, Geleneksel Türk Sanatları Ana Sanat Dalı 10 yüksek lisans tezi ile dördüncü sırada bulunmaktadır. Sanat ve Tasarım Ana Sanat Dalı toplamda 9 tezle (7 yüksek lisans, 1 doktora ve 1 sanatta yeterlik) ve İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı (8 yüksek lisans, 1 doktora) önemli bir yere sahiptir. Geleneksel Türk El Sanatları Anabilim

Dalı, 6 yüksek lisans tezi ile öne çıkarken, Grafik Ana Sanat Dalı ve Sanat Bilimi Anabilim Dalı 4'er yüksek lisans teziyle dikkati çekmektedir.

Daha az tez yayımlanan alanlar arasında Türk Sanatı Anabilim Dalı (3 yüksek lisans tezi), Grafik Tasarım Ana Bilim Dalı ve Seramik Ana Sanat Dalı (2'şer tez) bulunmaktadır. Ayrıca, Baskı Sanatları Ana Sanat Dalı, Batı Dilleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı, Bileşik Sanatlar Ana Sanat Dalı, Sanat Kuramı ve Eleştiri Anabilim Dalı, Sanat Yönetimi Anabilim Dalı, Seramik ve Cam Tasarımı Ana Sanat Dalı, Sinema Televizyon Ana Sanat Dalı, Tarih Anabilim Dalı ve Tekstil Ana Sanat Dalı her biri 1 yüksek lisans tezi ile temsil edilmektedir.

Son olarak, Plastik Sanatlar ve Resim Anabilim Dalında 1 yüksek lisans ve 1 doktora tezi yayımlanmıştır. Bu veriler, Güzel Sanatlar ve Biyografi alanında yapılan akademik çalışmaların özellikle Sanat Tarihi ve Güzel Sanatlar Eğitimi anabilim dallarında yoğunlaştığını göstermektedir. Diğer anabilim ve ana sanat dallarında ise daha az sayıda tez yayımlanmış olması, bu alanların araştırma kapsamının dar veya akademik ilginin görece sınırlı olduğunu düşündürülebilir.

Şekil 4.5. Tezlerin Ana Bilim Dallarındaki Yüzdesel Gösterimi

Sunulan veriler, yüzdelik oranlarla görselleştirilmiştir. Grafik analiz edildiğinde, en fazla tez yayımlanan alanın Sanat Tarihi Anabilim Dalı olduğu görülmektedir. Bu alanda yayımlanan 26 tez, toplamın %18,71'sine karşılık gelmektedir. Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, 22 tezle %15,83 oranında yer almakta ve ikinci sırada bulunmaktadır. Resim Ana Sanat Dalı, 19 tezle %13,67'lik oranla üçüncü sırada yer almaktadır.

Bu üç anabilim dalını, sırasıyla Heykel Ana Sanat Dalı, Geleneksel Türk Sanatları Ana Sanat Dalı 10 tezle %7,19, Sanat ve Tasarım Ana Sanat Dalı, İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı 9 tezle %6,47. Geleneksel Türk El Sanatları Anabilim Dalı, 6 tezle %4,32'lik orana sahiptir. Grafik Ana Sanat Dalı ve Sanat Bilimi Anabilim Dalı, 4'er tezle %2,88 oranında yer almaktadır.

Türk Sanatı Anabilim Dalı, yayımlanan 3 tezle %2,16'lık orana sahiptir. Grafik Tasarım Anabilim Dalı, Plastik Sanatlar ve Resim Anabilim Dalı ve Seramik Ana Sanat Dalı, 2'şer tezle %1,44 oranında temsil edilmektedir. Baskı Sanatları Ana Sanat Dalı, Batı Dilleri ve Edebiyatları Anabilim Dalı, Bileşik Sanatlar Ana Sanat Dalı, Sanat Kuramı ve Eleştiri Anabilim Dalı, Sanat Yönetimi Anabilim Dalı, Seramik ve Cam Tasarımı Ana Sanat Dalı, Sinema Televizyon Ana Sanat Dalı, Tarih Anabilim Dalı ve Tekstil Ana Sanat Dalı, her biri 1 tezle toplamda %0,72'lük oranla en düşük dilimde yer almaktadır.

Ayrıca, belirlenen 139 tez arasında 2'sinde gerek tezlerde gerekse YÖK Tez Merkezi'ndeki kayıtlarında anabilim dalı bilgisinin yer almadığı tespit edilmiştir.

Bu dağılımın nedenleri incelendiğinde, en yüksek oranlara sahip anabilim dallarının genellikle ressam ve sanatçılarla doğrudan ilişki içerisinde olduğu ve bu dalların sanatçı biyografileri ile daha sık etkileşim kurduğu görülmektedir. Sanat Tarihi, Güzel Sanatlar Eğitimi ve Resim Ana Sanat Dalı gibi alanlar, sanatçıların yaşam öykülerine ve çalışmalarına yoğun şekilde yönelim gösterirken, diğer dallar konunun içeriği itibarıyla daha az ilgili kalmış olabilir. Bu durum, tezlerin büyük bir kısmının bu üç anabilim dalında yoğunlaşmasını açıklamaktadır.

4.6. Tezlerin Program Türlerine Dayanarak Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı

Bu bölümde, belirlenen konu başlığına ilişkin tez yazarlarına danışmanlık yapan kişilerin akademik unvanları incelenmiş ve elde edilen veriler tablo ve grafiklerle sade bir şekilde sunulmuştur.

YÖK Tez Merkezi'nde yayımlanan, konu alanı "Güzel Sanatlar" ve "Biyografi" olan ressam ve sanatçılara ait biyografik tezlerin, program çeşitliliği temel alınarak danışmanlık yapan akademisyenlerin unvanlarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 4.9. *Tezlerin Program Türlerine Dayanarak Danışman Unvanlarına Göre Dağılımı*

Unvan	Yüksek Lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik	Toplam
Profesör	44	7	2	53
Doçent	32			32
Yardımcı Doçent	34	1		35
Dr. Öğretim Üyesi	19			19

Tablo da belirlenen tezlerde yer alan danışmanların akademik unvanlarına göre bir sınıflandırma yapılmıştır. Danışmanların unvanlarına ilişkin analiz, "22/2/2018 tarihli ve 7100 sayılı Kanunun 11. maddesiyle, 'yardımcı doçent' ibaresinin 'doktor öğretim üyesi' olarak değiştirildiği" (YÖK, 1981) düzenlemeye rağmen, tezlerin yazıldığı dönemde geçerli olan unvanlar esas alınarak gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle, tabloda ve grafikte unvan değişiklikleri dikkate alınmamış, tezlerin yayımlandığı tarihteki danışman unvanları baz alınmıştır.

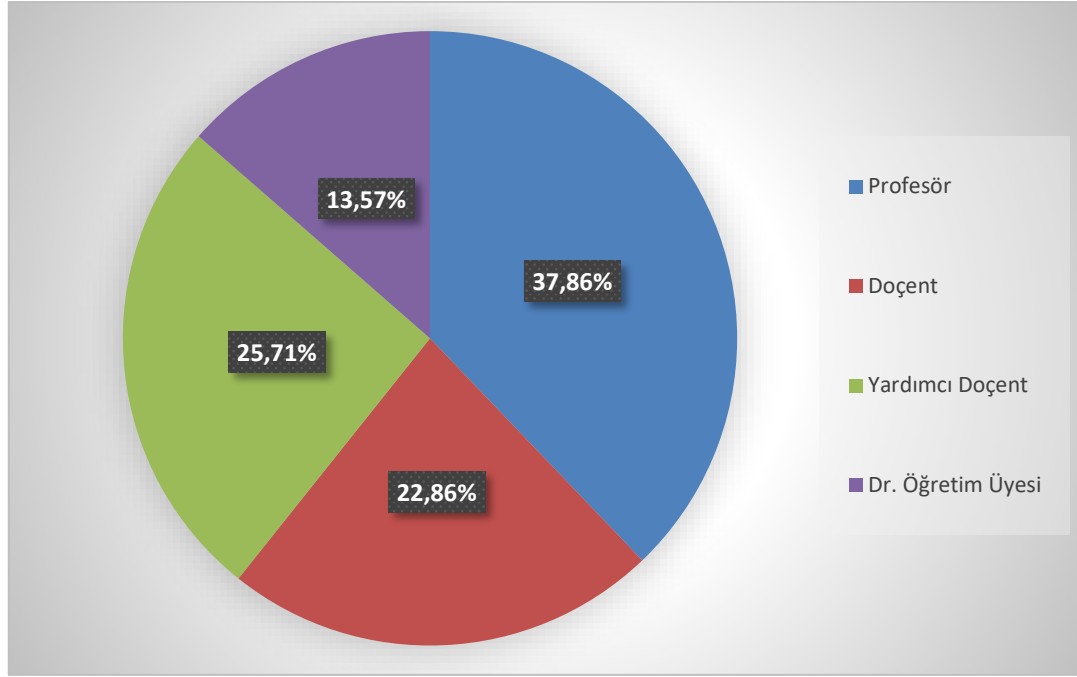
Ayrıca, aynı danışmanın birden fazla tezde görev almış olma durumu bu çalışmada değerlendirme kapsamına alınmamıştır. Her tez, bağımsız bir veri birimi olarak ele alınmıştır.

Tablo daki veriler incelendiğinde, 139 tez içinde en fazla danışmanlık yapan unvanın Profesör olduğu görülmektedir. Profesör unvanına sahip akademisyenler, 44 yüksek lisans, 7 doktora ve 2 sanatta yeterlik tezi olmak üzere toplam 51 teze danışmanlık yapmıştır. İkinci sırada, toplamda 35 tezle Yardımcı Doçent unvanı yer almakta olup bu tezlerin 34'ü yüksek lisans, 1'i doktora tezi olarak kaydedilmiştir.

Doçent unvanına sahip akademisyenler, 32 yüksek lisans tezi danışmanlığı yaparak üçüncü sırada yer alırken, Dr. Öğretim Üyesi unvanına sahip akademisyenler 19 yüksek lisans tezi danışmanlığı yapmıştır.

139 tez arasında, bir tezde Yardımcı Doçent ve Profesör unvanlarına sahip iki danışmanın yer aldığı görülmüştür. Ancak bu tez, Yardımcı Doçent kategorisinde değerlendirilmiştir.

Bu sonuçlar, tez danışmanlığı yapan akademisyenlerin unvanlarının, tezlerin yayımlandığı döneme göre değişiklik gösterebileceğini ve profesör unvanına sahip danışmanların bu alanda en çok katkı sağlayan grup olduğunu ortaya koymaktadır.

Şekil 4.6. Danışman Unvanlarına Göre Tezlerin Yüzdesel Dağılımı

Tablo da sunulan verilere göre, toplamda 139 teze danışmanlık yapan 117 farklı tez danışmanı bulunmaktadır. Bu danışmanlardan 17'sinin farklı yıllarda ve farklı unvanlarla araştırmacılara danışmanlık yaptığı tespit edilmiştir. Çalışmamızda, her tez, yayımlandığı yıldaki danışmanların mevcut unvanlarına göre değerlendirilmiştir. Bu yaklaşım, unvan değişikliklerini göz ardı ederek, tezlerin yazıldığı dönemin koşullarını esas almıştır.

Danışman unvanlarının tezlerdeki dağılımı şu şekildedir:

- Profesör unvanı, toplam 53 tezle en yüksek orana sahiptir ve bu oran %37,86 olarak hesaplanmıştır.
- Yardımcı Doçent unvanı, 36 tezle %25,71 oranında yer almaktadır.
- Doçent unvanı, 32 tezle %22,86 oranında temsil edilmektedir.

- Dr. Öğretim Üyesi unvanı, toplam 19 tezle %13,57 oranında yer alarak son sırada bulunmaktadır.

Profesör unvanına sahip danışmanların tezlere yoğun katkı sağlaması, alanlarında uzmanlaşmış akademisyenlerin danışmanlık sürecinde tercih edilmesiyle açıklanabilir. Bu durum, akademik deneyimin tez çalışmalarına yansımalarının önemini ortaya koymaktadır. Yardımcı Doçent ve Doçent unvanlarının da danışmanlık sürecinde önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Özellikle Yardımcı Doçent unvanına sahip danışmanlar, geçmiş yıllarda daha yaygın kullanıldığından, bu unvanın tezlerdeki oranı yüksek kalmıştır. Dr. Öğretim Üyesi unvanına sahip danışmanların düşük seviyede olduğu görülmektedir. Bu durum, 2018 yılında yürürlüğe giren ve "Yardımcı Doçent" unvanının "Dr. Öğretim Üyesi" unvanına dönüştürülmesini içeren yasa değişikliğiyle ilişkilidir. Unvanın nispeten yeni olması, bu kategorideki danışmanlık oranının düşük kalmasına neden olmuştur. Belirli akademisyenlerin kariyer süreçlerinde birden fazla unvanla danışmanlık yapması, akademik ilerleme ve değişen rollerin bir sonucu olarak değerlendirilebilir. Ancak bu durum, tezlerin analizinde herhangi bir çifte sayım yapılmadan, her tez için mevcut unvanın dikkate alınmasıyla çözümlenmiştir. Danışmanlık sürecinde en yüksek oran Profesör unvanına sahip danışmanlarda görülürken, Dr. Öğretim Üyesi unvanına sahip danışmanların oranının düşük olması, unvan değişikliği sonrası dönemin kısıtlı veri aralığını yansıtmaktadır. Bu sonuçlar, akademik deneyim ve unvanların tez danışmanlık süreçlerindeki etkisini açıkça göstermektedir.

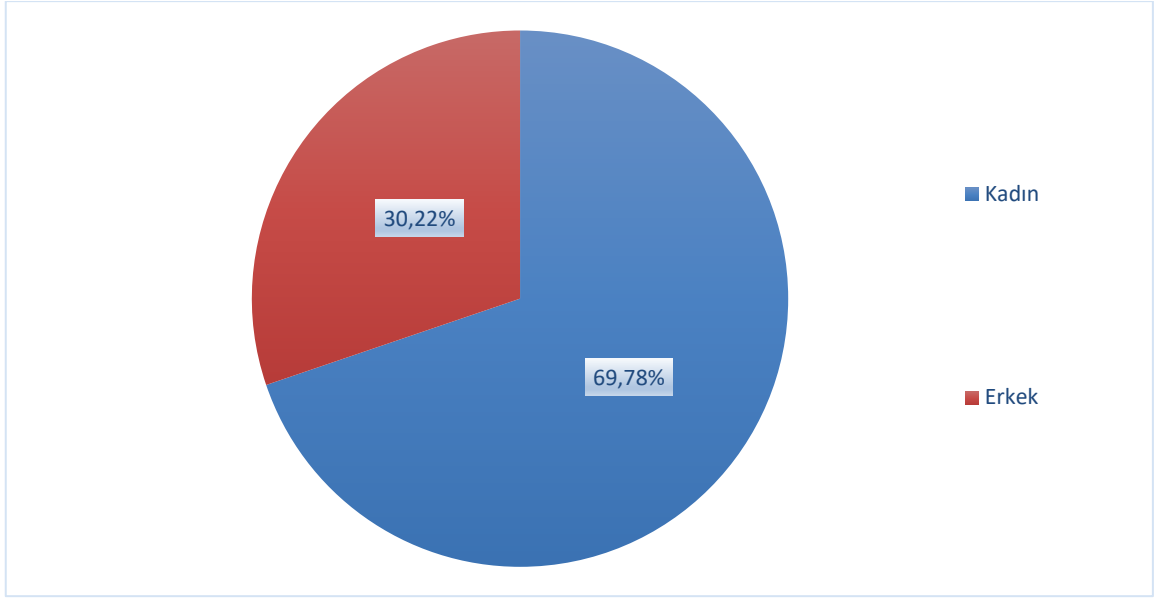
4.7. Program Türlerine Göre Tez Yazarlarının Cinsiyet Dağılımları

Bu bölümde konu başlığına göre belirlediğimiz tez yazarlarının cinsiyetlerine göre incelenip tablo ve grafiklerle sadeleştirilmiştir.

YÖK Tez Merkezi'nde konu alanı Güzel Sanatlar ve Biyografi olan ressam ve sanatçı biyografilerinin program çeşitliliğine dayanarak tez yazarlarının cinsiyetlerine göre dağılımı aşağıdaki tablodaki gibidir.

Tablo 4.10. Program Türlerine Göre Tez Yazarlarının Cinsiyet Dağılımları

Cinsiyet	Yüksek Lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik
Kadın	89	6	2
Erkek	40	2	
Toplam	129	8	2

Şekil 4.7. Tez Yazarlarının Cinsiyet Bazında Yüzdesel Dağılımı

Her iki tablo da sunulan veriler, tez yazarlarının cinsiyetleri dikkate alınarak incelendiğinde, kadın yazarların erkek yazarlara oranla belirgin bir çoğunlukta olduğunu göstermektedir. İncelenen toplam 139 tezdten 97'si (%69,78) kadın yazarlar tarafından, geri kalan 42'ü (%30,22) ise erkek yazarlar tarafından yazılmıştır.

Kadın Yazarların Tez Dağılımı

Kadın yazarların kaleme aldığı 97 tezin türlerine göre dağılımı şu şekildedir:

- 89 tez yüksek lisans düzeyinde olup, bu oran toplam kadın yazar tezlerinin %91,75'ine karşılık gelmektedir.
- 6 tez doktora çalışması olup, bu tür tezler kadın yazarların toplam tezlerindeki payının %6,19'unu oluşturmaktadır.
- 2 tez sanatta yeterlik düzeyindedir ve kadın yazarlar tarafından yazılmış tüm tezlerin %2,06'sını kapsamaktadır.

Sanatta yeterlik tezlerine ilişkin dikkat çekici bir bulgu, bu türde yazılan tüm tezlerin yalnızca kadın yazarlar tarafından gerçekleştirilmiş olmasıdır. Bu durum, kadın yazarların sanat alanındaki derinlemesine akademik çalışmalara yönelim gösterdiğini düşündürmektedir.

Erkek yazarlar tarafından yazılan 42 tezin dağılımı ise şu şekildedir:

- 40 tez yüksek lisans düzeyinde olup, erkek yazarların yazdığı tezlerin %95,24'ünü oluşturmaktadır.
- 2 tez doktora çalışması olup, erkek yazarların toplam tezlerindeki payının %4,76'sına denk gelmektedir.
- Erkek yazarlar tarafından yazılmış herhangi bir sanatta yeterlik tezi bulunmamaktadır.

Kadın yazarların tez yazma oranlarının erkek yazarlara kıyasla yüksek olması, özellikle sanat ve biyografi gibi alanlarda kadın araştırmacıların daha fazla etkinlik gösterdiğine işaret etmektedir. Kadın yazarların yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik düzeyindeki dağılımının dengeli olması, kadınların farklı akademik seviyelerde önemli katkılar sunduğunu göstermektedir.

Erkek yazarlar ise çoğunlukla yüksek lisans düzeyinde çalışmalarda bulunmuş olup, doktora çalışmalarında kadın yazarlara kıyasla daha az yer almışlardır. Erkek yazarların sanatta yeterlik tezlerinde bulunmaması ise bu alana yönelik ilgi veya erişim farklılıkları olabileceğini düşündürmektedir. Kadın yazarların tezlerdeki sayısal üstünlüğü, bu alandaki çalışmalarda kadınların güçlü bir varlık sergilediğini göstermektedir. Bu durum, sanat ve biyografi alanlarındaki akademik üretimin kadın araştırmacılar için daha cazip veya erişilebilir olduğunu, aynı zamanda kadın yazarların bu tür çalışmalara daha fazla katkı sunduğunu göstermektedir. Erkek yazarların yoğunlukla yüksek lisans tezlerinde yer almaları, daha ileri düzey akademik çalışmalarda (doktora veya sanatta yeterlik) kadınların öne çıktığını düşündürmektedir. Bu bulgular, tezlerin cinsiyet temelli analizi üzerinden sanat ve biyografi alanındaki akademik eğilimlere dair önemli bir perspektif sunmaktadır.

4.8. Program Türlerine Göre Yöntem Bölümü Olan ve Olmayan Tezlerin Dağılımı

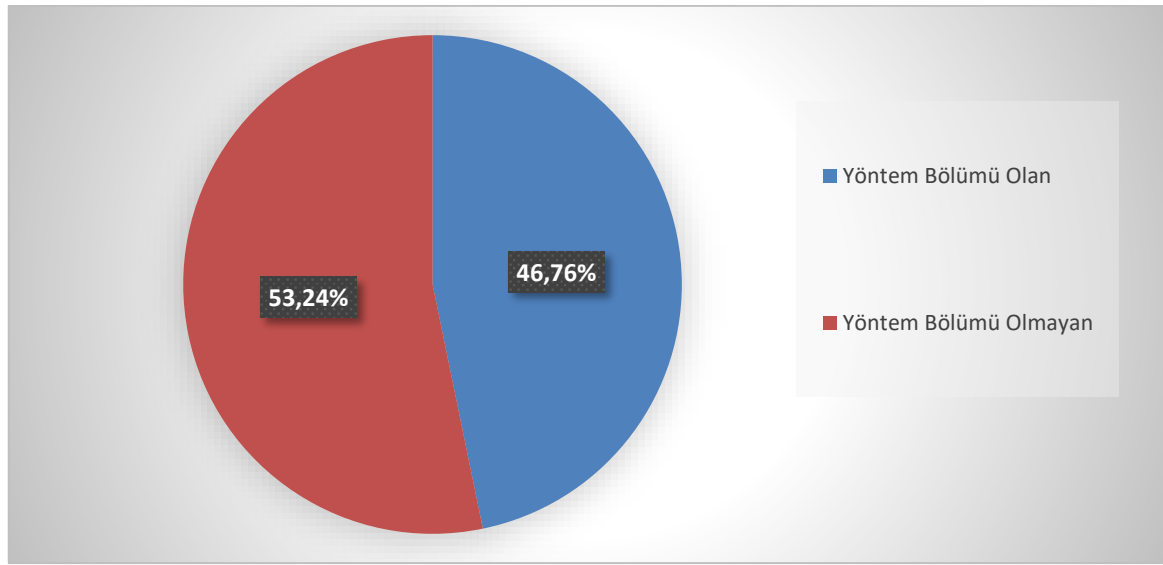
Bu bölümde, konu başlıklarına göre belirlediğimiz tezlerin içeriklerinde araştırma yöntemlerine yönelik başlıkların bulunup bulunmadığı incelenmiş ve sonuçlar tablo ve grafiklerle sadeleştirilmiştir.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Tez Merkezi'nde, konu alanı Güzel Sanatlar ve Biyografi olan ressam ve sanatçı biyografilerine odaklanan tezlerde, program çeşitliliği göz

önünde bulundurularak, tezlerin yöntem bölümlerinin varlığına göre dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 4.11. Program Türlerine Göre Yöntem Bölümü Olan ve Olmayan Tezlerin Dağılımı

	Yüksek Lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik	Toplam
Yöntem Bölümü Olan	60	4	1	65
Yöntem Bölümü Olmayan	69	4	1	74

Şekil 4.8. Program Türlerine Göre Tezlerde Yöntem Bölümünün Yüzdesel Dağılımı

Tablolarda yer alan verilere göre, belirlediğimiz konu çerçevesinde, toplamda 139 tez içerisinde içerik bölümünde tezin yöntemine ilişkin bilgilerin bulunup bulunmadığı incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda, 129 yüksek lisans tezinin 60'unda yöntem bölümüne yer verildiği, 69'sinde ise yöntem bölümünün bulunmadığı tespit edilmiştir. Doktora tezleri arasında ise toplam 8 tezin 4'ünde yöntem kısmı mevcutken, diğer 4'ünde yöntem kısmının olmadığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, 2 sanatta yeterlik tezinden birinde yöntem bölümüne yer verilirken, diğerinde yöntem bölümünün bulunmadığı belirlenmiştir.

Tablo de görüldüğü üzere, yöntem bölümünün varlığı ile yokluğu arasındaki oranlar neredeyse birbirine yakındır. Bu durum, yüksek lisans tezlerinde %46,83 oranında yöntem bölümünün bulunduğu, %53,17 oranında ise bulunmadığı anlamına gelmektedir. Doktora tezlerinde ise toplam 8 tezin yarı yarıya dağıldığı ve %50 oranında yöntem bölümü

bulundurduğu ortaya çıkmaktadır. Aynı şekilde, belirlenen 2 sanatta yeterlik tezinin de %50 oranında yöntem bölümüne sahip olduğu veya sahip olmadığı görülmektedir.

Tez dağılımlarındaki bu oranların birbirine bu denli yakın olması, tez araştırmalarında yöntem kısmına yeterince dikkat edilmediğini göstermektedir. 139 tez içerisinde, belirli kısımlarda araştırma aşamalarına dair bilgiler verilmiş olsa da açıklayıcı ve net bir yöntem anlatımının eksik olduğu anlaşılmaktadır. Bu durum, araştırmacıların metodolojik yaklaşımlarını ve araştırma sürecinin şeffaflığını yeterince vurgulamadığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, gelecekteki araştırmalarda yöntem bölümüne daha fazla önem verilmesi, akademik üretkenliği artıracak ve araştırmaların güvenilirliğini sağlamada önemli bir adım olacaktır.

1. Yüksek Lisans Tezleri

- 129 yüksek lisans tezinin yalnızca 59'unda yöntem bölümü bulunması (%46,83), önemli bir orandır ve bu, yüksek lisans düzeyinde yapılan araştırmalarda yöntem bölümünün yarıdan azında yer aldığını göstermektedir.
- 67 yüksek lisans tezinde yöntem kısmının olmaması (%53,17), bu tezlerde araştırma yöntemlerine dair açıklayıcı bir bilgi bulunmadığını ortaya koymaktadır. Bu durum, araştırmaların metodolojik şeffaflığını ve güvenilirliğini olumsuz etkileyebilir.

2. Doktora Tezleri

- Doktora düzeyinde ise 8 tezen 4'ünde (%50) yöntem bölümünün bulunması, yüksek lisans tezlerine göre daha iyi bir durum gösterse de yine de yarı yarıya bir dağılım söz konusudur. Bu, doktora çalışmalarında da yöntem bölümüne yeterince dikkat edilmediğini göstermektedir.

3. Sanatta Yeterlik Tezleri

- Sanatta yeterlik tezlerinde de benzer bir durum gözlemlenmiştir; iki tezen birinin yöntem bölümü olmaması, bu alandaki akademik çalışmalarda metodolojik açıklamaların eksik kaldığını göstermektedir.

Yöntem Kısmının Önemi: Yöntem bölümü, bir araştırmanın nasıl gerçekleştirildiğine dair kritik bilgiler sunar. Araştırmacıların kullandıkları yöntemlerin açıklanması, başkalarının bu çalışmalardan öğrenmesini ve benzer araştırmalar yapmasını sağlar. Yöntem bölümünün eksikliği, araştırmanın güvenilirliğini ve tekrarlanabilirliğini olumsuz yönde etkileyebilir.

Araştırma Eğilimleri: Elde edilen veriler, özellikle yüksek lisans düzeyindeki tezlerde, araştırmacıların yöntem bölümüne yeterince önem vermediğini göstermektedir. Bu durum, araştırma eğilimlerinin daha çok içeriğe odaklandığını ve metodolojik kısımların göz ardı edildiğini düşündürmektedir.

Geliştirme İhtiyacı: Araştırmaların kalitesini artırmak ve akademik katkıyı güçlendirmek için, araştırmacıların gelecekte yöntem bölümüne daha fazla dikkat etmeleri gerekmektedir. Bu durum hem araştırmanın kalitesini artıracak hem de bilimsel iletişimi güçlendirecektir.

Sonuç olarak, yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tezlerinde yöntem bölümlerinin eksikliği, akademik çalışmaların metodolojik yönlerinin yeterince vurgulanmadığını göstermektedir. Bu durum, araştırma alanında daha derinlemesine ve güvenilir sonuçlar elde edilmesi için bir gelişim fırsatı sunmaktadır.

4.8.1. Enstitülere Göre Araştırma Yöntemi Bölümü Bulunan ve Bulunmayan Tezlerin Dağılımı

Bu bölümde konu başlığına göre belirlediğimiz tezler içerisinde araştırma yöntemi bulunan ve bulunmayan araştırmaları enstitülere göre incelenip tablo ve grafiklerle sadeleştirilmiştir.

YÖK Tez Merkezi'nde konu alanı Güzel Sanatlar ve Biyografi olan ressam ve sanatçı biyografilerinin program çeşitliliğine dayanarak araştırma yöntemini belirtmeyen araştırmaları enstitülere göre dağılımı aşağıdaki tablodaki gibidir.

Tablo 4.12. *Enstitülere Göre Araştırma Yöntemi Bölümü Bulunan ve Bulunmayan Tezlerin Dağılımı*

Enstitü	Var (n)	Yok (n)	Toplam (n)	Var (%)	Yok (%)
Eğitim Bilimleri Enstitüsü	14	0	14	100%	0%
Güzel Sanatlar Enstitüsü	5	25	30	16,67%	83,33%
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	2	7	9	28,57%	71,43%
Sosyal Bilimler Enstitüsü	44	41	85	51,19%	48,81%
Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü	1	0	1	100%	0%
Toplam	65	71	139	47,79%	52,21%

Belirlenen tezler incelendiğinde araştırmaların yöntemi hakkında tez içinde bilgilerin olmasına rağmen bu yöntem ile alakalı bir bölüm gözlemlenememiştir. Tablo 4.11’de Toplam 139 tez içinde, Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nde yer alan tüm tezlerde araştırma yöntemine dair bilgi verildiği gözlemlenmiştir. Bu durum, eğitim bilimleri alanında yapılan araştırmalarda metodolojik açıklamaların daha fazla dikkate alındığını göstermektedir.

Güzel Sanatlar Enstitüsü’nde ise toplam 30 tez bulunmaktadır; bu tezlerden yalnızca 5’unda araştırma yöntemine dair bilgilere yer verilmiştir. Geri kalan 25 tezde ise araştırma yöntemleri belirtilmemiştir. Bu durum, güzel sanatlar alanında yapılan çalışmaların metodolojik şeffaflığının yeterli seviyede olmadığını ortaya koymaktadır.

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü’nde yer alan 7 tezdten 2’sinde araştırma yöntemine değinilirken, 5 tezde bu konuda herhangi bir bilgiye yer verilmediği tespit edilmiştir. Bu sonuç, lisansüstü eğitimde de araştırma yöntemlerinin öneminin yeterince vurgulanmadığını göstermektedir.

Enstitü bazında en fazla yayımın yapıldığı Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde ise 84 tez bulunmaktadır; bu tezlerden 43'sinde araştırma yöntemlerinden bahsedilirken, 41 tezde araştırma yöntemlerine dair bilgi verilmemiştir. Sosyal bilimler alanında, araştırma yöntemlerinin daha sık kullanılması, bu alandaki akademik standartların bir göstergesi olarak değerlendirilebilir.

Son olarak, en az yayımın yapıldığı Türkiye Araştırmaları Enstitüsü'ndeki 1 tezde araştırma yöntemine dair bilgiler bulunmuştur. Bu durum, Türkiye araştırmaları alanında da metodolojik açıklamaların göz önünde bulundurulması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Bu veriler, farklı enstitülerdeki tezlerin araştırma yöntemleri konusunda ne denli çeşitlilik gösterdiğini ve bazı alanlarda metodolojik açıklamaların daha fazla dikkate alındığını göstermektedir. Özellikle Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nde yöntem bölümünün tamamen mevcut olması, bu alandaki çalışmaların metodolojik şeffaflık açısından güçlü bir konumda olduğunu göstermektedir. Öte yandan, güzel sanatlar ve lisansüstü eğitim alanlarında yöntem bölümüne dair eksiklikler, araştırmaların güvenilirliği ve geçerliliği açısından önemli bir sorun teşkil etmektedir. Araştırmacıların, gelecek çalışmalarında yöntem bölümüne daha fazla odaklanmaları, akademik üretkenliği artıracak ve araştırmaların bilimsel kalitesini güçlendirecektir.

4.9. Program Türleri Çerçevesinde Tezlerde Kuramsal Çerçeve Bölümünün Durumu

Kuramsal çerçeve, bir araştırmanın temelini oluşturarak, araştırmacının kullandığı kavramlar ve teoriler arasındaki ilişkiyi belirler. Bu çerçeve, çalışmanın amacı ve kapsamı doğrultusunda teorik bir yapı sunar, böylece araştırma sorularına yanıt bulma sürecini yönlendirir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Bu tanım doğrultusunda da belirlenen tezler analiz edilerek tez genelinde kuramsal çerçeve bölümüne uyum sağlayan tezler ile uyum sağlamayan tezler tabloda yüzdeleriyle birlikte oluşturulmuştur.

Tablo 4.13. *Program Türleri Çerçevesinde Tezlerde Kuramsal Çerçeve Bölümünün Durumu*

Tez Türü	Var	Yok	Toplam Tezler	Var Yüzde (%)	Yok Yüzde (%)
Yüksek Lisans Tezi	79	47	129	62.7	37.3
Doktora Tezi	5	3	8	62.5	37.5
Sanatta Yeterlik Tezi	1	1	2	50.0	50.0
Toplam	85	51	139	62.5	37.5

Tablo 'da toplam 139 tez üzerinden kuramsal çerçeve uyumunu kapsamlı bir şekilde incelemektedir. Yüksek lisans tezlerinde 79 uyumlu ve 47 uyumsuz tez bulunmakta olup, uyumlu tez oranı %62,7'dir. Bu durum, yüksek lisans araştırmalarının büyük bir kısmının kuramsal çerçeveye uyum sağladığını göstermektedir. Ancak, %37,3 oranında uyumsuz tez bulunması, bu alandaki araştırmalarda kuramsal temellere dikkat edilmesi gerektiğini göstermektedir.

Doktora tezlerinde 5 uyumlu ve 3 uyumsuz tez mevcuttur; bu da uyumlu tez oranını %62,5 olarak belirlemektedir. Yine, uyumsuz tezlerin oranı %37,5'tir. Bu bulgular, doktora düzeyindeki araştırmalarda da benzer bir durumun yaşandığını ortaya koymaktadır.

Sanatta yeterlik tezlerinde ise 1 uyumlu ve 1 uyumsuz tez bulunması, her iki türde de eşit bir dağılım sergilemektedir; burada uyumlu ve uyumsuz tez oranı %50,0'dır. Bu durum, sanatta yeterlik alanındaki araştırmaların daha az sayıda olmasına rağmen, kuramsal çerçeve uyumunun dengeli olduğunu göstermektedir.

Genel olarak bakıldığında, toplamda 85 uyumlu tez ve 51 uyumsuz tez bulunmaktadır. Uyumlu tezlerin toplam içindeki oranı %62,5, uyumsuz tezlerin oranı ise %37,5'tir. Bu sonuç, yüksek lisans ve doktora düzeyindeki tezlerde kuramsal çerçeveye uyumun büyük oranda sağlandığını, ancak uyumsuz tezlerin oranının önemli bir paya sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu uyumsuzluğun tezlerin basıl yıllarının da etkilediği düşünülebilir. Uyumlu tezlerin sayısının fazla olması, araştırmaların kuramsal temellere daha dikkatli bir şekilde yaklaşılmasının faydalı olduğunu vurgulamaktadır.

4.10. Program Türleri Bazında Tercih Edilen Araştırma Yöntemleri

Bu bölümde konu başlığına göre belirlediğimiz tezlerin araştırma yöntemlerine göre incelenip tablo ve grafiklerle sadeleştirilmiştir.

YÖK Tez Merkezi'nde konu alanı Güzel Sanatlar ve Biyografi olan ressam ve sanatçı biyografilerinin program çeşitliliğine dayanarak tezlerin araştırma yöntemlerine göre dağılımı aşağıdaki tablodaki gibidir.

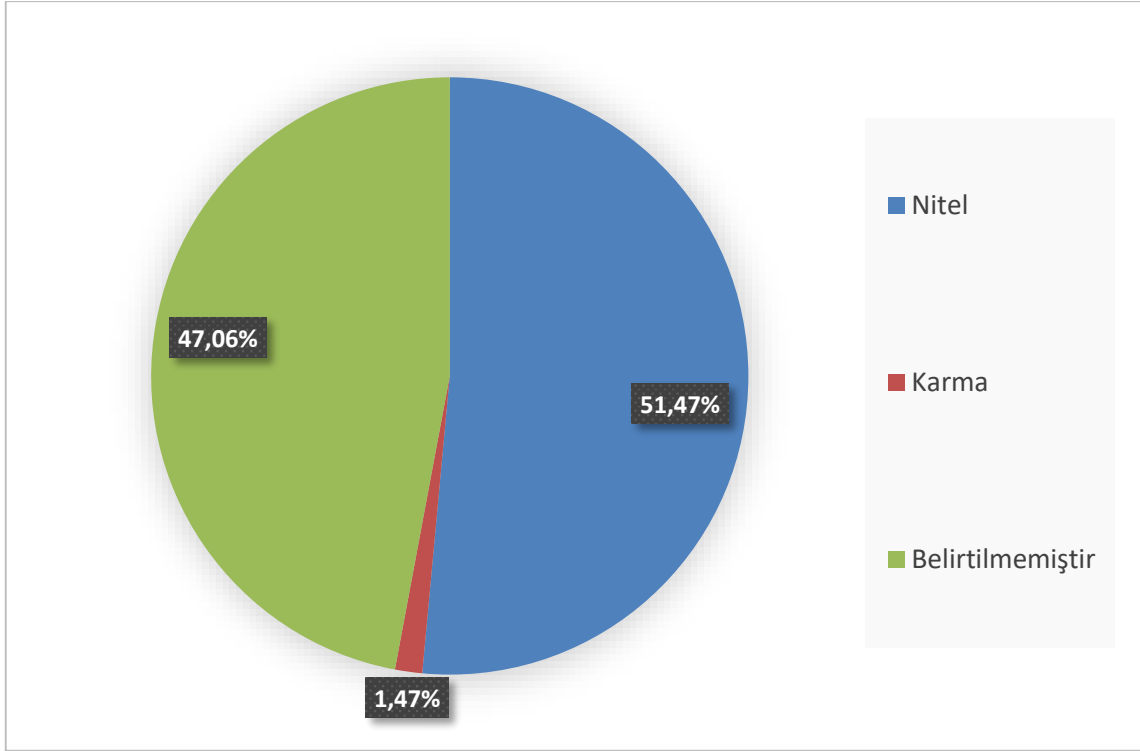
Tablo 4.14. *Program Türleri Bazında Tercih Edilen Araştırma Yöntemleri Dağılımı*

Araştırma Yöntemi	Yüksek Lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik
Nitel	65	4	1
Nicel	-	-	-
Karma	2	-	-
Belirtilmemiştir	59	4	1

Tablo daki verileri incelediğimizde, belirlenen konu çerçevesinde iki ana araştırma yöntemi kullanıldığı görülmektedir: nitel ve karma araştırma yöntemleri. Ayrıca, araştırma yönteminin belirtilmediği tezler de tespit edilmiştir. Nitel araştırma yöntemini kullanan tezler arasında 65 yüksek lisans, 4 doktora ve 1 sanatta yeterlik tezi bulunmaktadır. Karma araştırma yöntemini kullanan herhangi bir yüksek lisans tezi bulunmamakla birlikte, toplamda 59 yüksek lisans, 4 doktora ve 1 sanatta yeterlik tezinde araştırma yöntemlerine dair bilgi verilmediği gözlemlenmiştir. Bu bağlamda, toplamda 64 tezde araştırma yöntemlerinden bahsedilmediği tespit edilmiştir.

İncelenen tezler arasında 72 tezde yöntem kısmı bulunmamakta, bu tezlerden 61'inde ise araştırma yöntemlerine dair herhangi bir bilgiye yer verilmemiştir. Ancak geriye kalan 11 tezin giriş veya özet kısımlarında, araştırma yöntemlerine dair bilgiler bulunmuştur.

Tablo da ise toplamda yazılan tezlerin araştırma yöntemlerine göre yüzdelik gösterimi pasta grafiğinde görülmektedir.

Şekil 4.9. Araştırma Yöntemlerine Göre Tezlerin Yüzdesel Dağılımı

Tablo de gözlemlediğimiz üzere, tezde tercih edilen araştırma yöntemlerine göre yüzdelik dağılımlara baktığımızda, 139 tez arasında nitel araştırma yöntemlerinin kullanımı 70 tez ile %51,47 oranıyla en yüksek değere sahip olduğu görülmektedir. Karma araştırma yöntemlerinin kullanımı ise yalnızca %1,47 oranıyla en düşük değeri temsil etmektedir. Belirlenen 139 tez içerisinde araştırma yöntemlerinden bahsedilmeyen 64 tez ise %47,06 oranıyla ikinci sırada yer almaktadır.

Araştırma alanı “Güzel Sanatlar” ve “Biyografi” olan ressam ve sanatçılara ait biyografiler açısından nitel araştırmanın ön planda olması beklenmektedir. Ancak çalışmamızda asıl şaşırtan durum, araştırma yöntemlerinden bahsedilmeyen tez sayısının bu denli yüksek olmasıdır.

Nitel Araştırma Yönteminin Ağırlığı: Nitel araştırmada sistematik bir veri seti oluşturulmadan derlenmiştir. Bu durum, araştırmanın genel yapısının ve veri toplama sürecinin daha esnek bir yaklaşım benimsediğini göstermektedir. Nitel araştırma yönteminin %51,47 oranıyla en fazla tercih edilen yöntem olması, sanat ve biyografi alanında derinlemesine inceleme ve öznel değerlendirmelerin ön plana çıktığını ortaya koymaktadır. Nitel yöntemlerin tercih edilmesi, bu tür çalışmaların genellikle daha zengin ve ayrıntılı

veriler sunma potansiyeline sahip olduğunu düşündürmektedir. Bu bağlamda, nitel araştırmanın esnekliği ve derinlemesine analiz imkânı, sanat ve biyografi konularında daha kapsamlı bir anlayış geliştirilmesine olanak tanımaktadır.

Yorum olarak, nitel araştırma yönteminin sanat ve biyografi alanındaki önemi, araştırmacıların öznel deneyimlerini ve duygularını daha etkili bir şekilde yakalayabilme yeteneği ile ilişkilidir. Ayrıca, bu yöntem sayesinde, bireylerin sanatsal ve biyografik süreçler üzerindeki etkileri daha iyi anlaşılabilir ve bu alandaki çalışmalara derinlik kazandırılabilir.

Karma Araştırma Yönteminin Düşük Kullanımı: Karma araştırma yöntemlerinin sadece %1,47 oranında kullanılması, araştırmacıların daha çok nitel yaklaşımlara yöneldiğini ortaya koymaktadır. Bu durum, karma yöntemlerin sağlayabileceği çok boyutlu analizlerin göz ardı edildiğini göstermektedir.

Yöntem Belirtilmeyen Tezler: Araştırma yöntemlerinden bahsedilmeyen 64 tez, %47,06 oranıyla dikkate değer bir miktardır. Bu durum, akademik çalışmalarda metodolojik açıklamaların eksik olduğunu ve araştırmacıların bu alanda yeterince bilgi vermediğini göstermektedir. Araştırma yönteminin belirtilmemesi, çalışmanın geçerliliğini ve güvenilirliğini olumsuz etkileyebilir.

Sonuç olarak, bu bulgular, özellikle nitel araştırma yönteminin tercih edildiği alanlarda bile, araştırma yöntemlerinin yeterince vurgulanmadığını ve daha sistematik bir yaklaşımın benimsenmesi gerektiğini göstermektedir.

4.11. Tezlerde Tercih Edilen Veri Toplama Araçlarının Dağılımı

Bu bölümde, konu başlığına göre belirlenen tezlerin veri toplama araçlarına ilişkin incelemeleri tablo ve grafiklerle sadeleştirilmiştir. Tezlerde kullanılan veri toplama araçlarının tespit edilmesi ve dikkate alınması amacıyla, seçilen tezlerdeki veri toplama araçları tek tek listelenmiştir. Listeleme işlemi, belirlenen tezlerde detaylı bir tarama yapılarak gerçekleştirilmiştir. Listede bulunan veri toplama araçları, tezlerde yalnızca açık bir dille belirtilen araçlara dayanarak derlenmiştir.

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Tez Merkezi'nde, konu alanı Güzel Sanatlar ve Biyografi olan ressam ve sanatçı biyografilerine dayanan tezlerin veri toplama araçlarına göre dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmaktadır

Tablo 4.15. *Tezde Tercih Edilen Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımları*

Sıra No	Tez No	Doküman İnceleme	Görüşme	Gözlem	Ses kayıt- Video	Elektronik Kaynaklar	Sözlü Tarih	Değerlendirilme Ölçeği	Deney Grubu	Ön-Son Test	Anket	Betimsel analiz	Söylem analizi	İçerik Analizi	Belirtilme miştir
1	825703	X	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X	-
2	777739	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-
3	828721	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-
4	812402	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	833209	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
6	734068	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	771823	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	760567	X	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	721407	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
10	779934	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
11	732474	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
12	715205	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	710164	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	732603	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
15	744300	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	721872	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
17	737053	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18	724074	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
19	771134	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
20	715840	X	X	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	748978	X	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-
22	703651	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
23	741899	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
24	724730	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
25	697510	X	X	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	X	-
26	675546	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
27	652104	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
28	623598	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
29	546312	X	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-
30	579677	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
31	558958	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	X	-
32	554583	X	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	570862	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
34	594677	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
35	567062	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
36	570878	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
37	564382	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
38	585462	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
39	588580	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
40	589939	X	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41	563555	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
42	564465	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-
43	578486	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-
44	588934	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
45	551537	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
46	784570	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
47	545015	X	X	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
48	572474	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
49	622379	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
50	563401	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
51	602916	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
52	548207	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
53	503597	X	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
54	516049	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
55	524590	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
56	604855	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
57	542280	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	X	-
58	522252	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
59	515437	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
60	530006	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
61	479397	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X

Devamı arkadadır.

Tablo 4.16. Devamı. *Tezde Tercih Edilen Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımları*

Sıra No	Tez No	Doküman İnceleme	Görüşme	Gözlem	Ses kayıt- Video	Elektronik Kaynaklar	Sözlü Tarih	Değerlendi- me Ölçeği	Deney Grubu	Ön-Son Test	Anket	Betimsel analiz	Söylem analizi	İçerik Analizi	Belirtilme miştir
62	475971	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
63	483330	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
64	466256	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
65	479009	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
66	594905	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
67	485417	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
68	488914	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
69	430747	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	X	-	-	-
70	459571	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
71	431465	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
72	431323	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
73	414487	X	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
74	393362	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
75	418029	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-
76	378625	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
77	406993	X	X	X	-	-	-	-	-	-	X	X	-	-	-
78	388196	X	X	-	-	-	-	X	X	X	-	-	-	-	-
79	425549	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
80	413766	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
81	386031	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
82	413942	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
83	353288	X	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
84	375716	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
85	357504	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
86	370404	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
87	385718	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
88	347486	X	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
89	340014	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
90	349162	X	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
91	346003	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
92	356237	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
93	428366	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
94	372240	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-
95	349392	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-
96	356238	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
97	320441	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
98	328891	X	X	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-
99	306728	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
100	331894	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
101	331895	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
102	323296	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-
103	320434	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
104	320426	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
105	323609	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
106	294087	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
107	286502	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
108	304395	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
109	321008	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
110	280713	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
111	292958	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
112	300420	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
113	300424	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
114	274419	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
115	265482	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-
116	273381	X	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
117	279481	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
118	249274	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
119	265690	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
120	254410	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
121	257692	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
122	262468	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X

Devamı arkadadır.

Tablo 4.17. Devamı. *Tezde Tercih Edilen Veri Toplama Araçlarına Göre Dağılımları*

Sıra No	Tez No	Doküman İnceleme	Görüşme	Gözlem	Ses kayıtları-Video	Elektronik Kaynaklar	Sözlü Tarih	Değerlendirme Ölçeği	Deney Grubu	Ön-Son Test	Anket	Betimsel analiz	Söylem analizi	İçerik Analizi	Belirlenmemiştir
123	241078	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
124	241073	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
125	219784	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
129	241138	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
127	241083	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
128	215362	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-	-	-
129	217453	X	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
130	189410	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
131	187284	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
132	145387	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
133	145268	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
134	130703	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	-
135	113998	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
139	102061	X	X	-	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-
	Toplam	73	46	10	5	9	2	2	1	1	1	10	1	9	61

Belirlenen 139 tezde veri toplama araçları, Tablo 'da tez numaralarına göre listelenmiştir. Bu tezlerde toplamda 13 farklı veri toplama aracı tespit edilmiştir. Bu araçlar arasında Doküman İnceleme, Görüşme, Gözlem, Ses Kaydı-Video, Elektronik Kaynaklar, Sözlü Tarih, Değerlendirme Ölçeği, Deney Grubu, Ön-Son Test, Anket, Betimsel Analiz, Söylem Analizi ve İçerik Analizi gibi nitel ve nicel yöntemler bulunmaktadır. Ayrıca, 139 tez içinde veri toplama araçlarından bahsetmeyen tezler için "belirtilmemiştir" ifadesi kullanılmıştır.

Veri toplama araçlarının dağılımı şu şekildedir: 73 tezde Doküman İnceleme, 45 tezde Görüşme, 9 tezde Gözlem, 4 tezde Ses Kaydı-Video, 9 tezde Elektronik Kaynaklar, 2 tezde Sözlü Tarih, 2 tezde Değerlendirme Ölçeği, 1 tezde Deney Grubu, 1 tezde Ön-Son Test, 1 tezde Anket, 10 tezde Betimsel Analiz, 1 tezde Söylem Analizi ve 9 tezde İçerik Analizi teknikleri kullanılmıştır. Ayrıca, 61 tezde veri toplama araçlarından bahsedilmediği tespit edilmiştir.

Kalan 75 tez içinde, 17 tezde yalnızca bir veri toplama aracı kullanıldığı belirtilirken, 58 tezde birden fazla veri toplama aracından faydalandığı görülmektedir. Araştırmaların nitel temelli olması ve biyografi özellikleri taşımaları nedeniyle, Doküman İnceleme ve Görüşme tekniklerinin daha fazla tercih edildiği gözlemlenmektedir.

Yukarıdaki Tablo da daha yüzdeler oranlarını hesaplayıp daha akıcı ve anlaşılır bir tablo oluşturup yorumlayacak olursak.

Tablo 4.18. *Veri Toplama Araçlarının Yüzdelik Dağılımları*

Araştırma Yöntemi	Toplam Kullanım	Yüzde (%)
Doküman İnceleme	73	53.68%
Görüşme	45	33.09%
Gözlem	9	6.62%
Ses kayıt-Video	4	2.94%
Elektronik Kaynaklar	9	6.62%
Sözlü Tarih	2	1.47%
Değerlendirme Ölçeği	2	1.47%
Deney Grubu	1	0.74%
Ön-Son Test	1	0.74%
Anket	1	0.74%
Betimsel Analiz	10	7.35%
Söylem Analizi	1	0.74%
İçerik Analizi	9	6.62%
Belirtilmemiştir	61	44.85%

Tablo dan elde edilen verilere göre, tezlerde kullanılan veri toplama araçlarının dağılımını ve çeşitliliğini yorumlayabiliriz. İşte tabloyu inceleyerek elde edilen bazı önemli noktalar:

- ✓ En Çok Kullanılan Araçlar: Tezlerde en yaygın olarak kullanılan veri toplama aracı "Doküman İnceleme" (73 adet). Bu, araştırmaların büyük bir kısmında mevcut yazılı kaynakların analizine odaklanıldığını göstermektedir. Ayrıca "Görüşme" (45 adet) de önemli bir veri toplama aracı olarak öne çıkmaktadır.
- ✓ Diğer Araçlar: "Gözlem" (9 adet), "Ses Kayıt-Video" (4 adet), "Elektronik Kaynaklar" (9 adet) ve "Sözlü Tarih" (2 adet) gibi diğer veri toplama araçları, araştırmaların çeşitliliğini artırmakta ve farklı bakış açıları sunmaktadır. Ancak, bu araçların kullanım sayıları "Doküman İnceleme" ve "Görüşme" ile kıyaslandığında oldukça düşüktür.
- ✓ Deneysel ve Ölçüm Araçları: "Değerlendirme Ölçeği" ve "Ön-Son Test" gibi daha deneysel ve ölçme odaklı araçların yalnızca birer kez kullanıldığı gözlemlenmektedir. Bu durum, tezlerde daha çok nitel veri toplama yöntemlerine ağırlık verildiğini gösterir.
- ✓ Anket ve Analiz Yöntemleri: "Anket" (1 adet) gibi nicel veri toplama araçlarının az sayıda kullanıldığı, "Betimsel analiz" (10 adet), "Söylem analizi" (1 adet), "İçerik

analizi" (9 adet) gibi analiz yöntemlerinin ise daha çok tercih edildiği dikkati çekmektedir. Bu durum, tezlerin çoğunluğunun nitel bir yaklaşım benimsediğini ve yazılı materyallerin derinlemesine analizine odaklandığını göstermektedir.

- ✓ Belirsizlik ve Çeşitlilik: "Belirtilmemiştir" kategorisinde 61 adet tez yer almaktadır. Bu, belirli bir veri toplama aracının açık bir şekilde belirtilmediği tezlerin sayısının oldukça fazla olduğunu göstermektedir. Bu durum, araştırmaların metodolojik şeffaflığını etkilemekte ve hangi araçların kullanıldığını anlamayı zorlaştırmaktadır.

Sonuç olarak, bu tablo, Güzel Sanatlar ve Biyografi alanındaki tezlerde veri toplama yöntemlerinin çeşitliliğini ve önceliklerini açıkça göstermektedir. Araştırmaların çoğunluğunun nitel yöntemlere dayandığı, yazılı kaynakların detaylı incelenmesine odaklandığı ve belirli araçların kullanımının sınırlı kaldığı söylenebilir. Bununla birlikte, veri toplama araçlarının açıklık düzeyinin artırılması, araştırmaların geçerliliğini ve güvenilirliğini artırabilir.

4.12. Tezlerin Konularında Yer Alan Sanatçıların Yaşayan veya Yaşamayan Tercihine Göre Program Türleri Bazında Dağılımı

Bu bölümde konu başlığına göre belirlediğimiz tezlerde, tezin konusunu oluşturan ressam veya sanatçıların yaşayan veya yaşamayanlardan seçilmesine dayanan bir inceleme yapılmış ve sonuçlar tablo ve grafiklerle sadeleştirilmiştir.

Seçilen ressam ve sanatçıların tezin yazıldığı dönemde yaşayıp yaşamadıkları dikkate alınarak işlenmiştir. Bu yaklaşımın temel nedeni, tezin yazıldığı dönemde yaşayan ressam ve sanatçıların bazıları birkaç yıl sonra vefat edebileceğinden, veri karmaşasını önlemektir.

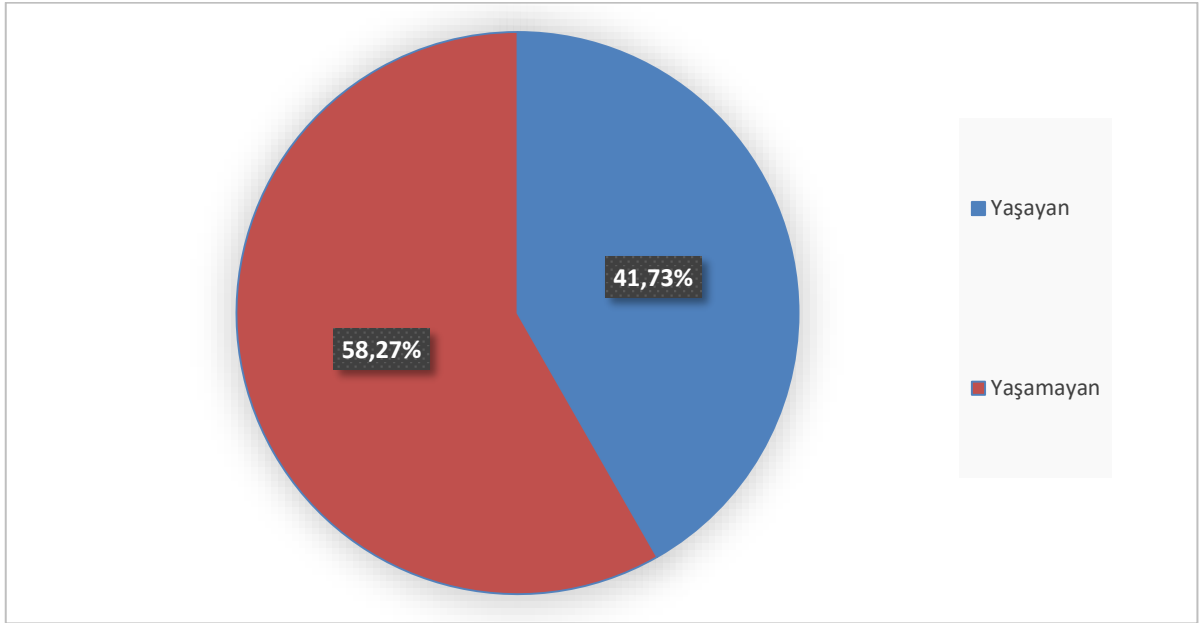
Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Tez Merkezi'nde, konu alanı Güzel Sanatlar ve Biyografi olan ressam ve sanatçı biyografilerinin program çeşitliliğine dayanarak, tezlerdeki ressam veya sanatçıların yaşayan veya yaşamayanlardan seçilmesine göre dağılımı aşağıdaki tabloda sunulmaktadır.

Tablo 4.19. Tezlerin Konularında Yer Alan Ressam ve Sanatçıların Yaşayan veya Yaşamayan Durumuna Göre Program Türleri Bazında Dağılımı

	Yüksek lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik	Toplam
Yaşayan	54	3	1	58
Yaşamayan	75	5	1	81

Tablo 'da görüldüğü üzere, toplamda incelenen 139 tez arasında yüksek lisans tezlerinden 54'ünün yazıldığı dönemde yaşayan sanatçı, 75'ünün ise hayatta olmayan sanatçılara odaklandığı gözlemlenmektedir. Doktora tezleri içerisinde ise 8 tez bulunmakta; bu tezlerden 3'ü yaşayan, 5'i ise yaşamayan sanatçı ve ressamların biyografilerine yer vermektedir. Ayrıca, toplamda 2 adet sanatta yeterlik tezinde, 1 tane yaşayan ve 1 tane yaşamayan sanatçının biyografisinin araştırma konusu olarak seçildiği tespit edilmiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde, 58 tezde yaşayan sanatçıların, 81 tezde ise yaşamayan ressam ve sanatçıların tercih edildiği görülmektedir.

Tablo tezin konusunu oluşturan sanatçıların yaşayan veya yaşamayanlardan seçilmesine göre yüzdelik dağılımı pasta grafiği ile gösterilmektedir.

Şekil 4.10. Program Türlerine Göre Sanatçıların Yaşayan veya Yaşamayan Durumuna Dayalı Yüzdesel Dağılımı

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, toplamda 139 tez içerisinde yaşayan sanatçıların tercih oranının %41,73 olduğu, yaşamayanların tercih oranının ise %58,27 olduğu görülmektedir. Bu sonuç, yaşamayan sanatçıların biyografilerine olan ilginin daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır.

Yaşayan sanatçıların %41,73'lik bir paya sahip olması, güncel sanat pratiklerinin ve sanatçıların çalışmalarının incelendiğini göstermektedir. Ancak yaşamayan sanatçıların %58,27 gibi daha yüksek bir oranla tercih edilmesi, geçmiş sanatçıların eserlerinin ve

etkilerinin daha çok araştırıldığını, sanat tarihinin ve kuramının derinlemesine incelenmesine olan ilginin arttığını göstermektedir.

Bu durum, sanat araştırmalarında tarihsel perspektifin ön planda olduğunu ve mevcut sanat akımları ile tarihsel bağların anlaşılmasına yönelik bir çabanın mevcut olduğunu ortaya koymaktadır. Yaşamayan sanatçıların biyografilerine olan bu yönelim, aynı zamanda sanatçının tarihi mirasının ve sanat anlayışının, çağdaş sanat üzerindeki etkilerinin daha fazla sorgulandığını da göstermektedir.

4.13. Tezlerin Konularında Yer Alan Sanatçıların Yerli ve Yabancı Tercihine Göre Program Türleri Bazında Dağılımı

Bu bölümde konu başlığına göre belirlediğimiz tezlerde, tezin konusunu oluşturan sanatçıların yerli veya yabancı seçilmesine dayanan bir inceleme yapılmış ve sonuçlar tablo ve grafiklerle sadeleştirilmiştir.

Tablo 4.20. *Program Türlerine Göre Ressam ve Sanatçıların Yerli veya Yabancı Dağılımı*

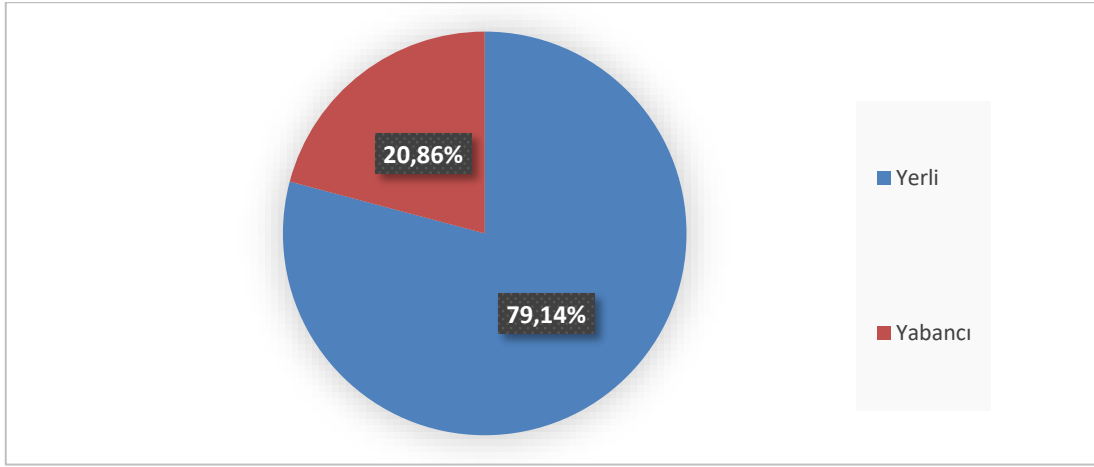
	Yüksek Lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik	Toplam
Yerli	103	5	2	110
Yabancı	26	3	-	29

Tablo deki veriler incelendiğinde, toplam 139 tezde yazarların konu alanı olarak Güzel Sanatlar ve Biyografi üzerine yazdıkları ressam ve sanatçı biyografilerinin yerli veya yabancı sanatçılar arasındaki dağılımı ortaya konulmuştur. Yüksek lisans tezleri arasında, toplamda 110 yerli sanatçı ve 26 yabancı sanatçı tercih edilmiştir. Doktora tezlerinde ise, toplam 8 tezden 5'i yerli, 3'ü ise yabancı ressam ve sanatçıların biyografilerine odaklanmıştır. Ayrıca, 2 adet sanatta yeterlik tezinin tamamı yerli sanatçı ve ressam biyografilerine yönelmiştir.

Bu veriler ışığında, toplam 139 tez içerisinde 110'sinin yerli sanatçıya ait biyografileri tercih ettiği, 29'unun ise yabancı sanatçı ve resamlara odaklandığı görülmektedir.

Tablo da ise, tezin konusunu oluşturan ressam veya sanatçıların yerli ya da yabancı olmasına göre yüzdelik dağılımı pasta grafiği şeklinde sunulmaktadır. Bu grafik, yerli sanatçıların biyografilerinin daha fazla tercih edildiğini, yerli sanatçıların Türk sanat tarihi ve kültürüne yönelik daha yoğun bir ilginin olduğunu göstermektedir. Yabancı sanatçılara

olan ilgi ise belirli bir oranla devam etmekte, bu da uluslararası sanatçıların çalışmalarının yerli sanatçılar üzerindeki etkisini ve Türk sanat araştırmalarındaki çeşitliliği yansıtmaktadır.

Şekil 4. 11. Program Çeşitliliğine Dayanarak Tezin konusunu oluşturan ressam ve sanatçıların yerli veya yabancı olmasına göre dağılımı

Tablo 'da yorumladığımızda, toplamda belirlenen 139 tezde biyografisi yazılan sanatçıların ve ressamların yerli veya yabancı olma oranlarının pasta grafiği üzerindeki yüzdelik dilimlerini görmekteyiz. Şekil 'deki verilere göre, en çok tercih edilen yerli ressam ve sanatçılara ait konuların oranı %79,14 iken, yabancı sanatçı ve resamlara ait konu seçimleri %20,86 olarak belirlenmiştir.

Yerli sanatçılara yönelik yüksek ilgi: Yerli sanatçılara yönelik tez sayısının 110 olması, toplam tezlerin %79,14'ini oluşturması, Türk sanatına ve kültürüne yönelik akademik ilginin oldukça güçlü olduğunu göstermektedir. Bu durum, yerli sanatçıların eserlerine ve katkılarına dair yapılan araştırmaların artarak devam ettiğini ve akademik camianın kendi kültürel mirasına sahip çıktığını yansıtmaktadır. Yerli sanatçıların tercih edilmesi, toplumsal bir bilinç ve aidiyet duygusunun yüksek olduğunu da ortaya koyabilir. Sanat, bir toplumun kimliğini şekillendiren önemli bir unsurdur; dolayısıyla, bu tür tezlerin çoğalması, genç araştırmacıların kendi tarihleri ve kültürel kimlikleri üzerinde düşüncelerini teşvik edebilir.

Yabancı sanatçılara yönelik düşük ilgi: Yabancı sanatçılara ait tezlerin sayısının 29 olması ve toplamın %20,86'sini oluşturması, yerli sanatçılara olan ilgiyi gölgede bırakmaktadır. Bu durum, Türk sanatçılarına ve eserlerine duyulan ilginin, uluslararası sanat camiasına oranla daha baskın olduğunu göstermektedir. Yabancı sanatçıların biyografilerine ilişkin tezlerin daha az tercih edilmesi, Türk sanat tarihi ve kültürü üzerindeki yerel

çalışmaların önemine işaret ederken, aynı zamanda uluslararası sanat akımlarına yönelik ilginin sınırlı kaldığını da ortaya koyabilir.

Kültürel farkındalık ve araştırma eğilimleri: Bu bulgular, akademik araştırmaların, yerel sanat ve sanatçıların incelenmesine yönelik bir eğilim taşıdığını ve kültürel mirasın korunması ve tanıtılması açısından önemli bir adım olduğunu göstermektedir. Yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tezlerinde, yerli sanatçıların tercih edilmesi, Türk kültürü ve sanatı üzerindeki araştırmaların derinleşmesine olanak tanıyabilir. Bu tür çalışmalar, Türk sanatının uluslararası düzeyde daha iyi tanınmasına katkı sağlayabilir.

Akademik ve toplumsal etki: Yerli sanatçılara yönelik yüksek ilgi, genç nesil araştırmacıların kendi kültürel miraslarına sahip çıkma arzusunu da yansıtmaktadır. Bu durum, sanat alanında daha fazla bilinçlenmeyi ve toplumun kültürel değerlerinin korunmasını destekleyebilir. Ayrıca, bu veriler ışığında, sanat eğitimi veren kurumların ve akademik araştırma merkezlerinin, Türk sanatçılarına daha fazla yer vermesi gerektiği sonucuna varabiliriz. Böylece, araştırma alanında daha kapsamlı çalışmalar yapılabilir ve Türk sanatının günümüze yansımaları daha iyi analiz edilebilir.

Sonuç olarak, elde edilen veriler, yerli sanatçılara duyulan ilginin önemini ve değerini vurgulamakta, aynı zamanda Türk sanatının ve kültürünün araştırma konularındaki önceliğini ortaya koymaktadır. Bu eğilimlerin sürdürülmesi, gelecekte Türk sanatının daha geniş bir perspektiften incelenmesi açısından kritik bir rol oynayabilir.

4.14. Tez Yazarlarının Görüşleri

Bu bölümde, araştırma sürecinde YÖK Tez Merkezi'nden belirlenen toplam 139 tez yazarı arasından 74 kişiye e-posta yoluyla ulaşılmış ve 34 tez yazarından dönüş sağlanmıştır. Yazmış oldukları tezlere ilişkin görüşlerini almak amacıyla 4 sorudan oluşan bir anket hazırlanmıştır.

Tablo 4.21. *Tez Yazarlarını Görüşleri Anket Soruları*

Yazmış olduğunuz tez konunuzu tercih etme nedeniniz neydi?
Tekrar tez yazacak olsaydınız aynı konuyu seçer miydiniz? (E/H)
Tezin yazım aşamasında ne gibi sorunlarla karşılaşmıştınız?
Aynı tezi tekrar yazacak olsaydınız ne gibi değişiklikler yapardınız?

Tez yazarlarına yönelttiğimiz dört sorudan oluşan bu çalışma, yazarların seçmiş oldukları sanatçı veya ressamın hayat hikayesini konu alan biyografi içerikli tezleri tercih etme nedenlerini ve bu süreçte karşılaştıkları olası sorunları tespit etmeyi amaçlamaktadır. Çalışma sürecinde, tez yazarlarının biyografi içerikli tez yazarken hangi motivasyonlar doğrultusunda seçim yaptıkları ve bu süreci etkileyen temel dinamikler ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Aynı zamanda, yazarların karşılaştıkları zorluklar detaylı bir şekilde analiz edilerek, bu tür tez yazma sürecindeki problemlerin çözümü için öneriler geliştirilmiştir.

Elde edilen bulgular, ileride biyografi temalı tezler yazmayı planlayan araştırmacılar için bir rehber oluşturmayı hedeflemektedir. Sanatçıların veya ressamların biyografilerini konu alan çalışmalarda, hangi unsurların öncelikli olduğu ve nelere dikkat edilmesi gerektiği bu rehberle ortaya konulmaktadır. Bu bağlamda, araştırma hem biyografi yazım sürecine yönelik stratejik bir kaynak olmayı hem de tez yazarlarının karşılaşılabileceği zorlukları önceden görerek daha iyi bir hazırlık yapmalarını sağlamayı amaçlamaktadır.

Anket sonuçlarını maddeler halinde değerlendirilip analiz edilmiştir.

4.14.1. Yazmış olduğunuz tez konunuzu tercih etme nedeniniz neydi? Yanıtları Üzerine Bir Değerlendirme

Sanat araştırmalarında temel motivasyonların incelenmesi, bireysel ve akademik unsurların bu süreçte ne denli belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırmacıların tez konularını seçerken sanatçılarla kişisel bir bağ kurdukları sıkça görülmektedir. Örneğin, "Resimlerini çok beğenmemin yanı sıra biyografisiyle de ilgimi çeken bir sanatçı" veya "O konuya kişisel olarak ilgi duyuyor olmam" gibi ifadeler, bireysel tutkuların sanata olan ilgiyi artırdığını ve bu tutkunun akademik çalışmalara yansıdığını göstermektedir. Bu durum, araştırma sürecine derinlik katarken, zaman zaman objektifliği koruma gerekliliğini de beraberinde getirebilir.

Mesleki ve akademik motivasyonların da tez konularının belirlenmesinde etkili olduğu gözlemlenmiştir. "Alanım grafik olduğu için Cumhuriyet Dönemi Türk grafik sanatı tarihini araştırmak istedim" gibi ifadeler, akademik uzmanlığın önemini vurgulamaktadır. Bu motivasyonlar, tezlerin yalnızca bir akademik çalışma değil, aynı zamanda kariyer gelişiminde bir basamak olarak değerlendirildiğini göstermektedir. Ayrıca, "Çalışılmamış bir isimdi" veya "Kaynak olmaması nedeniyle tercih ettim" gibi ifadeler, araştırmacıların akademik literatüre katkı sağlama ve eksik alanları doldurma motivasyonunu açıkça

yansıtmaktadır. Bu tür yaklaşımlar, akademik tartışmaların ilerlemesine ve yeni araştırma alanlarının keşfine olanak tanımaktadır.

Araştırmacıların yaşayan sanatçılara odaklanmaları, onlara zamanında hak ettikleri değeri verme çabasının bir sonucudur. "Yaşayan üstatlar hakkında detaylı bilgiyi kalıcı hale getirmek" gibi ifadeler, bu sanatçıların eserleri ve biyografileri üzerine yoğunlaşan akademik çalışmaların önemini ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım, sanatçıların tarih yazımındaki pasif pozisyonunu tersine çevirerek, onların aktif katılımıyla zenginleşen çalışmalar oluşturmaktadır. Ancak bu süreçte tarafsızlığın korunması gerektiği de unutulmamalıdır. Sanatçılarla kurulan kişisel bağ, çalışmalara derinlik katarken eleştirel bir mesafenin muhafaza edilmesi önemlidir.

Sanatın sosyal ve kültürel boyutlarına dair yapılan vurgular, Türk sanatına katkı sağlama çabasını yansıtmaktadır. "Türk sanatının Batı sanatı karşısındaki konumunun değerlendirilmesi" gibi ifadeler, yerel sanatın küresel düzlemde ele alınma gerekliliğini vurgulamaktadır. Bu çalışmalar, Türk sanatına uluslararası bir bakış kazandırırken, yerel kimlik ve kültürel aidiyetin altını çizmektedir. Aynı zamanda, "Toplumsal ve eleştirel gerçekçi eserleriyle tanınan sanatçılar" gibi çalışmalar, sanatın sadece estetik bir alan olmadığını, aynı zamanda toplumsal mesajlar taşıyan bir mecra olduğunu ortaya koymaktadır. Sanatın bu eleştirel boyutu, akademisyenlerin sanatı sosyal bir bağlamda değerlendirmesine imkân tanımaktadır.

Sanatsal tekniklere ve üsluplara odaklanan çalışmalar, araştırmacıların teknik detaylara verdiği önemi gözler önüne sermektedir. "Suluboya çok zor bir tekniktir" veya "manuel şekilde hareket eden heykeller" gibi ifadeler, sanatçıların yaratıcılık süreçlerini anlamaya yönelik bir merakın ürünü olarak değerlendirilebilir. Bu yaklaşım, sanatı daha somut bir düzleme taşıyarak, izleyicilerin eserleri farklı bir gözle değerlendirmesini sağlamaktadır. Ayrıca, Polonya afiş sanatı veya Alexander Calder gibi uluslararası sanatçılara yönelik çalışmalar, sanatta sınırları aşan bir etkileşim alanını işaret etmektedir. Bu durum, yerel ile evrensel arasında bir bağ kurarak sanatı uluslararası bir dil olarak değerlendirme çabasını ortaya koymaktadır.

Birçok araştırmacı, bir sanatçının eserlerini inceleyerek o sanatçının kimliğinin eserlerine etkisini ortaya koymaya çalışmıştır. "Ehsan'ın bir kimlik olarak sanat eserine etkisi" gibi ifadeler, sanat ve birey arasındaki çok katmanlı ilişkiyi gözler önüne sermektedir.

Bu alışmalar, bir sanatçının yaşam deneyimlerinin ve kişisel kimliğinin eserlerine olan etkisini çok boyutlu bir şekilde inceleme firsatı sunmaktadır.

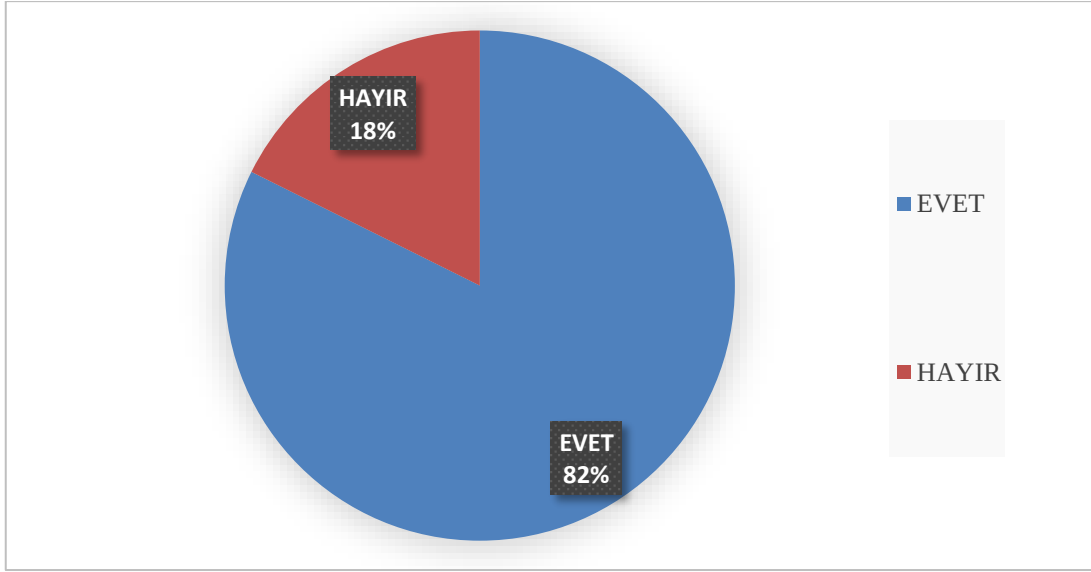
"şekerzade Mehmet Efendi'nin hattatlık alanındaki değeri hakkında hiçbir araştırma yapılmamış olması" gibi ifadeler, sanat tarihi çalışmalarının kültürel mirasın korunmasına yönelik hassasiyetini ortaya koymaktadır. Bu tür çalışmalar, yalnızca sanat eserlerini belgelemekle kalmayıp, aynı zamanda bir milletin tarihsel hafızasını koruma görevi de üstlenmektedir.

Sanat araştırmalarında, sanatçıların ve eserlerin tanıtımına verilen önem oldukça yüksektir. Bu durum, Türk sanatının daha geniş kitlelere ulaşmasına yönelik bir katkı olarak değerlendirilebilir. "Sanatçıların eserlerini ve hayat hikyelerini bir sonraki kuşaklara aktarmak" ise bu çalışmaların uzun vadeli hedeflerinden biridir. Bu, akademik çalışmaların yalnızca bilgi üretmekle kalmayıp, gelecekteki nesillere ilham kaynağı olma rolünü de vurgulamaktadır.

Bu tez konuları ve gerekçeleri, bireysel tutkuların, akademik merakların ve toplumsal sorumlulukların nasıl birleşerek bir araştırma konusu oluşturduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Öznel yaklaşımlar, bazen akademik objektifliği zorlayabilse de bu tutkuların sağladığı derinlik, sanat araştırmalarına değerli bir boyut katmaktadır. Bu bağlamda, sanat araştırmalarının hem bireysel hem de toplumsal düzeyde katkı sağlayan çok yönlü bir alan olduğu sonucuna ulaşılabilir.

4.14.2. "Tekrar tez yazacak olsaydınız, aynı konuları seçtiniz mi? (E/H) Yanıtları zerine Bir Değerlendirme

Anket sonuçlarına göre, toplamda 34 katılımcıdan 28'i aynı tezi yazmak istediklerini ifade etmiş, bu da olumlu bir yanıt olarak değerlendirilmektedir. Geriye kalan 6 katılımcı ise, aynı tezi yeniden yazmayı tercih etmeyeceklerini belirtmişlerdir. Bu sonuçlar, katılımcıların tercihleri ve görüşleri doğrultusunda yapılan analizlerle birlikte değerlendirildiğinde, genel bir çıkarım yapılmasına olanak tanımaktadır.

Şekil 4.12. Tekrar tez yazacak olsaydınız, aynı konuları seçtiniz mi? (E/H)

Evet cevapların için %82'sinin "Evet" olması, katılımcıların büyük bir kısmının seçtikleri tez konusundan memnun olduğunu göstermektedir. Bu durum, konunun ilgi çekici ve önemli olduğunu, katılımcıların akademik ve kariyer hedefleriyle uyumlu bir konu seçtiklerini ortaya koyar. "Evet" diyen katılımcılar, genellikle bu süreçte elde ettikleri bilgi ve deneyimlerin değerli olduğunu düşünebilir. Bu da araştırma konusunun derinliği ve uygulama alanı ile ilgili tatmin edici bir sonuç elde ettiklerini gösterir.

Hayır cevapları için "Hayır" diyenlerin oranı %18 gibi düşük bir seviyededir. Bu, öğrencilerin çoğunun seçtikleri konularda pişmanlık duymadığını ve genel memnuniyetin yüksek olduğunu gösterir. Ancak, "Hayır" diyen 6 katılımcının gerekçeleri daha fazla incelenmelidir. Bu grup, alternatif konular üzerinde durmak veya farklı bir bakış açısıyla yaklaşmak istediklerini belirtebilir. Katılımcıların büyük bir kısmının aynı konuyu tekrar seçmek istemesi, konu seçiminde dikkatli bir yaklaşım ve iyi bir rehberliğin önemini vurgular. Eğitim kurumları, öğrencilerin ilgi alanlarını ve kariyer hedeflerini daha iyi anlamalı ve desteklemelidir. "Hayır" yanıtlarının analizi, eğitim sisteminin ve danışmanlık süreçlerinin geliştirilmesi için bir fırsat sunar. Bu katılımcıların neden bu şekilde düşündüğünü anlamak, öğrenci destek hizmetlerinin iyileştirilmesine katkı sağlayabilir. Evet yanıtları, tez yazım sürecinin öğrenciler üzerindeki olumlu etkisini ve öğrenme deneyimlerinin değerini ortaya koyar. Bu deneyimler, gelecekteki öğrenciler için benzer bir tatmin sağlamak adına bir model oluşturabilir.

Sonuç olarak, "Tekrar tez yazacak olsaydınız, aynı konuyu seçer miydiniz? (E/H)" sorusuna verilen yanıtlar, katılımcıların genel olarak memnuniyet içinde olduklarını göstermektedir. Ancak, "Hayır" diyen bireylerin deneyimlerinin daha derinlemesine incelenmesi, eğitim süreçlerinin geliştirilmesi ve öğrenci memnuniyetinin artırılması açısından kritik bir öneme sahiptir.

4.14.3. Tezin yazım aşamasında ne gibi sorunlarla karşılaşmıştınız? Yanıtları Üzerine Bir Değerlendirme

Tez yazım sürecinde yaşanan deneyimlere dair verilen cevaplar değerlendirildiğinde, bireylerin bu süreçte karşılaştığı zorlukların yanı sıra bazı olumlu ve ilham verici deneyimlerin de öne çıktığı görülmektedir. Cevaplar genel olarak dört ana tema etrafında toplanmaktadır: kaynak bulma zorlukları, teknik ve psikolojik engeller, sorunsuz bir süreç geçirenler ve ilham verici deneyimler.

En yaygın olarak belirtilen sorun, kaynak bulma konusunda yaşanan sıkıntılardır. Katılımcıların önemli bir kısmı, Türkçe kaynak eksikliği nedeniyle yabancı literatüre ve çeviri çalışmalarına yönelmek zorunda kaldıklarını ifade etmiştir. Özellikle arşivlere erişim kısıtlamaları, sanatçılarla iletişim kurmada yaşanan zorluklar ve koleksiyonerlerden izin alma süreçleri, bu katılımcılar için süreci daha karmaşık hale getirmiştir. Bazı durumlarda ise sanatçıların yurtdışında bulunması veya kaynakların dijital ortamda erişilebilir olmaması gibi lojistik engeller bu zorlukları pekiştirmiştir.

Kaynak bulma dışındaki bir diğer önemli konu, teknik ve psikolojik zorluklar olmuştur. Katılımcıların bir kısmı, motivasyon kaybı, zaman yönetimi sorunları ve stresle baş etmekte zorlandıklarını belirtmiştir. Bunun yanı sıra dil bariyerleri, özellikle çeviri kaynaklarının yetersizliği, bazı katılımcıların tez yazım sürecini daha da zorlaştırmıştır. Coğrafi engeller ve tez konusuyla alakalı seyahat zorunlulukları da bu süreci karmaşık hale getiren unsurlar arasında yer almıştır.

Bununla birlikte, sorunsuz bir süreç geçirdiğini belirten katılımcıların varlığı da dikkat çekicidir. Bu katılımcılar, özellikle tez danışmanlarının desteği ve geniş kaynaklara erişim sayesinde süreci verimli bir şekilde tamamladıklarını ifade etmişlerdir. Danışman rehberliğinin yanı sıra bireysel çabaların ve fırsatların etkisiyle kaynaklara ulaşmakta zorlanmayan bu grup, tez yazım sürecinde daha az stres yaşamıştır.

Bazı katılımcılar ise tez yazma sürecini sadece akademik bir yük olarak görmemiş, aynı zamanda ilham verici bir deneyim olarak tanımlamıştır. Sanatçılarla birebir görüşme, müze ziyaretleri ve sanat eserlerini yakından inceleme fırsatları, bu katılımcılar için sürecin en değerli yanları olmuştur. Hatta bazıları, tez yazım sürecinin sanatçıların rehberliğinde bir öğrenme ve gelişim fırsatına dönüştüğünü belirtmiştir.

Genel olarak, verilen yanıtlar, tez yazım sürecinin bireysel deneyimlere göre oldukça değişkenlik gösterdiğini ortaya koymaktadır. Kaynak yetersizliği ve sistematik zorluklar, bireylerin sürecini zorlaştırırken, güçlü danışmanlık desteği ve kişisel motivasyon bu engellerin aşılmasında önemli bir rol oynamıştır. Akademik sistemin, özellikle sanat tarihi gibi alanlarda kaynak erişimini kolaylaştıracak yapılar oluşturması, bu süreci daha verimli hale getirebilir. Bunun yanı sıra, tez yazım sürecinde psikolojik destek mekanizmalarının ve rehberlik hizmetlerinin güçlendirilmesi, bireylerin karşılaştığı motivasyon kaybı ve stres gibi sorunların üstesinden gelmelerine yardımcı olacaktır.

Sonuç olarak, tez yazma süreci, yalnızca akademik bir çalışma değil, aynı zamanda bireyin disiplini, problem çözme becerileri ve dayanıklılığını sınanan çok yönlü bir süreçtir. Bu süreçte yaşanan olumlu deneyimlerin paylaşılması ve sistematik iyileştirmelerle olumsuzlukların giderilmesi, gelecekteki tez çalışmalarının hem daha verimli hem de daha ilham verici olmasını sağlayabilir.

4.14.4 Aynı tezi tekrar yazacak olsaydınız ne gibi değişiklikler yapardınız?

Yanıtları Üzerine Bir Değerlendirme

"Aynı tezi tekrar yazacak olsaydınız ne gibi değişiklikler yapardınız?" sorusuna verilen cevaplar, tez yazarlarının süreci nasıl değerlendirdiklerine ve geriye dönüp baktıklarında neleri farklı yapabileceklerine dair önemli ipuçları sunmaktadır. Cevaplar genel olarak iki temel yaklaşım etrafında toplanmaktadır: mevcut çalışmadan memnuniyetini dile getirenler ve geliştirilmesi gereken alanları belirtenler.

Pek çok katılımcı, tez sürecinden memnun olduğunu ve herhangi bir değişiklik yapmayacağını ifade etmiştir. Bu grup, özellikle tezi yazarken sanatçılarla birebir görüşmeler gerçekleştirmiş ve kapsamlı bir kaynak taraması yaparak yeterli bilgiye ulaşmış olmanın avantajını yaşamıştır. Tez sürecinde elde ettikleri verilerin ve izledikleri yöntemlerin yeterli ve tatmin edici olduğunu belirten bu katılımcılar, tezi yazarken oluşturdukları bağlamı, kullanılan yöntemleri ve ulaşılan sonuçları tekrarlamak isteyeceklerini dile getirmiştir.

Bunun yanı sıra, bazı katılımcılar tezlerinde çeşitli değişiklikler ve eklemeler yapmayı tercih edeceklerini ifade etmişlerdir. Bu değişiklik önerileri arasında daha fazla kaynak taraması yapmak, eksik kalan bilgi veya bölümleri genişletmek ve tezi daha kapsamlı bir şekilde ele almak gibi unsurlar öne çıkmaktadır. Özellikle sanatçılarla daha fazla vakit geçirme, eserleri daha detaylı inceleme ve bazı röportajları yüz yüze yapma gibi öneriler, daha derinlemesine bir araştırma yapma arzusunun göstergesidir. Ayrıca, tezde kullanılan literatürü genişletmek, dünya sanatıyla daha fazla bağ kurmak ve öznel yorumlar ekleyerek çalışmayı zenginleştirmek, geliştirilebilecek diğer önemli alanlar olarak belirtilmiştir.

Bazı katılımcılar, günümüzün dijital imkanlarından faydalanarak tezi daha güncel verilerle desteklemek istediklerini ifade etmiştir. Dijitalleşme, daha fazla kaynağa erişimi kolaylaştırarak eksik kalan noktaları tamamlamak ve tez içeriğini günümüz koşullarına uygun bir şekilde geliştirmek açısından önemli bir fırsat olarak görülmüştür. Bununla birlikte, tezin yazıldığı dönemin koşulları ve kısıtlamaları nedeniyle yapılamayan bazı çalışmaların, yeniden yazma şansı olsa mutlaka gerçekleştirileceği vurgulanmıştır. Örneğin, belirli sanatçılarla birebir görüşme, sanat eserlerini daha yakından inceleme veya yurtdışına seyahat ederek daha fazla veri toplama gibi arzular dile getirilmiştir.

Bazı katılımcılar ise, tezde ele alınan sanatçının eserlerine daha fazla yer vermek, yorumlarda daha detaylı analizler yapmak ve tezdeki metinleri sadeleştirerek daha net bir anlatım sunmak gibi spesifik değişiklikler önermiştir. Özellikle tez metninin hem içerik hem de görseller açısından daha zengin hale getirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bununla birlikte, bazıları, daha özlü ve odaklı bir metinle sanatçının felsefesine daha fazla yer vermeyi tercih edeceklerini belirtmiştir.

Genel olarak değerlendirildiğinde, verilen cevaplar tez yazım sürecinin hem bireysel hem de akademik açıdan bir öğrenme deneyimi sunduğunu ortaya koymaktadır. Katılımcılar, süreç boyunca elde ettikleri deneyimlerden memnuniyet duyarken, aynı zamanda gelecekteki çalışmalarda daha fazla özen gösterebilecekleri veya geliştirebilecekleri noktaları da fark etmişlerdir. Bu durum, akademik çalışmaların zamanla nasıl evrildiğini ve her yeni tecrübenin bir öncekinin üzerine inşa edildiğini göstermesi açısından önemlidir. Tez sürecindeki bireysel ve yapısal eksikliklerin tespit edilmesi, gelecekteki çalışmaların daha verimli ve kapsamlı bir şekilde gerçekleştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Bu dört sorunun yanıtları, tez yazım sürecinin kişisel ve akademik anlamda önemli bir deneyim olduğunu göstermektedir. Katılımcıların genel memnuniyeti, sürece ne kadar hazırlıklı oldukları, danışman desteği aldıkları ve seçtikleri konunun kendilerine ne kadar uygun olduğu gibi faktörlere dayanmaktadır. Sorunlar genellikle kaynak eksikliği, zaman ve mekân sınırlamaları ile danışman desteğinin yetersizliği gibi alanlarda yoğunlaşmıştır. Öte yandan, süreçteki zorlukların bazı katılımcılar için öğrenme ve gelişim fırsatı olarak görüldüğü de dikkat çekmektedir.

Bu cevaplardan şu sonuçlara ulaşılabilir:

Konu Seçimi: Akademik bir çalışmanın başarısı ve yazarın kişisel memnuniyeti, büyük ölçüde konu seçimindeki isabetle ilişkilidir.

Danışman Desteği: İyi bir danışmanlık, sürecin hem akademik hem de psikolojik boyutlarını kolaylaştırmaktadır.

Kaynak ve Teknoloji: Literatür ve kaynaklara erişim, başarıyı etkileyen en önemli unsurlardan biridir. Günümüzde dijitalleşme bu konuda büyük avantajlar sağlamaktadır.

Retrospektif Değerlendirme: Katılımcıların geriye dönüp süreçlerini değerlendirmesi hem kişisel hem de akademik gelişim açısından önemli bir farkındalık yaratmaktadır.

Sonuç olarak, bu dört soru etrafında verilen cevaplar, tez yazım sürecinin bir öğrenme deneyimi olarak değerlendirilmesi gerektiğini ve süreçte yaşanan zorlukların da bu deneyimin bir parçası olduğunu göstermektedir. İyi bir planlama, doğru rehberlik ve erişilebilir kaynaklar, bu sürecin daha verimli hale gelmesini sağlamaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde; araştırma bulgularından elde edilen sonuçlara, bu araştırma sonuçları ile ilgili alan yazın çerçevesinde tartışmaya ve araştırmanın sonuçlarına yönelik geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

5.1. Tartışma

Bu araştırmada, Türkiye'de 2000–2024 yılları arasında güzel sanatlar alanında yazılmış 139 sanatçı biyografisi temalı lisansüstü tez çeşitli açılardan incelenmiştir. Araştırmamızın amacı, bu tezlerin içeriksel ve yöntemsel niteliklerini analiz ederek, sanat eğitimi alanındaki akademik üretimin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya koymaktır. Elde edilen bulgular, Türkiye’de sanatçı biyografilerine olan ilginin son yıllarda arttığını; ancak bu ilginin Pandemi gibi bazı çevre şartları nedeniyle azaldığını söyleyebiliriz.

Araştırma kapsamında incelenen 139 tezden 73’ünde araştırma yöntemi bölümüne yer verilmiş, buna karşılık 66 tezde yöntem bölümü bulunmamaktadır. Bu durum, biyografi temelli tezlerin yaklaşık yarısında bilimsel araştırma yöntemlerinin sistemli bir şekilde kullanılmadığını göstermektedir. Oysa akademik bir biyografi çalışması, yalnızca sanatçının yaşam öyküsünü anlatmakla sınırlı kalmamalı; aynı zamanda yaşamı ile eserleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymalı ve tarihsel-toplumsal bağlamı göz önüne alması gerekmektedir. Bu tür bir yaklaşımın, Tan (2022) ve Apaydın (2001)’in vurguladığı şekilde, nesnel, belgeli ve kronolojik bir yapı çerçevesinde geliştirilmesi gerektiği açıktır. Yöntem kısmının yer almaması, çalışmanın tekrarlanabilirliğini ve geçerliliğini de olumsuz yönde etkilemektedir.

Veri toplama teknikleri açısından yapılan analizde; 73 tezde doküman inceleme, 46 tezde görüşme, 10 tezde gözlem, 9 tezde elektronik kaynaklar, 4 tezde ses-video kaydı, 2 tezde sözlü tarih ve 2 tezde değerlendirme ölçeği kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu bulgu, sanatçı biyografisi tezlerinin büyük ölçüde ikincil kaynaklara dayandığını ve birincil veriye ulaşmak için daha zahmetli olan yöntemlerin (görüşme, gözlem) yeterince tercih edilmediğini ortaya koymaktadır. Özellikle sanatçının yaşamı ve sanatıyla doğrudan temas kurulabilecek yöntemlerin az kullanılması, çalışmalarda anlatı derinliğini sınırlamaktadır. Halbuki sanat alanında yapılan biyografi çalışmalarında, sanatçının yaşadığı çevrenin, döneminin ve üretim koşullarının birinci elden elde edilecek bilgilerle desteklenmesi büyük önem taşır (Çetin, 2010; Balcı, 2018).

Biyografisi yazılan sanatçılar açısından incelendiğinde, çoğunluğunun yaşamayan ve yerli sanatçılar olduğu görülmektedir. Güncel sanatçılarla yapılan biyografi tezlerinin sayısı ise oldukça azdır. Bu durum, geçmişe dönük çalışmaların daha fazla tercih edildiğini, günümüzde yaşayan sanatçıların biyografilerinin yazılması konusunda akademik çekincelerin ya da erişim güçlüklerinin bulunduğunu düşündürmektedir. Oysa güncel sanat ortamını belgelemenin ve geleceğe aktarmanın yolu, yaşayan sanatçılarla yapılan saha temelli çalışmalardan geçmektedir. Bu çalışmalar, yalnızca sanatçı biyografisi yazmakla kalmaz; aynı zamanda dönem sanatının ruhunu, üretim araçlarını ve toplumsal etkileşimini de görünür kılar (Girgin, 2020).

Danışman akademik unvanlarının tez niteliğine etkisi konusunda ise doğrudan ve belirgin bir ilişki saptanamamıştır. Danışmanların büyük kısmının doktor öğretim üyesi veya doçent unvanına sahip olduğu görülmektedir. Ancak yöntem bölümü olmayan birçok tez de bu akademik denetim altında hazırlanmıştır. Bu bulgu, sadece unvanın değil, danışmanın yönetime yönelik yönlendirme ve rehberliğin de tez niteliğinde belirleyici olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle sanat alanındaki tezlerde yöntem bilgisi genellikle yetersiz kalmıştır, bu da tez yazarlarının sezgisel ilerlemesine neden olmaktadır.

Tez yazarlarına uygulanan anket sonuçları da bu tabloyu desteklemektedir. Katılımcıların önemli bir kısmı, tez sürecinde en çok zorlandıkları noktaların başında yöntem belirleme ve kaynaklara ulaşma olduğunu belirtmiştir. Bu da lisansüstü düzeyde sanat alanına özel bir yöntem öğretiminin sistemli olarak sunulmadığını ve araştırmacıların bu konuda yalnız bırakıldığını göstermektedir. Bu durumun aşılması için, sanat alanına özgü nitel araştırma yöntemlerinin uygulamalı biçimde öğretildiği derslerin zorunlu hale getirilmesi önerilebilir.

Ayrıca, YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde bulunan tezlerde, başlık, anahtar kelime ve özet kısımlarının eksik veya hatalı girildiği gözlemlenmiştir. Bu eksiklikler, tezlerin sistemli biçimde taranmasını ve literatür taramalarının sağlıklı yapılmasını güçleştirmektedir. Araştırmacıların çalışmalara erişimini kolaylaştıracak standartların oluşturulması, sanat alanındaki akademik üretimini de olumlu yönde etkileyecektir.

Sonuç olarak bu araştırma, Türkiye'de güzel sanatlar alanında yapılan sanatçı biyografisi tezlerinin sayıca artmasına rağmen, nitelik açısından gelişime açık olduğunu ortaya koymuştur. Özellikle yöntem bölümlerindeki eksiklikler, birincil veri kaynaklarının azlığı ve güncel sanatçılara yönelik çalışmalardaki yetersizlik, alanda daha derinlikli ve

yöntemsel açıdan güçlü araştırmalar yapılması gerektiğini göstermektedir. Yükseköğretim kurumlarının bu alanda daha sistemli eğitim ve yönlendirme sağlaması, sanatçı biyografisi tezlerinin hem bilimsel niteliğini hem de sanata katkısını artıracaktır.

5.2. Sonuçlar

Bu araştırma, Türkiye'de 2000–2024 yılları arasında güzel sanatlar alanında yazılmış sanatçı biyografisi temalı lisansüstü tezlerin içerik, yöntem, veri toplama araçları ve sanatçı profili bakımından değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Toplamda 139 tez üzerinde yapılan analiz, bu alandaki akademik üretimin nicel artış gösterdiğini ancak bilimsel yapı ve yöntem açısından çeşitli eksiklikler barındırdığını ortaya koymuştur. Elde edilen sonuçlara göre:

Yöntem bölümlerinin eksikliği önemli bir sorundur. 139 tezdten 66'sında yöntem bölümünün hiç bulunmaması, biyografi çalışmalarının önemli bir kısmında araştırma sürecinin bilimsel olarak yapılandırılmadığını göstermektedir. Bu eksiklik, çalışmaların tekrarlanabilirliğini ve akademik güvenilirliğini azaltmaktadır.

Tezlerde en sık kullanılan yöntem doküman incelemesi olmuş, bunu görüşme, gözlem ve ses-video kaydı gibi birincil veri toplama teknikleri takip etmiştir. Bu durum, biyografi çalışmalarının mevcut haliyle sağlam bir bilgi temeline dayandığını; ancak birincil kaynakların daha fazla kullanılması durumunda anlatıların çeşitlenip derinleşebileceğini göstermektedir.

Biyografisi yazılan sanatçıların büyük çoğunluğunu yaşamayan ve yerli sanatçılar oluşturmaktadır. Bu durum, araştırmaların ağırlıklı olarak geçmiş dönem sanatçılarına odaklandığını göstermektedir.

Katılımcı görüşleri ve anket verileri, tez yazarlarının özellikle kaynaklara ulaşma ve yöntem belirleme konularında zorlandığını göstermektedir. Bu bulgu, sanat alanında lisansüstü öğrenciler için yöntem odaklı eğitim ve danışmanlık ihtiyacını ortaya koyabilir.

YÖK Ulusal Tez Merkezi'ndeki kayıt sisteminde eksiklikler bulunmaktadır. Bazı tezlerde özet, anahtar kelime ve yöntem bilgilerinin eksik ya da hatalı girilmesi, literatür taramasının etkinliğini azaltmaktadır.

Bu sonuçlar, sanat alanında yapılan biyografi tezlerinin sayısı olarak artmakta olduğunu ancak içeriksel ve yapısal olarak daha sistemli ve nitelikli hâle gelmesi gerektiğini

göstermektedir. Özellikle araştırma yönteminin doğru seçimi ve uygulanması, sanatçı biyografilerinin akademik değerini artırmak açısından büyük önem taşımaktadır.

5.3. Öneriler

Bu çalışmanın bulguları, incelenen sanatçılar arasında çoğunluğun yaşamayan ve yerli sanatçılardan oluştuğunu göstermektedir. Bu durum, geçmişe yönelik akademik ilginin güçlü olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak, güncel sanat ortamının belgelenmesi ve çağdaş sanatçıların üretim süreçlerinin kayıt altına alınması, sanat tarihi ve sanat eğitimi açısından önemli bir gerekliliktir. Bu bağlamda, daha güncel ve az araştırılmış sanatçılara yönelik teşviklerin artırılması, güncel sanatın akademik alandaki temsilini ve katkısını güçlendirilebilir.

Tez çalışmalarında sanatçılarla birebir yapılan yüz yüze görüşmelerin, anı anlatımlarının ve sanatçının çevresindeki kişilerin tanıklıklarının araştırma sürecine dâhil edilmesi; sanatçının eserlerinin üretildiği atölye, sergi veya diğer mekânların yerinde gözlemlenmesiyle desteklendiğinde, biyografik anlatıların hem özgünlüğü hem de bağlamsal derinliği önemli ölçüde artabilir. Bu tür bir yaklaşım, yalnızca sanatçının kişisel yaşam öyküsüne değil, aynı zamanda eserlerinin üretim sürecine ve anlam katmanlarına ilişkin daha nitelikli ve çok boyutlu veriler elde edilmesine katkı sağlar.

Biyografi tezlerinde en çok tercih edilen veri toplama yöntemi doküman incelemesi olmakla birlikte, birincil veriye ulaşmaya imkân tanıyan görüşme, gözlem ve ses-video kaydı gibi yöntemlerin daha fazla kullanılması, çalışmalara hem içerik hem de özgünlük açısından derinlik kazandıracaktır. Sanatçıyla doğrudan temas kurulabilen araştırma yöntemlerinin teşvik edilmesi, yalnızca bireyin sanat yaşamını değil, dönemin sanat anlayışını da daha geniş bir bağlamda değerlendirmeye olanak sağlayabilir.

YÖK Ulusal Tez Merkezi gibi dijital arşivlerin, içerik bakımından daha sistemli ve tutarlı bir yapıya kavuşması, araştırmacılar açısından önemli kolaylıklar sağlayabilir. Özellikle tezlerin başlık, özet, anahtar kelime ve yöntem gibi bölümlerinin eksiksiz ve doğru biçimde sisteme girilmesi; literatür taramasının daha hızlı, etkili ve kapsamlı biçimde yapılmasına imkân tanıyacaktır. Bu tür bir düzenleme, yalnızca araştırmacıların değil, danışmanların da alandaki güncel çalışmalara erişimini kolaylaştırarak, tez süreçlerini daha verimli ve yönlendirici hâle getirebilir.

Tezlerin yöntem bölümlerinin, bilimsel araştırma ilkeleri doğrultusunda açık ve anlaşılır biçimde yazılması; veri toplama ve analiz süreçlerinin net şekilde belirtilmesi, çalışmanın güvenilirliğini artıracaktır. Bu sürecin desteklenmesi adına enstitü tez yazım kılavuzlarının hem uygulanabilirliğe uygun hem de araştırmacılara yol gösterici nitelikte güncellenmesi yararlı olabilir.

KAYNAKÇA

- Adajian, T. (2024). "The Definition of Art", The Stanford Encyclopedia of Philosophy. Edward N. Zalta & Uri Nodelman (Eds. Forthcoming URL=<https://plato.stanford.edu/archives/fall2024/entries/art-definition/> sayfasından erişilmiştir.
- Adorno, T. W. (2009). Estetik teorisi (M. Tüzel, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları. (Orijinal eser 1970 yılında yayımlanmıştır)
- Apaydın, M. (2001). Biyografik Romanlar ve Türk Edebiyatında Biyografik Romanın Gelişimi Üzerine Bazı Gözlemler. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 7(7).
- ARABACI, M. (2006). Sanat Eğitiminde Çoklu Zekâ Kuramı ve Kaynaştırılmış Sanat Eğitimi Yöntemi İlköğretim İkinci Kademe Resim-İş Eğitimi Programı Örneği ile. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- ATEŞ, Ö. F. (2022). Biyografi türüne kuramsal bir yaklaşım ve Türk edebiyatında biyografi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.
- Aydın, M. S., Kaya, H., Kete, H. (2017). Features Of Higher Education Services And Appearance Of Higher Education Services In Turkey. *Journal of Awareness*, 2(2), 1-24.
- BALCI, Y. (2018). Biyografi. ÇETİŞLİ, İ. ve KOLAÇ, E. (ed.), Cumhuriyet Dönemi Türk Nesri. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açık öğretim Fakültesi Yayını.
- BAYRAKTAR, İ. (2019). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesinde sanat eğitime yönelik görüşleri. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Büyüköztürk, Ş. (2017). *Veri Analizi El Kitabı* (24. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- BÜYÜKKAZAZ ÖZTÜRK, E. (2019). Okul öncesi çocuk gelişiminde sanat eğitiminin yeri ve önemi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- Çal, S. (2016). 2007-2014 Yılları Arasında Türkiye’de “Sanat Eğitimi” Üzerine Yapılan Lisansüstü Tezlerin Analiz. Gazi Üniversitesi. Ankara.
- Çetin N. (2019), Roman Çözümleme Yöntemi. Ankara, Akçağ Yayınları.
- Çetin, N. (2012). Nesir Türleri. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Çetindaş, D. (2016). Türk edebiyatında biyografik anlatı ve romanlar. İstanbul: Kesit Yayınları.

- Danto, A. C. (2016). Sanatın sonu ve çağdaş sanatın sonu (S. Elçin, Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları. (Orijinal eser 1997 yılında yayımlanmıştır)
- Farthing S. (ed.) 2010. Sanatın Tüm Öyküsü. (Çev. Aldoğan G. ve Candil Çulcu F.). İstanbul: Hayalperest Yayınevi. (Orijinal çalışmanın basım tarihi 2010).
- Girgin E. (2020). Biyografi Nedir? Nasıl Yazılır. <https://www.iienstitu.com/blog/biyografi-nedir> sayfasından erişilmiştir.
- H. Fırat, (2012). Çocuk Edebiyatının Türkçe Eğitimindeki Yeri Biyografi Örneği, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi. Sosyal Bilimler Dergisi, 2(29), 44–56.
- Hasgül G. (2021). Biyografi Nedir? Nasıl Yazılır? https://boenstitu.com/blog/biyografi-nedir-biyografi-nasil-yazilir#2biyografi_nasil_yazilir%C2%A0 sayfasından erişilmiştir.
- Healy J.F. (1999). Pliny The Elder On Science And Technology. https://books.google.com.tr/books?id=Hz6D4H-s5psC&printsec=frontcover&hl=tr&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false. Sayfasından erişilmiştir.
- İsen M. (2001). Türk Dünyası Edebiyat Kavramları ve Terimleri Ansiklopedik Sözlüğü (Cilt:1). Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, Ankara.
- Janson, H. W. (2016). Sanatın tarihi (Revize edilmiş baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi. (Orijinal eser 1962 yılında yayımlanmıştır)
- KACIROĞLU, M. (2014). Biyografi Yazarı Olarak Necip Fazıl Kısakürek. Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 5(5), 31–56.
- Karasar, N. (2019). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (30. baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KESER, N. (2009). Sanat Sözlüğü. Ankara, Ütopya Yayınevi.
- Kıran, A. (2019). Akademik Yazım ve Araştırma Yöntemleri. İstanbul: Beta Yayınları.
- Kristeller, P. O. (1951). The Modern System of the Arts: A Study in the History of Aesthetics. *Journal of the History of Ideas*, 12(4), 496-527.
- Mengi, N. (2016). Bir Ölüm Yazısı: Nekroloji. 21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum, 5(13).
- Oğuzkan, A.F. (2000). Çocuk edebiyat. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (2024). Tanımlar. <https://www.osym.gov.tr/TR,1371/tanimlar.html#:~:text=Anabilim%20Dal%C4%B1%2DAnasanat%20Dal%C4%B1%3A%20Anabilim,ara%C5%9Ft%C4%B1rma%20faaliyetlerinin%20y%C3%BCr%C3%BCT%C3%BCld%C3%BC%C4%9F%C3%BC%20akademik%20birimdir> sayfasından erişilmiştir.

- Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi. (2024). *2024 YKS yükseköğretim programları ve kontenjanları kılavuzu*. <https://www.osym.gov.tr/TR,24950/2024-yks-kontenjanlar.html> sayfasından erişilmiştir.
- Reynolds, J. ve Pierre-Jean R. (2024). "Jean-Paul Sartre", The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Fall 2024 Edition), Edward N. Zalta & Uri Nodelman (eds.), URL = <https://plato.stanford.edu/archives/fall2024/entries/sartre/> sayfasından erişilmiştir.
- San, İ. (2019). Sanat Eğitimi. Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES), 15(1), 215-226. https://doi.org/10.1501/Egifak_00000000828
- Sarı, E. (2018). Sanat Olgusunun Tarihsel Süreçte Değişen Tanımı, İşlevi ve Değeri Üzerine. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 32(45), 131-151.
- Sözen M. ve Tanyeli U. (2003). Sanat kavram ve terimleri sözlüğü: resim-heykel-mimarlık, geleneksel Türk sanatları-uygulamalı sanatlar ve genel sanat kavramları. İstanbul, Remzi Kitabevi.
- Tan, B. (2022). İskender Pala'nın Romanlarında Biyografik Unsurlar. Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- TDK (2024). Sanat. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/> (Erişim tarihi: 03.08.2024)
- Tiken, S., & Sürücü, Ö. (2023). Bir Kütüphanecinin Biyografik Romanı: Fakir Baykurt'un Kaleminden Mustafa Güzelgöz. Folklor/Edebiyat, 29(113), 161-178. <https://doi.org/10.22559/folklor.2297>.
- Tolstoy, L.N. (2007). Sanat Nedir? (Çev. M. Beyhan). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları. (Orijinal Çalışmanın basım tarihi 1897).
- Tolstoy, L.N. (2007). Sanat Nedir? (Çev. M. Beyhan). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları. (Orijinal Çalışmanın basım tarihi 1897).
- TOPRAK, M. (2023). Bilgilendirme tasarımlarında biyografik uygulamalar üzerine bir inceleme ve hareketli biyografik bilgilendirme tasarımı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Isparta.
- Türkiye Cumhuriyeti. (1981). *Yükseköğretim Kanunu (Kanun No. 2547, 4 Kasım 1981)*. Resmî Gazete (Sayı: 17506, 6 Kasım 1981). <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=2547&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>
- Uçar, B. (2015). Sanatta yeterlik eğitiminin amacı ve doktora eğitimi ile ilişkisi. *Gazi Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 15(1), 55–65.
- Vasari, G. (1550). Sanatçıların Hayat Hikayeleri. (Çev. Göktepe E.). İstanbul: Sel Yayınları. (Orijinal çalışmanın basım tarihi 1550).
- VİZE, A. (2021). Zanaattan sanata Esat Eğer in sanat anlayışı ve sanat psikolojisi bağlamında değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Isparta.

- Vikipedi. (2024, Haziran 18). YÖK Ulusal Tez Merkezi. https://tr.wikipedia.org/wiki/Y%C3%96K_Ulusal_Tez_Merkezi
- Yetkin S.K. (2020). Estetik Doktrinler. Ankara, Palme Yayınevi.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2021). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, A. (2012). Sanat Bilincinin Dili Olarak Estetik. *Muhafazakâr Düşünce Dergisi*, 9(33-34), 63-75.
- Yıldırım, M. (2023). Hibrit sanat ve Jenny Holzer. In *11th International Communication in the New World Congress* (s. 49-54). Giresun Üniversitesi, Görele Güzel Sanatlar Fakültesi. ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7414-6489>.
- Yücebaş, M. (2014). 1933 Darülfünun'un ilgası ve yeni üniversitenin ruhu: Basında üniversitenin anlamı. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2), 259–283.
- Yükseköğretim Kurulu. (2024). *Türkiye yükseköğretim yeterlilikler çerçevesi (TYYÇ)*. <https://tyyc.yok.gov.tr> sayfasından erişim sağlanmıştır.
- Yükseköğretim Kurulu. (2023). *Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği*. <https://www.yok.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Zengin, B. (1994). Alman ve Türk edebiyatlarında biyografi ve Stefan Zweig in Nietzsche Hölderlin Kleis biyografileriyle Abdülhak Şinasi Hisar'ın Ahmed Haşim biyografisi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Çelik, B. (2021). *Türkiye'de kadın sanatçılar üzerine yapılan biyografi çalışmaları: Bir literatür incelemesi*. *Sanat ve Tarih Araştırmaları Dergisi*, 5(3), 45-67.
- Demir, A. (2020). *Türk ressamlarının biyografik çalışmaları üzerine bir değerlendirme*. *Güzel Sanatlar Akademik Dergisi*, 7(2), 23-39.
- Kara, M. (2018). *Biyografi çalışmalarında yöntemsel sorunlar: Türkiye örneği*. *Akademik Sanat Araştırmaları*, 4(1), 12-28.
- Öztürk, S. (2015). *Türkiye'de güzel sanatlar eğitiminin gelişimi: Tarihsel bir perspektif*. *Eğitim ve Sanat Dergisi*, 3(1), 101-115.
- Tonbul, Y. (2017). *Sosyal bilimler enstitülerinin lisansüstü eğitimin niteliğini artırmadaki rolü*. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 7(1), 150–162.
- Yılmaz, T. (2019). *Sanatçı biyografilerinin sosyal bağlamda analizi: Cumhuriyet dönemi örneği*. *Sanat Tarihi İncelemeleri*, 6(4), 55-78

EKLER

Ek-1 Tez Listesi

	Tez No	Yazar	Yıl	Tez Adı (Orijinal/Çeviri)	Tez Türü	Konu	Üniversite	Enstitü	Ana bilim Dalı	Danışman
1	875595	MUSTAFA DUVARCI	2024	Beşiktaşlı Hattat Mehmed Nuri Korman hayatı ve eserleri	Yüksek Lisans	El Sanatları = Crafts; Güzel Sanatlar = Fine Arts	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	Geleneksel Türk Sanatları Ana Sanat Dalı / Geleneksel Türk Sanatları Bilim Dalı	PROF. DR. MEHMET HÜSREV SUBAŞI
2	922544	NURULLAH ÖZDEM	2024	Hattat Mehmed Şevket Pektaş hayatı, sanatı ve eserleri	Yüksek Lisans	Biyografi = Biography; Güzel Sanatlar = Fine Arts; Sanat Tarihi = Art History	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	Geleneksel Türk Sanatları Ana Sanat Dalı / Geleneksel Türk Sanatları Bilim Dalı	PROF. DR. MEHMET HÜSREV SUBAŞI
3	926193	İSMAİL YEŞİLYURT	2024	Hattat Seyit Ahmet Bursalı (Hayatı, sanatı ve eserleri)	Yüksek Lisans	El Sanatları = Crafts; Güzel Sanatlar	Atatürk Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı	DOÇ. DR. HÜSEYİN ELİTOK

						= Fine Arts				
4	<u>825703</u>	MEHMET EMİN ÜTÜK	2023	Hattat Muhsin Demirel'in Hayatı, Sanatçı Kişiliği ve Eserleri	Yüksek Lisans	El Sanatları = Crafts; Güzel Sanatlar = Fine Arts	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı / İslam Tarihi ve Sanatları Bilim Dalı	DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖZGÜR ÇETİNTAŞ
5	<u>777739</u>	ŞENAY KASAR	2023	İfadeçilik bağlamında Nevhiz Tanyeli'nin portre çalışmaları	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Kocaeli Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Resim Ana Sanat Dalı / Resim Sanat Dalı	DOÇ. DR. ZEHRA CANAN BAYER
6	<u>828721</u>	ŞADIYE ATİK	2023	Ferruh Başağa'nın soyut sanatı	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Selçuk Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Resim Ana Sanat Dalı / Resim Bilim Dalı	DR. ÖĞR. ÜYESİ HAFİZE PEKTAŞ
7	<u>812402</u>	FATMA YILDIZ	2023	Hattat Çırçırılı Ali Efendi'nin eserleri ve hat sanatına katkıları	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Geleneksel Türk Sanatları Ana Sanat Dalı / Geleneksel Türk Sanatları Bilim Dalı	DOÇ. DR. ALİ FUAT BAYSAL

8	<u>833209</u>	İREM AKBAHARE R ARSLAN	2023	Sürrealist bir protest tavrı: Roland Topor ve illüstrasyonları	Dokto ra	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Yıldız Teknik Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat ve Tasarım Ana Sanat Dalı / Sanat ve Tasarım Sanat Dalı	PROF. DR. LÜTFÜ KAPLANOĞLU
9	<u>734068</u>	CANSU ACAR BABA	2022	Erol Akyavaş'ın resimlerindeki geleneksel anlayışın günümüz Türk Resim Sanatına yansımaları	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Resim Ana Sanat Dalı /Resim Sanat Dalı	DR. ÖĞR. ÜYESİ AHMET TURE
10	<u>771823</u>	FURKAN BENLIOĞLU	2022	Çok yönlü bir sanatkâr olarak Niyazi Sayın ve ebruculuğu hakkında	Yükse k Lisans	Biyografi =Biograp hy	Bursa Uludağ Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı	DOÇ. DR. HİCABİ GÜLGEN
11	<u>760567</u>	ŞAZİYE ÖZKETEN	2022	Musa Kazım Başaran'ın sanat hayatı ve eserleri	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Selçuk Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Geleneksel Türk El Sanatları Ana Bilim Dalı	PROF. HAFİZE MELEK HİDAYETOĞLU
12	<u>721407</u>	SÜMEYYE COŞKUN	2022	Hattat Prof.Dr. Ali Alparslan Hayatı ve eserleri	Yükse k Lisans	El Sanatları = Crafts; Güzel Sanatlar = Fine Arts	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	Geleneksel Türk Sanatları Ana Sanat Dalı	PROF. DR. MEHMET HÜSREV SUBAŞI

13	<u>779934</u>	NESRİN AYLAR	2022	Kültürel melezleşme ekseninde İran Darroudi'nin yaşamı ve sanatı	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Atatürk Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Resim Ana Sanat Dalı	PROF. DR. FEVZİYE EYİĞÖR PELİKOĞLU
14	<u>732474</u>	MURAT BURAK HIZARCIOĞLU	2022	Namık İsmail'in hayatı, sanat yaşamı ve empresyonist çalışmalarının Türk resim sanatına dönemsel etkisi	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Süleyman Demirel Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Resim Ana Sanat Dalı	PROF. DR. MEHMET ÖZKARTAL
15	<u>715205</u>	ÖZNUR KÖSEOĞLU	2022	Hattat Mehmed Fehmi Efendi'nin hayatı, sanatı ve eserleri	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Selçuk Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Geleneksel Türk Sanatları Ana Sanat Dalı	PROF. DR. HAFİZE MELEK HİDAYETOĞLU
16	<u>710164</u>	ARMAĞAN ADIGÜZEL	2022	Mekteb-i Harbiye hocalarından ressam Mösyö Şirans'ın (Joseph Schranz) hayatı ve çalışmaları	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts; Sanat Tarihi = Art History	Ege Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	PROF. DR. İNCİ KUYULU ERSOY
17	<u>732603</u>	REDZEP NIKSIC	2022	Bosnalı ressam Safet Zec	Doktora	Güzel Sanatlar = Fine Arts; Sanat Tarihi =	İstanbul Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	PROF. DR. AHMET KAMİL GÖREN

						Art History				
18	<u>744300</u>	MAHMUT SAMİ KANBAŞ	2022	Hattat Sami Efendi ve hat sanatındaki yeri	Doktora	El Sanatları = Crafts; Güzel Sanatlar = Fine Arts; Sanat Tarihi = Art History	Atatürk Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı / Türk İslam Sanatları Tarihi Bilim Dalı	PROF. DR. YUNUS BERKLİ
19	<u>721872</u>	AYSEL KÜRTOĞLU	2022	Kemal Uludağ'ın çağdaş Türk seramik sanatındaki yeri	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts; Sanat Tarihi = Art History	Anadolu Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	DR. ÖĞR. ÜYESİ SELDA ALP
20	<u>737053</u>	MİNE ATAÇ	2022	Yaşayan insan hazinesi Hamza Üstünkaya ve çini sanatına katkıları	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Süleyman Demirel Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Sanat ve Tasarım Ana Sanat Dalı	DR. ÖĞR. ÜYESİ DENİZ ÇELİKER
21	<u>724074</u>	ÖZGE TOMAR	2022	Mehmet Ruhi Arel ve gündelik yaşam resimleri	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts; Sanat Tarihi =	Trabzon Üniversitesi	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	Resim Ana Bilim Dalı	DR. ÖĞR. ÜYESİ İLKAY CANAN OKKALI

						Art History				
22	<u>771134</u>	FATMA ADİLOĞLU	2022	Heykel sanat tarihi bağlamında Anısh Kapoor ve eserlerinin incelenmesi	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts; Sahne ve Görüntü Sanatları = Performing and Visual Arts; Sanat Tarihi = Art History	Altınbaş Üniversitesi	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	Sanat ve Tasarım Ana Bilim Dalı	PROF. DR. FERİT ÖZŞEN
23	<u>715840</u>	GİZEM NUR KAYMAKÇI	2022	Çağdaş Türk resminde bir naif ressam: Oya Katoğlu	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts; Sanat Tarihi = Art History	Sakarya Üniversitesi /	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	DR. ÖĞR. ÜYESİ GÜLSEN TEZCAN KAYA
24	<u>748978</u>	YAVUZ TÜRKYILMAZ	2022	Ebru sanatçısı Ahmet Mahmut Peşmeli ve sanatsal çalışmalarının incelenmesi	Yüksek Lisans	El Sanatları = Crafts; Güzel Sanatlar	Afyon Kocatepe Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat ve Tasarım Ana Bilim Dalı / Sanat ve	DR. ÖĞR. ÜYESİ SULTAN SÖKMEN

						= Fine Arts			Tasarım Sanat Dalı	
25	<u>703651</u>	HASAN ADSAN	2021	Hattat Yahya Hilmi Efendi'nin hayatı, sanatı ve eserleri	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts; Sanat Tarihi = Art History	Süleyman Demirel Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı	DOÇ. DR. YUSUF BİLEN
26	<u>741899</u>	GİZEM ÖZARPALI	2021	Erol Deneç hayatı, eserleri ve felsefesi	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Atatürk Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Sanat Kuramı ve Eleştiri Ana Bilim Dalı	PROF. DR. YUNUS BERKLİ
27	<u>724730</u>	SERKAN SELALMAZ	2021	Ebüzziya Mehmed Tevfik Bey'in hayatı ve hat eserleri	Yüksek Lisans	El Sanatları = Crafts; Güzel Sanatlar = Fine Arts	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Geleneksel Türk Sanatları Ana Sanat Dalı	DOÇ. DR. MUZAFFER YILMAZ
28	<u>697510</u>	EFECAN ÇELİK	2021	İhap Hulusi Görey'in afiş çalışmalarının içerik analizi yöntemiyle incelenmesi	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	KTO Karatay Üniversitesi	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	Grafik Tasarım Ana Bilim Dalı	DOÇ. DR. ÇAĞRI GÜMÜŞ
29	<u>675546</u>	DERYA ÇELEBİ	2021	17. yy. Hollandası ve Rembrandt	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Yeditepe Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Plastik Sanatlar ve Resim Ana Bilim Dalı	PROF. DR. TEYMUR RZAYEV

30	<u>623598</u>	NEZİHE ASLI ÖZBAŞ	2020	Mustafa Ayaz'ın hayatı ve sanatı	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts; Sanat Tarihi = Art History	Ege Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	PROF. DR. İNCİ KUYULU ERSOY
31	<u>652104</u>	İŞİL SAVAŞER	2020	The art of Willem De Kooning (Willem De Kooning'in sanatı)	Dokto ra	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Yeditepe Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Plastik Sanatlar Ana Bilim Dalı	PROF. DR. AYL A ERSOY
32	<u>546312</u>	NARGİZ ABIYEVA	2019	Tiraje Dikmen'in sanatı ve hayatı	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts; Sanat Tarihi = Art History	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı / Batı Sanatı ve Çağdaş Sanat Bilim Dalı	PROF. DR. BURCU PELVANOĞLU
33	<u>579677</u>	HAMRA AYDIN KOYUNCU	2019	Semiha Berksoy'un figürlerinde kimlik arayışı	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Işık Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Resim Ana Sanat Dalı	DR. ÖĞR. ÜYESİ DİDEM KARA SARIOĞLU
34	<u>558958</u>	EDA GÜNDAŞ	2019	Güler Akalan'ın gravür uygulamaları ve sanat anlayışı	Yükse k Lisans	Eğitim ve Öğretim = Education and Training;	Gazi Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim-İş	DR. ÖĞR. ÜYESİ GONCA HÜLYA YAYAN

						Güzel Sanatlar = Fine Arts			Eğitimi Bilim Dalı	
35	<u>554583</u>	HAKAN YÖNEY	2019	Çağdaş Türk resim sanatında Ekrem Kahraman'ın yeri	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Pamukkale Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı	DOÇ. DR. FERYAL BEYKAL ORHUN
36	<u>570862</u>	MENEKŞE USLU	2019	Ai Weiwei'nin hayatı ve sanatı	Yüksek Lisans	Biyografi = Biography ; Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Sanat ve Tasarım Ana Sanat Dalı	DOÇ. SEVGİ AVCI
37	<u>594677</u>	BÜŞRA NUR ÖZCAN	2019	Celal Esad Arseven'in hayatı	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	İstanbul Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Tarih Ana Bilim Dalı / Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Bilim Dalı	DOÇ. DR. RAMAZAN ERHAN GÜLLÜ
38	<u>567062</u>	NURAN AYDIN GÜNGÖR	2019	Azerbaycan'dan Türkiye'ye uzanan sanat yolculuğu; eğitimci-ressam	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat	Erciyes Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı / Sanat	PROF. DR. KERİM TÜRKMEN

				Rahim Mammadov hayatı, sanatı ve eserleri		Tarihi = Art History			Tarihi Bilim Dalı	
39	<u>570878</u>	NURSEL ÖNEN	2019	Anış Kapoor yaşamı ve sanatı	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Heykel Ana Sanat Dalı	DOÇ. ARZU ATIL
40	<u>564382</u>	İSMAİL ŞİMŞEK	2019	İsmet Doğan yaşamı ve sanatı	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Sanat ve Tasarım Ana Sanat Dalı	PROF. DR. MEHMET KOŞTUMOĞLU
41	<u>585462</u>	AYBÜKE KOLOT	2019	Haydar Durmuş'un sanatı	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Trabzon Üniversitesi	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	Resim Ana Bilim Dalı	DR. ÖĞR. ÜYESİ İLKAY CANAN OKKALI
42	<u>588580</u>	SEVGİ ÇAKMAKER	2019	Ressamlıktan sanat eleştirmenliğine uzanan bir portre: Eşref Üren	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Trabzon Üniversitesi	Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	Resim Ana Bilim Dalı	DR. ÖĞR. ÜYESİ İLKAY CANAN OKKALI
43	<u>589939</u>	EDA DİNDAR	2019	Cihat Burak: Resimleri ve öyküleri	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History ; Türk Dili ve	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı / Batı Sanatı ve Çağdaş Sanat Bilim Dalı	PROF. DR. BURCU PELVANOĞLU

						Edebiyatı = Turkish Language and Literature				
44	<u>563555</u>	EYLEM UZUNGET	2019	Seramik sanatçısı Mustafa Tunçalp ve eserlerinde çini sanatının etkileri	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Uşak Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Geleneksel Türk El Sanatları Ana Sanat Dalı	DR. ÖĞR. ÜYESİ EZGİ GÖKÇE
45	<u>564465</u>	BİRSEL BAHAR BACAK	2019	Gülsün Erbil'in sanatı: Yaratıcılığın aşkınlığı ve özün ifadesindeki sırlar	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Resim Ana Sanat Dalı	DOÇ. DR. SEHER KURT
46	<u>578486</u>	DAMLA ENGİN	2019	Vasily Vereshchagin'in Rus resim sanatındaki yeri ve eserlerinde izlenen oryantalist etkiler	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Ege Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Türk Sanatı Ana Bilim Dalı	PROF. DR. MERİH BENDER
47	<u>588934</u>	LEYLA ARLI	2019	Bir tasarımcı olarak Erkal Yavi	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Altınbaş Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat ve Tasarım Ana Sanat Dalı	ÖĞR. GÖR. LÜTFİYE BOZDAĞ

48	<u>551537</u>	GÜLŞEN AKDOĞAN ÖZÜLKÜ	2019	Türk resminde 'Nuri Abaç ve sosyal yaşam kurgusu'	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Akdeniz Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Resim Ana Sanat Dalı	DOÇ. DR. TERLAN MEHDİYEVA AZIZZADE
49	<u>784570</u>	EKİN SEBA KARAAHME TOĞLU	2019	Çağdaş Türk Resmi, Burhan Temel	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Giresun Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat ve Tasarım Ana Sanat Dalı / Sanat ve Tasarım Sanat Dalı	DOÇ. DR. MERVE GÜVEN ÖZKERİM
50	<u>545015</u>	NİHAN ÇIPLAKKILI Ç	2019	Cumhuriyet Dönemi Türk grafik sanatı tarihi ve Halis Biçer'in çalışmaları	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Fırat Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı	PROF. DR. İSMAİL AYTAÇ
51	<u>572474</u>	GÜLŞEN BAŞIBÜYÜK	2019	Çağdaş Türk seramik sanatında Hamiye Çolakoğlu' nun yeri	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Seramik ve Cam Tasarımı Ana Sanat Dalı	DR. ÖĞR. ÜYESİ A.TEMEL KÖSELER
52	<u>622379</u>	NEŞE VUSLAT ŞAHİN	2019	Hafriyat Sanat Grubu ve Hakan Gürsoytrak	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine	Anadolu Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	DR. ÖĞR. ÜYESİ ZEYNEP ERTUĞRUL

						Arts ; Sanat Tarihi = Art History				
53	<u>563401</u>	HAZAL ÇINAR	2019	Niki de Saint Phalle'in Nana heykelleri ve sanatçının ütopyası - bir sergi 'Fantastik Orman'	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Kocaeli Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Heykel Ana Sanat Dalı / Heykel Sanat Dalı	DR. ÖĞR. ÜYESİ HÜNKAR YILMAZ IANNIELLO
54	<u>602916</u>	SABRİ TOPDAĞI	2019	Yeni dışavurumculuk ve Onay Akbaş	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Atatürk Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Resim Ana Sanat Dalı	PROF. MEHMED KAVUKCU
55	<u>548207</u>	ERDEM YANIK	2019	Kütahya çini sanatının günümüzdeki durumu ve çini ustası Selahattin Uslu	Yükse k Lisans	El Sanatları = Crafts ; Güzel Sanatlar = Fine Arts	Uşak Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Geleneksel Türk Sanatları Ana Sanat Dalı	DR. ÖĞR. ÜYESİ EZGİ GÖKÇE
56	<u>503597</u>	GÜLİSTAN LEVENT	2018	Hattat Abdullah Zühdi Efendi'nin hayatı, sanatı ve eserleri	Yükse k Lisans	Biyografi = Biograph y ; El Sanatları = Crafts	Selçuk Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Geleneksel Türk Sanatları Ana Sanat Dalı	DOÇ. DR. FATİH ÖZKAFA
57	<u>516049</u>	UĞUR KARATAŞ	2018	Hattat İsmail Zühdi Efendi'nin	Yükse k Lisans	Biyografi = Biograph	Marmara Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	İslam Tarihi ve Sanatları	DOÇ. DR. FATİH ÖZKAFA

				hayatı, sanatı ve eserleri		y ; Sanat Tarihi = Art History			Ana Bilim Dalı / İslam Tarihi ve Sanatları Bilim Dalı	
58	<u>524590</u>	SALİME BERA KEMİKLİ	2018	Hattat Hüseyin Kutlu'nun hayatı ve eserleri	Yüksek Lisans	Biyografi = Biography ; Sanat Tarihi = Art History	Bursa Uludağ Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı / Türk İslam Sanatları Bilim Dalı	DOÇ. DR. HİCABİ GÜLGEN
59	<u>604855</u>	NURHAN GEZEN	2018	20. yüzyıl Türk manzara resminde Hoca Ali Rıza üslubunun son temsilcisi Ahmet Yakupoğlu	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Bileşik Sanatlar Ana Sanat Dalı / Resim Bilim Dalı	YRD. DOÇ. DR. PINAR YAZKAÇ
60	<u>542280</u>	ÖZLEM KALMAZ	2018	Cemal Tollu ve Türk resminde kübizm çözümlemeleri	Yüksek Lisans	Eğitim ve Öğretim = Education and Training ; Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı	DOÇ. DR. TUBA GÜLTEKİN

61	<u>522252</u>	AYŞENUR ARDA	2018	Fahri Sümer ve yapıtlarının çağdaş Türk resim sanatı içerisindeki yeri ve önemi	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Akdeniz Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	PROF. DR. MUSTAFA DENKTAŞ
62	<u>515437</u>	TUĞBA GÜNGÖR	2018	1980 sonrası Türk resim sanatında figüratif eğilimler ve Mehmet Başbuğ	Sanatta Yeterlilik	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Akdeniz Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Sanat ve Tasarım Ana Sanat Dalı	PROF. DR. FATİH BAŞBUĞ
63	<u>530006</u>	AYŞE DURAN	2018	Barok Dönemde bir kadın ressam: Artemisia Gentileschi	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Atatürk Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	DR. ÖĞR. ÜYESİ GÜL KARPUZ
64	<u>479397</u>	FATİH SULTAN DEMİR	2017	Hattat Bakkal Arif Efendi sanatı, hayatı ve eserleri	Yüksek Lisans	Biyografi = Biography ; El Sanatları = Crafts ; Sanat Tarihi = Art History	Atatürk Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	İslam Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı	YRD. DOÇ. DR. YUSUF BİLEN

65	<u>475971</u>	BETÜL UYGUN	2017	Canan Tolon'un yaşamı ve sanatı	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Işık Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Tekstil Ana Sanat Dalı	DOÇ. DR. EMRE TANDIRLI
66	<u>483330</u>	ECE SEZER	2017	Muhsin Kut'un sanatı ve sanatçı kişiliği	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	İstanbul Kültür Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Yönetimi Ana Bilim Dalı / Sanat Yönetimi Bilim Dalı	PROF. DR. MEHMET ÜSTÜNİPEK
67	<u>466256</u>	EMRE ÜNAL	2017	Türk grafik tasarımında Mesut Manioğlu	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	İstanbul Arel Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Grafik Tasarımı Ana Sanat Dalı / Grafik Tasarımı Sanat Dalı	PROF. SELAHATTİN GANİZ
68	<u>479009</u>	ŞERİFE GEZER	2017	Mikro heykel sanatçısı Necati Korkmaz'ın eserlerinin incelenmesi	Yüksek Lisans	El Sanatları = Crafts ; Güzel Sanatlar = Fine Arts	Süleyman Demirel Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Geleneksel Türk Sanatları Ana Sanat Dalı	PROF. DR. FİLİZ NURHAN ÖLMEZ
69	<u>594905</u>	EBUBEKİR ALTIOK	2017	Neyzen Emin YAZICI ve Hat Sanatındaki Yeri	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Geleneksel Türk Sanatları Ana Sanat Dalı	PROF. DR. MEHMET HÜSREV SUBAŞI

70	<u>485417</u>	ZELİHA SEVDA YAVUZ	2017	İbrahim Balaban'ın Türk Resim Sanatındaki yeri ve resimlerdeki Anadolu betimlemeleri	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Ege Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Türk Sanatı Ana Bilim Dalı	PROF. DR. MERİH BENDER
71	<u>488914</u>	HASRET TÜZÜN	2017	Polonya afiş ekolünde Henryk Tomaszewski'ni n yeri ve önemi	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Marmara Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Grafik Ana Sanat Dalı	PROF. SEMA ILGAZ TEMEL
72	<u>430747</u>	GÜLİN ALTUNER	2016	Çağdaş Fransız resminde jestüel yorum ve Erdal Alantar	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim-İş Öğretmenl iği Bilim Dalı	YRD. DOÇ. DR. TURAN ENGİNOĞLU
73	<u>431323</u>	BİLAL YAZICI	2016	Şeref Akdik yaşamı ve sanatı	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Karadeniz Teknik Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Resim Ana Bilim Dalı	PROF. ARİF ALASGAROV
74	<u>459571</u>	ALİ USLU	2016	İsmail Yardımcı'nın çağdaş Türk seramik sanatındaki yeri ve	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Uşak Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Seramik Ana Sanat Dalı	YRD. DOÇ. ZAFER GÜNGEN ; PROF. İSMAİL YARDIMCI

				çalışmalarındaki resimsel etkiler						
75	<u>431465</u>	SADIG IBRAHIMLI	2016	Agaali İbrahimov	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sahne ve Görüntü Sanatları = Performin g and Visual Arts	Beykent Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sinema Televizyon Ana Sanat Dalı / Sinema Televizyon Sanat Dalı	DOÇ. CELAL OKTAY YALIN
76	<u>414487</u>	EMEL KORU	2015	Türk kaligrafi tarihi özelinde Etem Çalışkan	Yükse k Lisans	Biyografi = Biograph y ; El Sanatları = Crafts ; Güzel Sanatlar = Fine Arts	Anadolu Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Grafik Ana Sanat Dalı	YRD. DOÇ. MEHTAP UYGUNGÖZ
77	<u>393362</u>	MERVE ÖZMAN	2015	Pablo Picasso'nun Kübizm'e geçiş dönemi: Yaşamı ve eserleri(1881- 1907)	Yükse k Lisans	Biyografi = Biograph y ; Güzel Sanatlar = Fine Arts	Ankara Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Batı Dilleri ve Edebiyatla rı Ana Bilim Dalı / İspanyol Dili ve	PROF. DR. ERTUĞRUL ÖNALP

									Edebiyatı Bilim Dalı	
78	418029	EZGİ TOKDİL	2015	1940- 1970 dönemi Türk resminde soyut eğilimler, içerik çözümlemesi ve Fikret Mualla	Yükse k Lisans	Eğitim ve Öğretim = Education and Training ; Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim Öğretmenl iği Bilim Dalı	PROF. DR. ERTUĞRUL ÖNALP
79	378625	EHSAN GHANBARZ AD KHAJEH	2015	Ehsan': Bir sanatçının hayatı ve sanatının öyküsü	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Hacettepe Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Resim Ana Sanat Dalı	DOÇ. DR. NECLA RÜZGAR KAYIRAN
80	406993	ŞULE TEKEŞİ	2015	Hikmet Barutçugil'in ebru sanatına ve sanat eğitimine katkısı	Yükse k Lisans	El Sanatları = Crafts ; Eğitim ve Öğretim = Education and Training ; Güzel Sanatlar = Fine Arts	Pamukkale Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı	YRD. DOÇ. DR. FERYAL BEYKAL ORHUN

81	<u>388196</u>	HAMİDE VURAL	2015	Günümüz Türk resminde Süleyman Saim Tekcan ve Riva Atlarının sanat eğitimine etkisi	Yükse k Lisans	Eğitim ve Öğretim = Education and Training ; Güzel Sanatlar = Fine Arts	Gazi Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim-İş Öğretmenl iği Bilim Dalı	YRD. DOÇ. GONCA YAYAN
82	<u>425549</u>	YEŞİM GÜVENER	2015	Eren Eyüboğlu'nun sanatı	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı / Batı Sanatı ve Çağdaş Sanat Bilim Dalı	DOÇ. DR. BURCU PELVANOĞLU
83	<u>413766</u>	VAGİF MUGALLI	2015	Tuğrul Nerimanbeyov'u n Azerbaycan resim sanatı içindeki yeri ve önemi	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Ankara Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	PROF. DR. KIYMET GİRAY
84	<u>386031</u>	DERYA ÇEVİK	2015	Bingöl Başarı'nın çağdaş Türk seramik sanatındaki yeri	Yükse k Lisans	El Sanatları = Crafts ; Güzel Sanatlar	Süleyman Demirel Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Geleneksel Türk El Sanatları Ana Sanat Dalı	DOÇ. DR. SEMA ETİKAN

						= Fine Arts				
85	<u>413942</u>	SHADY EID	2015	Hattat Şekerzade Mehmed Efendi	Yüksek Lisans	El Sanatları = Crafts ; Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Geleneksel Türk El Sanatları Ana Bilim Dalı	PROF. DR. M.HÜSREV SUBAŞI
86	<u>353288</u>	SEVİ ERGÜN	2014	İfadecilik açısından Burhan Uygur'un resimleri üzerine bir inceleme	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Güzel Sanatlar Ana Bilim Dalı / Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı	YRD. DOÇ. GÜLSEREN PASİN
87	<u>375716</u>	HÜSEYİN YÜKSEL	2014	Isamu Noguchi life and art (Isamu Noguchi yaşamı ve sanatı)	Yüksek Lisans	Biyografi = Biography ; Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Heykel Ana Sanat Dalı	YRD. DOÇ. DR. SEVGİ AVCI
88	<u>357504</u>	AYŞENUR GÜLER	2014	İbrahim Çallı	Doktora	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı / Batı Sanatı ve	PROF. DR. ZEYNEP İNANKUR

						Tarihi = Art History			Çağdaş Sanat Bilim Dalı	
89	<u>370404</u>	DİDAR ÇOKATAK	2014	Frida Kahlo'nun resminde kadın olgusu	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Trakya Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	PROF. ENGİN BEKSAÇ
90	<u>385718</u>	YASEMİN FİDAN	2014	Hasan Rıza Eserlerinde gerçeklik duygusu	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Trakya Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	YRD. DOÇ. DR. ÖZKAN ERTUĞRUL
91	<u>347486</u>	EKİN DEVECİ	2013	Sanatçı ve sanat eğitimcisi Adnan Turani	Dokto ra	Biyografi = Biograph y	Necmettin Erbakan Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim-İş Öğretmenl iği Bilim Dalı	PROF. DR. ALAYBEY KAROĞLU
92	<u>340014</u>	GÖKSUN YENER	2013	Mümtaz Yener; yaşamı ve sanatı	Dokto ra	Biyografi = Biograph y ; Güzel	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	PROF. DR. KIYMET GİRAY

						Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History				
93	<u>349162</u>	MEHMET GÜRDAL	2013	Hüseyin Yüce belgeseli hayatı ve eserleri	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dumlupınar Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Grafik Ana Bilim Dalı	YRD. DOÇ. MAHMUT AYHAN
94	<u>346003</u>	TÜLAY ÇAKMAK	2013	Hans Bellmer yaşamı ve sanatı	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Heykel Ana Sanat Dalı	YRD. DOÇ. SEVGİ AVCI
95	<u>356237</u>	DAMLA İRİCAN	2013	Cengiz Çekil yaşamı ve sanatı	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Heykel Ana Sanat Dalı	YRD. DOÇ. SEVGİ AVCI
96	<u>428366</u>	SİBEL ARMAĞAN	2013	Alexander Calder ve sanatı	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Heykel Ana Sanat Dalı	YRD. DOÇ. GÖKCEN ERGÜR
97	<u>372240</u>	BURCU ÖZYONAR ÇIRAK	2013	1940'lı yıllarda Türkiye'de resim eğitimi alan bir kadın ressam: Şükriye Dikmen	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Cumhuriyet Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı	YRD. DOÇ. DR. MERYEM ACARA ESER

98	<u>349392</u>	SÜLEYMAN İRGİN	2013	Diyarbakırlı Ressam Tahsin Siret Bey	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Mustafa Kemal Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Resim Ana Sanat Dalı	YRD. DOÇ. DR. ADEM ÇELİK
99	<u>356238</u>	AYŞE KARATAŞ	2013	Türk heykel sanatında Hakkı Atamulu	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Heykel Ana Sanat Dalı	YRD. DOÇ. SEVGİ AVCI
100	<u>320441</u>	ÇİĞDEM KOTAN	2012	Süleyman Saim Tekcan'ın eserleri üzerinden sanat yaşamı	Yüksek Lisans	Biyografi = Biography ; Sanat Tarihi = Art History	Işık Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Bilimi Ana Bilim Dalı	YRD. DOÇ. DR. EMRE TANDIRLI
101	<u>328891</u>	BAHAR OK	2012	Hikmet Barutçugil' in ebru sanatındaki yeri ve barut ebrusu	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Gazi Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı	PROF. DR. ZAHİDE İMER
102	<u>306728</u>	OMAR N. QASIM	2012	Hattat Mahmud Celaledin'in hayatı, talebeleri ve takipçileri	Yüksek Lisans	El Sanatları = Crafts ; Güzel Sanatlar = Fine Arts	Sakarya Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Geleneksel Türk El Sanatları Ana Bilim Dalı / Tezhip Sanat Dalı	YRD. DOÇ. MEHMET MEMİŞ

103	<u>331894</u>	EDA SEDA SAĞLAM	2012	Ron Mueck yaşamı ve sanatı	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Heykel Ana Sanat Dalı	YRD. DOÇ. DR. ARZU ÇAKIR ATIL
104	<u>331895</u>	BETÜL LÜY	2012	Postminimalist süreçte Eva Hesse yaşamı ve sanatı	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Heykel Ana Sanat Dalı	YRD. DOÇ. DR. OKTAY ŞAHİNLER
105	<u>323296</u>	AYŞE İPEK AZAMET	2012	Fikret Muallâ ve eserlerine kuramsal bakış	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Cumhuriyet Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı	YRD. DOÇ. DR. AHMET ÇOLAKOĞLU
106	<u>320434</u>	SÜREYYA ÖZTÜRK KAMIŞOĞLU	2012	Jackson Pollock ve Jung ilişkisi	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Işık Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Bilimi Ana Bilim Dalı	YRD. DOÇ. NİLÜFER ÖNDİN
107	<u>320426</u>	NESRİN ALTUNAY	2012	Arshile Gorky ve soyut dışavurumculuktaki yeri	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Işık Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Bilimi Ana Bilim Dalı	DOÇ. DR. NİLÜFER ÖNDİN

10 8	<u>323609</u>	GÜLŞAH DOKUZLAR CANPOLAT	2012	Mustafa Aslier'in sanatı ve özgün baskıresme katkıları	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Anadolu Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Baskı Sanatları Anasanat Dalı	DOÇ. SAİME DÖNMEZER
10 9	<u>294087</u>	ŞADIYE YEŞİLTEPE	2011	Tasavvuf düşüncesi ışığında Erol Akyavaş: Resmi ve anlam çözümlemesi	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Mersin Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Resim Ana Sanat Dalı / Resim Bilim Dalı	DOÇ. ZEKİ UMAY
11 0	<u>286502</u>	ERKAN ALADAĞ	2011	Minyatürde mekân algısı ve Erol Akyavaş	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim Öğretmenl iği Bilim Dalı	PROF. DR. BEDRİ KARAYAĞMUR LAR
11 1	<u>304395</u>	NAGİHAN ÖZKARABE KİR	2011	Fresk tekniğinin Neşet Günal'ın resmine etkileri	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Resim Ana Sanat Dalı / Resim Sanat Dalı	PROF. HÜSNÜ KOLDAŞ
11 2	<u>321008</u>	ALKAN BAYRAKTA R	2011	Sabri Berkel'in Türk resim sanatı içindeki yeri ve önemi	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ;	Trakya Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim	YRD. DOÇ. DR. İBRAHİM DİNÇELİ

						Sanat Tarihi = Art History			Dalı / Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı	
113	<u>280713</u>	RABİA DEMİR	2011	Burhan Doğançay ve serileri	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Cumhuriyet Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı	YRD. DOÇ. DR. TURGAY YAZAR
114	<u>292958</u>	ÇİMEN BAYBURTLU	2011	Nejad Melih Devrim yaşamı ve sanatı	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Işık Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Bilimi Ana Bilim Dalı	DOÇ. DR. AHMET KAMİL GÖREN
115	<u>300420</u>	AYŞE GÜNGÖR	2011	André Breton ve sürrealist resim ilişkisi	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Işık Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü		PROF. DR. NEDRET ÖZTOKAT
116	<u>300424</u>	İZNUR BAYRAMİN	2011	Wassily Kandinsky'nin sanat tanımı	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Işık Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü		PROF. DR. NEDRET ÖZTOKAT
117	<u>274419</u>	FERAĞ ARAS	2010	İhsan Cemal Karaburçak'ın yaşamı, eserleri, sanatı	Yüksek Lisans	Biyografi = Biography ; Güzel	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı / Batı	PROF. DR. SEMRA GERMENER

						Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History			Sanatı ve Çağdaş Sanat Bilim Dalı	
11 8	<u>265482</u>	EMEL ÜLÜŞ	2010	Atilla Atar'ın taşbaskı (litografi) uygulamaları ve Türk baskıresim sanatına katkısı	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Eğitim Bilimleri Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim-İş Öğretmenl iği Bilim Dalı	DOÇ. MEHMET FIRINCI
11 9	<u>273381</u>	SERCAN KEHRİBAR	2010	Ahmet Yakupoğlu belgeseli (hayatı, sanat anlayışı ve eserleri)	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dumlupınar Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Grafik Ana Bilim Dalı	YRD. DOÇ. DR. LEVENT MERCİN
12 0	<u>279481</u>	GÜLİN GÜNEL	2010	Münif Fehim Özarman ve sanatı	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Gazi Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı / Sanat Tarihi Bilim Dalı	DOÇ. DR. GÜL TUNÇEL

12 1	<u>249274</u>	GÜLCE ÇERMİKLİ	2009	Namık İsmail'in yaşamı ve sanatı	Yükse k Lisans	Biyografi = Biograph y ; Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Ankara Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı / Sanat Tarihi Bilim Dalı	PROF. DR. KIYMET GİRAY
12 2	<u>265690</u>	HÜLYA GEZER	2009	Prof. Zehra Çobanlı'nın çağdaş Türk seramik sanatındaki yeri	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Erciyes Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Seramik Ana Sanat Dalı	DOÇ. KAAN CANDURAN
12 3	<u>254410</u>	HÜSNÜ ÇAĞLAR DOĞRU	2009	Özgün baskı resimde Francisco Goya'nın yeri ve etkileri	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Resim Ana Sanat Dalı	PROF. DR. MAHMUT BOZKURT
12 4	<u>257692</u>	ÜMİT NİYAZİ ÖZCAN	2009	Heykeltraş Burhan Alkar	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Gazi Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı / Sanat Tarihi Bilim Dalı	YRD. DOÇ. DR. SEYFİ BAŞKAN
12 5	<u>262468</u>	GÜLHAN ÇİFDALÖZ	2008	Orhan Taylan yaşamı ve sanatı	Yükse k Lisans	Biyografi = Biograph	İstanbul Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	DOÇ. DR. AHMET KAMİL GÖREN

						y ; Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History			/ Sanat Tarihi Bilim Dalı	
12 6	<u>241078</u>	LEVENT TOSUN	2008	Mustafa Aslıer ve sanat anlayışı	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Trakya Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı	YRD. DOÇ. DR. İBRAHİM DİNÇELİ
12 7	<u>241073</u>	YELİZ İŞANÇ	2008	Yeni Türk gerçekçiliği ve Nedim Günsür	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Trakya Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı	PROF. DR. ENGİN BEKSAÇ
12 8	<u>219784</u>	HURİ AYLİN SEÇKİN	2008	Yavuz seçkin'in sanatsal üretimleri ve bazı tasarımlarının eşarba uygulanması	Yüksek Lisans	Biyografi = Biography	Dokuz Eylül Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü / Geleneksel Türk El Sanatları	DOÇ. OYA SİPAHİOĞLU

									Ana Sanat Dalı	
129	<u>241138</u>	ESRA UZUNÇAKMAK	2008	Ressam Şehit Hasan Rıza	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Trakya Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı / Sanat Tarihi Bilim Dalı	PROF. DR. ENGİN BEKSAÇ
130	<u>241083</u>	UFUK ÇETİN	2008	John Constable	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Trakya Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	YRD. DOÇ. DR. ÖZKAN ERTUĞRUL
131	<u>215362</u>	KEMAL YAMAN	2007	Kadir Ata ve Türk resmindeki yeri	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Cumhuriyet Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı	Y.DOÇ.DR. ERDAL ESER
132	<u>217453</u>	ZÜHAL ARDA	2007	Sanat eğitimcisi ve ressam Aydın Ayan'ın resimlerine estetik bir yaklaşım	Doktora	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Selçuk Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Güzel Sanatlar Ana Bilim Dalı / Resim-İş Öğretmenl	Y.DOÇ.DR. MEHMET BAŞBUĞ

									İği Bilim Dalı	
13 3	<u>189410</u>	SİBEL ADAR	2006	Türk resim sanatının gelişimi içerisinde ressam Söbütay Özer'in yeri ve eserlerinin üslup açısından değerlendirilmesi	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Selçuk Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Güzel Sanatlar Ana Bilim Dalı / Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı	YRD. DOÇ. DR. AYŞE OKUR
13 4	<u>187284</u>	DUYGU SARIÇALIK	2006	Turgut Puranın yaşamı ve Türk heykel sanatındaki yeri	Yüksek Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art History	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	Y.DOÇ.DR. MEHMET ÜSTÜNİPEK
13 5	<u>145387</u>	ÖNDER ÇETİN	2004	Mehmet Ruhi Arel ve Sanatı	Yüksek Lisans	Biyografi = Biography ; Güzel Sanatlar = Fine Arts ; Sanat Tarihi = Art	Gazi Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Sanat Tarihi Ana Bilim Dalı	YRD. DOÇ. DR. SEYFİ BAŞKAN

13 6	<u>145268</u>	BENGÜ BAHAR	2004	Türk resminde soyut yapısalcı anlayışta öncü bir tavır Adnan Çoker	Sanatt a Yeterli k	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Güzel Sanatlar Enstitüsü	Resim Ana Sanat Dalı	PROF. MÜMTAZ SAĞLAM
13 7	<u>130703</u>	ÖZLEM SEVİNDİK	2003	Hale Asaf: Hayatı ve eserleri	Yükse k Lisans	Güzel Sanatlar = Fine Arts	Marmara Üniversitesi	Türkiyat Araştırmal arı Enstitüsü /	Türk Sanatı Ana Bilim Dalı	PROF. DR. AYL A ERSOY
13 8	<u>113698</u>	ABDURRAH MAN EREN	2002	Nakkaş Osman'ın minyatürlerinde figür ve renk anlayışı	Yükse k Lisans	El Sanatları = Crafts ; Güzel Sanatlar = Fine Arts	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı / Resim-İş Öğretmenl iği Bilim Dalı	YRD. DOÇ. DR. ALİ DÜZGÜN
13 9	<u>102061</u>	GÖZDE ÇOBANGİL	2000	Kuzgun Acar'ın yaşamı ve sanatı	Yükse k Lisans	Biyografi = Biograph y ; Güzel Sanatlar = Fine Arts	Dokuz Eylül Üniversitesi	Sosyal Bilimler Enstitüsü	Heykel Ana Sanat Dalı	PROF. CENGİZ ÇEKİL

Ek-2 Anket Cevapları Listesi

	Tezin Türü	Yazmış olduğunuz tez konunuzu tercih etme nedeniniz neydi?	Tekrar tez yazacak olsaydınız aynı konuyu seçer miydiniz? (E/H)	Tezin yazım aşamasında ne gibi sorunlarla karşılaşmıştınız?	Aynı tezi tekrar yazacak olsaydınız ne gibi değişiklikler yapardınız?
1	Yüksek Lisans	Kübizm'e olan ilgim ve bu bağlamda çalışmaları bulunan Cemal Tollu'yu ve çağdaşlarını incelemek.	Evet	Herhangi bir sorunla karşılaşmadım.	Konuyu daha kapsamlı ele alırdım. Cemal Tollu'yu tanımış olan birisiyle röportaj yapmak isterdim.
2	Yüksek Lisans	Çalışılmamış bir isimdi ve bu alana katkı sağlayacağı düşüncesi ile tercih etmiştik. Aynı zamanda Mecid-i Nebevi'nin yazılarının hattatı olması nedeniyle	Evet	Türkiye'de mi böyle bilemiyorum ama çok fazla yardım aldığımı söyleyemeyeceğim. (Tabii istisnalar da vardı...Hepsine	Değişiklik değil de Mısır'da yaşamış ve vefat etmiş olmasından dolayı orada çok fazla eseri bulunmakta;

		manevi boyutu da vardı tabii		müteşekkirim). Yalnız başıma tez yazdım desem yerinde olur. Kolay bir süreç değildi anlayacağınız	Dolayısıyla Mısır'a gidip yerinde araştırma yapıp daha fazla kaynak topladıktan sonra daha net bilgilerle tezimi yazabilmeyi çok isterdim.
3	Yüksek Lisans	Yeniler grubu içerisinde yer alan ressamlardan biri olan Nedim Günsür, içeriksel ve biçimsel anlamda ele aldığı konuları icsellestiren nadir sanatçılardan biri olarak araştırılması gereken önemli bir ressamdı.	Evet	Kaynak bulma konusunda zorlanmıştım. Tek tek kişi ve kurumlarla iletişim kurarak az sayıda kaynakla yazmıştım.	Teze paralel bir de Nedim Günsür anısına sergi yapar ve bu sergiye de tezin bir bölümünde yer verirdim.

4	Yüksek Lisans	Alanım grafik olduğu için Cumhuriyet Dönemi Türk grafik sanatı tarihini araştırarak daha iyi bir bilgi dağarcığına sahip olmak istedim. Bu nedenle tezime daha iyi yön verip, tezimi en iyi şekilde hazırladım.	Evet	Aslında pek zorlanmadım diye bilirim. Kaynaklara ulaşmam hocamın sayesinde daha kolay oldu ve tez aşamamda hocam çok yardımcı oldu. Sadece Halis Biçer hocamla birebir görüşme yapmak için İstanbul'a gitmem gerekti ve hocamı kendi evinde ziyaret edip çok güzel bir diyalog içerisinde verimli bir röportaj yaptım.	Yapacağım pek fazla değişiklik olmazdı.
---	----------------------	--	------	---	--

5	Yüksek Lisans	Türk resim sanatına olan ilgim ve Türk sanatının Batı sanatı karşısındaki konumunun daha doğru değerlendirilmesine yönelik merakım	Evet	Literatür eksikliği ve kaynak yetersizliği	Herhangi bir değişiklik yapmazdım
6	Yüksek Lisans	Çok önemliydi.	Evet	Herhangi bir sorunla karşılaşmadım	Yapmazdım. Aynı konuyu kitap olarak tekrar çalışacağım.

7	Yüksek Lisans	Fahri Sümer'i tez konum olarak tercih etmemin birkaç nedeni var. *O dönemde Art Shop Sanat Galerisi'nde çalışıyor olmam, *Fahri Sümer galerimizin ve İzmir'in değerli sanatçılarından birisi olması, *Yaşayan bir sanatçıyı (2023 yılında aramızdan ayrıldı) tez konusu olarak sanat tarihi disipliniyle ele almak, *Fahri Sümer'in sanat anlayışını, eserlerini, tekniklerini incelemek.	Evet	Hiçbir sorunla karşılaşmadım.	İzmir'in değerli sanatçı Fahri Sümer'in sanat anlayışı, resimlerindeki işlediği konuları, kullandığı teknikleri ayrıntılı olarak sanat tarihi disipliniyle ele aldığım için tekrar yazsam değişiklik yapmazdım. Değişiklik yapmazdım diye belirtmemin ana nedeni de: tezimi yazarken önemli bir avantajım vardı. O dönem Fahri Sümer
---	----------------------	--	------	-------------------------------	--

					yaşadığı için sanatçıyla söyleşiler gerçekleştirdim, direkt sanatçıdan bilgilere ulaştım ve tabii ki sanatçı hakkında yayımlanan önemli kaynaklardan da yararlanarak bu tezi yazdım.
8	Yüksek Lisans	Resimlerini çok beğenmemin yanı sıra biyografisiyle de ilgimi çok çeken bir sanatçı olduğu için.	Evet	Tez çalışmamı yaptığım dönemde sanatçının yurt dışında bulunması nedeniyle yüz yüze bir söyleşi yapamadım. Bu sorunu elektronik	Tezimin sonuna eklediğim sanatçıyla yaptığım söyleşiyi uzaktan elektronik ortamda değil de Paris'e giderek veya sanatçının

				ortamda sorularımı sorup cevaplarımı almak suretiyle çözdüğümü düşünüyorum.	ülkemize geldiği dönemi bekleyerek yüz yüze yapardım.
9	Yüksek Lisans	İlk soyut resim yapan sanatçılarımıza birisi olması ve onunla ilgili kaynak olmaması. Öncelikle bu tezi yazma nedenimdir. Ayrıca sanatçının eserlerinin Türk kültüründen başlayarak çeşitlenmesi beni çok etkilemektedir.	Evet	Özellikle kaynak bulma konusunda sıkıntı çektim. Ama tez yazma sürecim oldukça heyecanlı ve severek, ilgiyle araştırarak geçti.	Bir değişiklik yapmazdım. Yazdığım tezden oldukça mutluyum. Benim için özel bir sanatçıdır.
10	Yüksek Lisans	Türk resim sanatında önemli bir yere sahip olan İbrahim Balaban'ın tanınırlığını arttırmak ve	Evet	Literatür taramasında istediğim kadar	Kendi coğrafyasından en yalın ve en direkt olarak sanatını

		sanatındaki Anadolu temasını incelemek.		dokümana sahip değildim.	icra eden yabancı ressamı da tezin içine dahil ederdim.
11	Yüksek Lisans	Osmanlı döneminde ilk matbu kuranı yazan hattat olduğu için ve aynı zamanda şekerzade Mehmet efendi hat sanatına katmış olduğu değer hakkında hiçbir araştırma yapılmadığı için. Şekerzade Mehmet efendinin nesih hattı konusunda ve kuran yazma konusunda araştırmaya değer	Evet	Topkapı saray arşivine birçok talep gönderdiğim halde cevap almadım ve Türkiye genelinde şekerzade ile ilgili başka müzelerdeki eserleri bürokrasiden dolayı ulaşmamak	Neshi hattı teknik bakımından daha detaylı inceleme yapardım ve tezi yazdıktan sonraki dönemde bulduğum şekerzadeye aid yeni eserleri eklerdim

12	Yüksek Lisans	Ehsan, bir kimliktir ve ona bağlı bir vergi numarası ve kimlik ve pasaport no. elde var. Ehsan, bir "sosyal contact" olarak da tanımlanır. "Cocasian white man" Ehsan, bir sanatçıdır ve yukarıdaki iki tanıtımdan etkilenip sanat eseri yaratıyor. Ehsan, sanat eserindeki algılanan konseptleri ve onların yukarıdaki etkenlerin etkilerin dengelemeye çalışan bir yaşayan organizmadır. Ehsan, ir deconstruction edilmiş "PARERGON" dır.	Hayır	Tez son ayda İngilizceden Türkçeye çevirmemi istediler. Bazı kelimeler anlamını kaybetti ve bazı kaynaklar tezden çıkarıldı sırf uygun Türkçe tercümesi olmadığı için.	Doktora tezimde o değişiklikleri yapmaya çalıştım, kısmen başarılı oldu.
----	----------------------	--	-------	---	---

13	Yüksek Lisans	Ahmet Yakupoğlu, birçok sanat dalında yaptığı çalışmalarla hem sanatın tanıtımına hem de yeni sanatçıların yetişmesine önemli katkılar sağlamış büyük bir Türk sanatçısıdır. Sanat dünyasında; manzara, natürmort, peyzaj ve portre sanatçısı olarak tanınır. Tablolarında tabiatın güzelliklerini olduğu gibi yansıtmakla kalmamış, aynı zamanda bu güzellikleri doğal renk atmosferi içinde mükemmel bir perspektifle ortaya koymuştur. O, sadece	Evet	Kaynak	Yapmazdım
----	----------------------	--	------	--------	-----------

		manzara resimleriyle değil, şehir resimleriyle de şöhret kazanmıştır. Başta Kütahya ve İstanbul olmak üzere ülkemizin çeşitli yerlerinin tarihî ve kültürel dokusu ile doğal güzelliklerini yansıtan çalışmalara imza atmıştır.			
14	Yüksek Lisans	O konuya kişisel olarak ilgi duyuyor olmam	Evet	Bir sorun yaşadığımı hatırlamıyorum	Sanatçı ile birebir çalışma imkânı talep eder. Bunu deneyimlerime muhakkak eklerdim

15	Yüksek Lisans	Türkiye'nin önemli suluboya üstadı olan Yavuz Seçkin'in daha çok bilinmesini istemem. Çünkü sulu boya çok zor bir tekniktir. Bu tekniği mahir bir şekilde kullanan ender sanatçılardan biri olduğu için konu olarak tercih ettim.	Evet	Tezin yazım aşamasında bir zorluk yaşamadım.	Yavuz Seçkin'in yetiştirdiği veya iletişim halinde bulunduğu insanlara olan etkisini daha detaylı bir şekilde aktarırdım.
16	Yüksek Lisans	Yaşayan üstatlar hakkında detaylı bilgiyi kalıcı hale getirmek öncelikli hedefimdi. Önemli isimlerin ölümlerinin ardından irdeleniyor olmasına karşı yaşarlarken gereken değeri	Hayır	Eskişehir'de yaşıyor olmak ve İstanbul'u çok iyi bilmemek dolayısıyla tezime konu kişinin sadece "şuradayım" diyerek çağırması ve kamera tripod	Bağımsız olmayı seçerdim. Dolayısıyla bir biyografi olmamış olurdu.

		göstermeyi amaçlamıştım		bilgi ve fotoğraf makinesiyle dolaşmak, onu bulmak zorunda olmak	
17	Yüksek Lisans	Türk Seramik sanatında; geçmişle bugünü birleştiren ve uzun süredir buna tanıklık eden sanatçıları araştırırken Mustafa Tunçalp'in hayatı boyunca yapmış olduğu bütün çalışmalarını, kullandığı dili tek bir kaynak altında toplayarak aracı olmak istedim. Anadolu kültüründen,	Evet	Eğer bir sanatçıyı anlatıyorsanız sececeğiniz her kelime, yapacağınız her yorum çok önemli oluyor. Burada kısıtlanıyor ve kendinizi özgür hissetmiyorsunuz. En büyük zorluğu buydu.	Yazdığım tezde en büyük kaynağım sanatçının kendisiydi. Bugün yazacak olsaydım aynı yolu izlerdim sanırım.

		renklerinden, motiflerinden hiç kopmadan eserlerinde nasıl bir dil yarattığını ve bugüne taşıma hikayesine yakından tanıklık etmek istedim.			
18	Yüksek Lisans	Danışmanımın yönlendirmesi ve ressamın bulunduğu şehirde bir dönem yaşayıp eser yaratması	Evet	Kaynakların sınırlı olması	Eserleri yorumlarken biraz daha detay verirdim
19	Yüksek Lisans	Resimlerde kendi üslubumla, Ferruh Başaga'nın üslubunun uyumlu olması ve Çağdaş Türk Ressamlarına öncelik vermek isteğimden dolayı	Evet	Kaynak bulmakta zorlanmıştım. Danışman Hocam yardımcı olmuştu. Sonra da Ferruh Başaga'nın torunu ile iletişime geçip kaynaklarımı	Muhtemelen batı sanatından verdiğim örnek akımları azaltırdım. Yoğunluğu asıl tez üzerine daha

				arttırmıştım. Bunun dışında motivasyon eksikliği ve kaygı vardı.	çok yöneltmeye çalışırdım
20	Yüksek Lisans	Sevdiğim ve merak ettiğim bir sanatçının eserlerine daha nitelikli daha detaylı hâkim olabilmek	Evet	Kısıtlı kaynak vardı, ailesi ile görüşebilme imkânım olmamıştı.	Daha fazla öznel yorumlar kullanabilirdim. Onun çevresi ile görüşüp, anılarını kaydedip işlerini yorumlarken daha farklı öznel yorumlar ekleyebilirdim.

21	Yüksek Lisans	Varşova'da Erasmus öğrenimi gördüğüm sırada (Academy of Fine Arts Warsaw) İstanbul'da Marmara Üniversitesi GSF Grafik bölümünde yüksek lisans yapmaktaydım. İki okul arasındaki yöntem farklılığı ve eğitim müfredatı üzerine düşündüğüm sıralarda Polonya afiş okulunun babası olarak bilinen Henryk Tomaszewski'nin doğumunun 100. yılı dolayısıyla düzenlenen bir sergide HT'nin hem Polonya afiş sanatına önemli katkıları	Hayır	Dil bariyeri en büyük problemimdi. Kaynakların önemli bir kısmı lehçe olup Lehçe-İngilizce çevirisi yoktu. Bununla birlikte pek çok kaynak, arşivde tutulduğu için dijital olarak paylaşılamıyordu. Bu nedenle kaynak temini için tekrar Varşova'ya gitmek durumunda kaldım. Çünkü bu konuyla ilgili yeterli sayıda kaynağa ulaştığımı ve detaylı bir	Konuyu başlığı bağlamında değerlendirecek olursam (Polonya Afiş Ekolü'nde Henryk Tomaszewski'nin Yeri ve Önemi) kullandığım kaynakların ve yaptığım araştırmanın yeterli olduğunu düşünüyorum. Sadece ekler kısmına, belki zamanında öğrencisi ve asistanı olup bugün hayatta ve aynı okulda
----	----------------------	---	-------	--	---

		olduğunu hem de Varşova Güzel Sanatlar Üniversitesi Grafik Bölümü'nde 35 yıl ders verdiğini öğrendim. Bir eğitimci ve tasarımcı olarak kendisinin yöntemini ve Polonya afiş sanatına olan katkısını merak ettim. Sovyet rejimi altında Polonyalı sanatçıların özgün örnekler ortaya koyabilmesini ilginç buldum. Polonya afişinin tüm dünyada tanınırlığının artması, bu başarının arkasındaki nedenler, Tomaszewski'nin eğitim konusundaki		araştırma yaptığımı düşünüyorum.	akademisyenlik yapan Lech Majewski ve Mieczysław Wasilewski ile yapılabilecek röportajlar eklenebilirdi. Bu iki isimle yüz yüze görüşme sağladım, kaynak konusunda yönlendirme istedim ancak röportaj yapmadım.
--	--	--	--	---	--

		düşünceleri, tasarımcı eğitimci kimliği vb. konular beni bu tezi yazmaya motive eden başlıca sebeplerdi.			
--	--	---	--	--	--

22	Yüksek Lisans	Çağdaş Türk Sanatının gelişmesinde ve yurtdışında temsil edilmesinde önemli rol oynayan ressam Burhan Doğançay'ın sanatını incelemek.	Evet	Herhangi bir sorunla karşılaşmadım. Aksine tez yazım sürecinde Burhan DOĞANÇAY ile İstanbul'da bulunan Doğançay Müzesi'nde tanışma imkânım oldu. Tez bittikten sonra Doğançay ile iletişimimiz devam etti. Kendisinin referansı ile bir yıl İzmir Yaşar Üniversitesinde dışardan Öğr. Gör. olarak 'Sanat Kültürü' derslerini yürüttüm. Ayrıca o	Yüksek Lisans tezim Doğançay'ın elli yılı aşkın bir süre devam ettiği 'Duvarlar' konusunun, sanatçının kendisini tekrara düşmeden oluşturduğu serilerinin kronolojik bir çözümlemesi bağlamında ele alınmıştır. Üzerinden yaklaşık on üç yıl gibi bir zaman geçtiğini göz önünde
----	----------------------	---	------	---	--

				dönem bir süre Bodrum Turgutreis'te Burhan Doğançay'ın misafiri oldum. Böylece Çağdaş Türk Resminde önemli bir yeri olan Doğançay'ın kişiliği, sanatçı disiplini ve üretimini yakından gözlemleme imkânım oldu. Diğer taraftan literatür taraması kısımında Doğançay Müzesinde eserleri bizzat incelemek,	bulundurduğumda bugün aynı konuyu tekrar yazacak olsam; bir sınırlama getirerek farklı ve daha özün bir bakış açısıyla ele alırdım. "Çağdaş sanatta malzeme kullanımı; Doğançay 'Duvarlar' Serisi" vb.
--	--	--	--	--	---

				ilaveten Doğançay hakkında hem yurtdışında basılmış kitapların olması hem de Türkiye'de yayımlanan dergilerdeki sanat yazıları ile geniş bir literatür taraması yapmam mümkün oldu.	
--	--	--	--	--	--

23	Yüksek Lisans	Bir sanatçının yaşarken kendi ve sanatı hakkındaki düşüncelerini kendi anlatımıyla öğrenmek ve Türk Resim Sanatına kazandırmakta amacım. Bu nedenle Çağdaş Türk Resim Sanatında toplumsal ve eleştirel gerçekçi eserleriyle önemli bir yere sahip olan akademisyen ressam Aydın Ayan'ı eserleri ve sanatçı kişiliği ile gelecek kuşaklara aktarmak istedim.	Evet	Bu bir doktora tezidir. Tezin yazım aşamasında hiçbir zorlukla karşılaşmadım. Hem Aydın Ayan hem öğrencileri ile diyaloglarımda bağlantı kurduğum herkes çok yardımcı oldu.	Aynı tezi yeniden yazacak olsam tezi yazdığım günden bugüne sanatçının yaptığı diğer çalışmalarını da teze dahil etmek isterdim.
----	----------------------	--	------	--	---

24	Yüksek Lisans	Sayın Zehra Çobanlı'nın yaptığı seramik düzenlemelere ve şahsının eğitimci olarak duruşundan çokça etkilenmiş olmam. Yaşayan insan hazinelerimizi yakından tanıtımına katkı sağlamak sanatı tercih noktasında daha etkin kalabiliyor.	Evet	Mesafeler ve zamanın teknik koşulları haricinde hiçbir zorluk yaşamadım. Kendisi beni bizzat evinde konuk ederek tüm detaylara katkı sağlayan mütevazı bir sanatçı olarak benim şansım oldu.	Düzenlemeler konusunda dünya sanatı ile ilgili bölümleri dağa geniş bir spektrumda ele almak fark katabilirdi.
25	Yüksek Lisans	Resim bölümü mezun olduğum için bir sanatçının sanatını incelemek istedim.	Hayır	Tez yazmak zor bir süreç. Yazmaya başlamadan önce kaynak bulmak biraz zor oldu.	Tez yazarken covit vardı. Habip Aydoğdu ile bir kere görüştüm. Tekrar gidip zaman geçiremedim. Çok istememe rağmen olmadı. Tekrar

					yazsam Habib Aydoğdu ile zaman geçirir, daha çok soru sorardım. Atölyesinde sanatını icra ederken izlemek isterdim.
26	Yüksek Lisans	Motifler.	Evet	Kaynak sorunu	Daha çok kaynak araştırması yapardım
27	Yüksek Lisans	Türk Resim sanatına katkı veren sanatçıları daha toparlayıcı ve kapsayıcı bir şekilde literatüre kazandırmaktı.	Hayır	Ulaşılan kaynaklar birbirine çok benzer kaynaklar ve sayıları oldukça azdı.	Yani geçen zaman zarfında ve dijitalleşen dünya da güncellenebilir verilere ulaştığımız da eksik kalan ya da eklenmesi gereken konuları

					detaylandırarak yeniden sunulabilir.
28	Yüksek Lisans	Daha hızlı sonuç almak için	Evet	Sanatçının eserlerine ulaşırken koleksiyonerlerden izin alırken biraz zorlandım.	Daha fazla eserine yer vermek isterdim.
29	Yüksek Lisans	Kendim de bir heykeltıraş olarak, Mühendis ve aynı zamanda heykeltıraş olan Alexander Calder'i araştırmak ve bu araştırmayı örnek olması ile paylaşmak istedim. Bunun sebebi; sanatçının işlevsel, manuel şekilde hareket eden heykeller ortaya	Hayır	Türkçe kaynak hemen hemen hiç yoktu. Hatta sanatçı Alman vatandaşı olduğu için, ilişkili kaynaklar da hep Almancaydı. Genelde çevirmenlerden yararlanarak tezimi tamamlamıştım.	Sanatçıyı örnek almış bir Heykeltıraş olarak, kendi çalışmalarımın da örnekler eklemek ve yorumlamak isterdim.

		koyması, yaşamının her anını yerini, sanatın estetiğın kaparmış olmasıdır. Estetik bir yaşam ve estetik bir sunum olarak bizlere katkısı olacağını düşündüm.			
30	Yüksek Lisans	O zamanlar İngilizce kaynak araştırmam ve bulmamın daha güç olacağını düşündüm. Dolayısıyla Türk Sanatına yönelirken aynı zamanda soyut eserler üretilmiş bir dönem veya sanatçı incelemeyi daha uygun buldum.	Evet	Türk Sanatçı olunca kaynak azlığı ana problem oldu. Teze başladığımda aslında İngilizce verileri de rahatlıkla okuyabildiğimi fark ettim. Hatta çoğunda internetten faydalanmadan anlamsal çıkarımlar	Tezin niteliğine daha değer verirdim. Daha kısa içerikle daha çok veri sunmayı amaçlar şu anki hali ile "Daha uzun olmalı" gibi bir düşünceye düşmezdim. Cümleleri uzatmaz ifadeyi sadeleştirir,

				yapabiliyordum. Tabi ki 2008’de başladığım tez serüvenimde internet ve çeviri siteleri bildiğiniz üzere şimdiki gibi gelişmiş değildi. ADSL bile yeni yeni yaygınlaşıyordu.	mesajı daha net vererek Sanatçının sanat felsefesine daha odaklanırdım.
31	Doktora	Türk Resminde, 1940’ların bir Türk Sanatı yaratma çabası çerçevesinde gelişen “gündelik yaşamdan sahneler” içeren, halkın geniş kesimlerini yansıtan ve onlara hitabeden ürünlerin	Evet	Hocam ve Tez Danışmanımın destekleri ve elimdeki geniş kaynak mükemmeldi ve bu nedenle 300 sayfayı aşan Doktora Tezim 2	Daha çok metin ve görsel eklerdim.

		sanatsal ve estetik çerçevede aktarılmasını hedefleyen bir anlayışı benimsemesi, büyük Türk Ressamı usta sanatçı Mümtaz Yener'i seçmeme neden olmuştur.		katını geçebilirdi. Kısaltmak ve kırpma gereği doğdu.	
32	Doktora	Yaşadığı dönemden itibaren günümüze kadar birçok hattatı etkilemiş biri olması ve hakkında derli toplu bir çalışma olmaması sebebiyle tercih edilmiştir.	Evet	Herhangi bir sorunla karşılaşmadım.	Herhangi bir değişiklik yapmazdım. Sadece ilave bilgileri teze eklerdim.
33	Doktora	Roland Topor'un sanatın pek çok alanında özgün ve aynı zamanda günümüze atıfta	Evet	Hiçbir sorunla karşılaşmadım.	Tezimi çok araştırma yaparak ve ince eleyp sık dokuyarak yazdım, bu

		bulunabilen yapıtlar ortaya koyması.			nedenle tekrar yazsaydım farklı bir eklemede bulunmazdım.
34	Sanatta Yeterlik	Kişiyi tanıyor ve takdir ediyor olmam ve yaptığı değerli çalışmalardan dolayı tanınırlığına katkıda bulunulması gerektiğini istemem	Evet	-	-